

22.08.2016

Kokousaika 22.08.2016 16:00 - 17:18

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhämäki, Tatu
Pajamäki, Osku

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Kivekäs, Otso

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Modig, Silvia
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Månsson, Björn
Rantanen, Tuomas
Taipale, Kaarin

varajäsen
varajäsen
varajäsen

Muut

Puoskari, Mari
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Paavolainen, Sara

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi
Sauri, Pekka
Viljanen, Ritva
Sinnemäki, Anni
Panhelainen, Pia
Saxholm, Tuula
Malinen, Matti
Pohjaniemi, Marju
Summanen, Juha
Sarvilinna, Sami
Kari, Tapio

kaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
va. apulaiskaupunginjohtaja
va. kansliapäällikkö
vs. rahoitusjohtaja
henkilöstöjohtaja
hallintojohtaja
kaupunginlakimies
viestintäpäällikkö

22.08.2016

	Teppo, Tiina	johtava asiantuntija poistui 16:20, poissa: 706 - 719 §:t
	Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
	Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
	Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Rämö, Suvi	hallintoasiantuntija
	Tapiolinna, Hilikka	vs. kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 699 - 719 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 699 - 702 , 707 ja 708 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 703, 709 ja 711 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 704, 705 ja 713 - 717 §:t
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 706 §
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 710 ja 712 §:t
	Pia Panhelainen	va. apulaiskaupunginjohtaja 718 ja 719 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 699 - 719 §:t

22.08.2016

§	Asia	
699	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
700	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
701	Kj/1	V 31.8.2016, Kaupunginmuseon johtokunnan jäsenen valinta
702	Kj/2	V 31.8.2016, Nuorisolautakunnan varajäsenen valinta
703	Ryj/1	V 31.8.2016, Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman hyväksyminen
704	Kaj/1	V 31.8.2016, Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen hankesuunnitelma
705	Kaj/2	V 31.8.2016, Lasten päiväkoti Neulasen uudisrakennuksen hankesuunnitelma
706	Pj/1	Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sivutoimet
707	Kj/3	Vuoden 2017 talousarvion ja taloussuunnitelman 2017 - 2019 valmistutilanne
708	Kj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
709	Kj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
710	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
711	Ryj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
712	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
713	Kaj/1	Valtuutettujen Pia Pakarisen, Pilvi Torstin ja Mari Holopaisen toivomusponnet peruskorjatun Hakaniemen hallin vuokranmääritykseen ja hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikoihin liittyen
714	Kaj/2	Valtuutettu Maria Ohisalonen toivomusponssi koskien ruoanjakelun järjestämistä Vantaan kaupungin Yhteinen pöytä -mallin mukaan
715	Kaj/3	Selityksen antaminen korkeimmalle hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Koivusaaren osayleiskaava-asiassa nro 12180
716	Kaj/4	HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2017-2019
717	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

22.08.2016

718	Stj/1	Sosiaali- ja terveystieteiden virat
719	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

22.08.2016

Kj/1

§ 699

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Hannu Oskalan ja Terhi Peltokorven sekä varatarkastajiksi Laura Rissasen ja Otso Kivekkään.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kj/2

§ 700

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kj/1

§ 701

V 31.8.2016, Kaupunginmuseon johtokunnan jäsenen valinta

HEL 2016-008821 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Kyösti Helinille eron kaupunginmuseon johtokunnan jäsenen luottamustoimesta ja
2. valita Juhani Strandénin jäseneksi kaupunginmuseon johtokuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto toteaa, että uuden jäsenen henkilökohtainen varajäsen johtokunnassa on Annikki Finnig.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Kyösti Helinin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

22.08.2016

Kj/1

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013 (§ 5) Kyösti Helinin (PS) kaupunginmuseon johtokunnan jäseneksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Kyösti Helin pyytää 1.8.2016 eroa kaupunginmuseon johtokunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen johtokuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Kyösti Helinin eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginmuseon johtokunta
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

22.08.2016

Kj/2

§ 702

V 31.8.2016, Nuorisolautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2016-002853 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Otto Merelle eron nuorisolautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja
2. valita _____ Fatbardhe Hetemajn henkilökohtaiseksi varajäseneksi nuorisolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Otto Meren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Otto Meren (Kok.) 16.1.2013 (§ 5) nuorisolautakunnan varajäseneksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikau-

22.08.2016

Kj/2

deksi. Otto Meri pyytää 8.8.2016 eroa nuorisolautakunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Otto Meren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Nuorisolautakunta
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

22.08.2016

Ryj/1

§ 703

V 31.8.2016, Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2016-004299 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kruunusillat-hankkeen toteuttamisen Helsingin keskustan ja Laajasalon väliseksi raitiotieyhteydeksi kaupunkisuunnittelulautakunnan 3.5.2016, liikennelaitos –liikelaituksen johtokunnan 12.5.2016 ja yleisten töiden lautakunnan 17.5.2016 esitysten mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259,2 milj. euroa (alv 0 %, MAKU 110,6 (2010=100), huhtikuu 2015).

Hanke sisältää Helsingin keskustan ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden siten, että perustetaan kaksi uutta raitiolinjaa: Kolmikulma – Haakoninlahti ja Rautatieasema-Yliskylä. Linjaus kulkee Helsingin keskustasta alkaen joko Kolmikulmasta tai Rautatieasemalta Kaisaniemenkadun ja Pitkäsillan kautta Hakaniemenrantaan ja sieltä edelleen Nihdin ja Korkeasaaren kautta Kruunuvuorensiltaa pitkin Kruunuvuorenrantaan. Kruunuvuorenrannasta raitiotie jatkaa Haakoninlahdenkatua pitkin Kruunuvuorenrannan eteläosiin ja Yliskylään nykyisen Yliskylän keskuksen pohjoispuolitse Reposalmentien päätepysäkille.

Raitiotien yhteysväلیلä Hakaniemestä Kruunuvuorenrantaan toteutetaan pyöräliikenteen baanayhteys sekä jalkakäytävät kaikille siltaosuuksille ja Korkeasaaren alueelle radan varrelle.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä muutti esitystään siten, että liitteeksi 13 lisätään kustannusvertailu ajoneuvoliikenteen mahdollistavasta vaihtoehdosta siltojen kustannusten osalta.

Palautusehdotus:

Björn Månsson: Palautetaan uuteen valmisteluun, edullisempien vaihtoehtojen lisäselvittämiseksi, joita voisi olla ainakin suora vesiliikenneyhteys Laajasalosta keskustaan ja/tai raideliikenneyhteys esim. Herttoniemen metroasemalle.

22.08.2016

Ryj/1

Kannattaja: Mika Raatikainen

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Björn Månssonin palautusehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 13

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Ei-äännet: 2

Björn Månsson, Mika Raatikainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi
Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys 3.5.2016
- 2 Kruunusillat, Sijaintikartta
- 3 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma, raportti 15.2.2016
- 4 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys 12.5.2016
- 5 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hanke-suunnitelma 2.5.2016
- 6 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016
- 7 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankearviointi, raportti 15.2.2016
- 8 Kruunusillat, Kaupunkitaloudellinen arviointi
- 9 Kruunusillat_Laajennettu_hankearviointi_korjattu_17.6.2016
- 10 Kruunusillat, Vaikutukset käyttötalouteen ja lipun hintoihin
- 11 Kruunusillat, Vuorovaikutusraportti koskien hankesuunnitelman tiivistelmästä saatuja lausuntoja 2.5.2016

- 12 Kruunusillat, Lausunnot
13 Siltakustannusten vertailu ajoneuvoliikenteen sallivalla yhteydellä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kruunusillat-hankkeen toteuttamisen Helsingin keskustan ja Laajasalon väliseksi raitiotieyhteydeksi kaupunkisuunnittelulautakunnan 3.5.2016, liikennelaitos –liikelaityksen johtokunnan 12.5.2016 ja yleisten töiden lautakunnan 17.5.2016 esitysten mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259,2 milj. euroa (alv 0 %, MAKU 110,6 (2010=100), huhtikuu 2015).

Hanke sisältää Helsingin keskustan ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden siten, että perustetaan kaksi uutta raitiolinjaa: Kolmikulma – Haakoninlahti ja Rautatieasema-Yliskylä. Linjaus kulkee Helsingin keskustasta alkaen joko Kolmikulmasta tai Rautatieasemalta Kaisaniemenkadun ja Pitkäsillan kautta Hakaniemenrantaan ja sieltä edelleen Nihdin ja Korkeasaaren kautta Kruunuvuorensiltaa pitkin Kruunuvuorenrantaan. Kruunuvuorenrannasta raitiotie jatkaa Haakoninlahdenkatua pitkin Kruunuvuorenrannan eteläosiin ja Yliskylään nykyisen Yliskylän keskuksen pohjoispuolitse Reposalmentien päätepysäkille.

Raitiotien yhteysvälillä Hakaniemestä Kruunuvuorenrantaan toteutetaan pyöräliikenteen baanayhteys sekä jalkakäytävät kaikille siltasuuksille ja Korkeasaaren alueelle radan varrelle.

Esittelijän perustelut

Aikaisempia päätöksiä

Kruunuvuorenrannan ja Helsingin keskustan välinen yhteys on voimassa olevassa yleiskaavassa (2002) esitetty metroyhteytenä.

Kaupunginvaltuusto kuitenkin hyväksyi 12.11.2008 Laajasalon joukko liikenteen jatkovalmistelun pohjaksi raitiotie- ja siltavaihtoehdon välillä Laajasalo–Korkeasaari–Sompasaari–Kruununhaka. Kruunuvuorenrannan osayleiskaavassa on siten jo varauduttu raitiotieyhteyteen Kruununhaasta Kruunuvuorenrantaan.

Laajasalon raideliikenteen vaihtoehdoista tehtiin ympäristövaikutusten arviointi, jonka arviointiselostus valmistui 2014. Arvioinnissa vertailtiin

yhteyden erilaisia toteuttamismalleja. YVA-selostus on julkaistu Helsinki suunnittelee -julkaisusarjassa nro 2014:3.

Helsingin uuden yleiskaavan eli Kaupunkikaavan ehdotuksessa (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.6.2016) on varaus pikaraitiotielle kanta-kaupungista Kruunuvuorenrantaan, Yliskylään ja siitä Vartiosaareen sekä edelleen Vuosaareen.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.12.2015 Helen Oy:n kehitysohjelmasta, joka mahdollistaa Hanasaaren nykyisen energiahuoltoalueen käyttötarkoituksen muuttamisen 31.12.2024 mennessä siten, että voimalaitostoiminta alueella päättyy ja Hanasaaren voimalaitos suljetaan. Hanasaaren voimalaitostoiminnan ja siihen liittyvien meriteitse tapahtuvien polttoainekuljetusten loppuminen mahdollistavat tarvittavien siltayhteyksien rakentamisen Hakaniemen ja Kruunuvuorenrannan välille.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 4.11.2015 asemakaavan nro 12305, joka on Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaava raitiotielle hankkeen pisimmälle välille eli Kalasataman Nihdistä Kruunuvuorenrantaan. Asemakaavan lähtökohtana oli vuosina 2012–13 järjestetyn Kruunusillat-suunnittelukilpailun voittanut ehdotus Gemma Regalis. Samalla hyväksyttiin liikennesuunnitelma jatkovalmistelun pohjaksi samalle yhteysvälille.

Esitykset yleissuunnitelman ja hankesuunnitelman hyväksymisestä

Kaupunkisuunnittelulautakunta esittää 3.5.2016 § 159 Kruunusillat-hankkeen raitiotien yleissuunnitelman hyväksymistä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys yleissuunnitelman hyväksymisestä on liitteenä 1, hankkeen sijaintikartta on liitteenä 2 ja yleissuunnitelma liitteenä 3.

Yleissuunnitelma sisältää raitiotien suunnitteluperiaatteet, raitiotien tutkitut linjausvaihtoehdot ja niiden keskinäisen vertailun, esityksen raitiotien linjauksesta ja reitistä, raitiotien ja sitä täydentävän bussiliikenteen linjaston kuvauksen sekä esitetyn ratkaisun vaikutusten arvioinnin.

Liikennelaitos –liikelaituksen johtokunta ja yleisten töiden lautakunta esittävät 12.5.2016 § 97 ja 17.5.2016 § 211 Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman 2.5.2016 hyväksymistä Kruunusillat -raitiotien yleissuunnitelmaan 15.2.2016 perustuen ja siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259,2 milj. euroa (MAKU 110,6 (2010=100), huhtikuu 2015).

Kruunusillat –hankkeen hankekokonaisuus muodostuu kaupunkisuunnittelulautakunnan esittämästä yleissuunnitelmasta sekä yleisten töiden lautakunnan ja liikennelaitos –liikelaituksen johtokunnan esittämästä hankesuunnitelmasta.

Yleisten töiden lautakunnan esitys on päätöshistoriassa. Yleisten töiden lautakunnan ehdotus syntyi palautusäänestyksen jälkeen (5-2, 1 tyhjä). Palautusehdotuksen mukaan suunnitelma olisi tullut palauttaa uudelleen valmisteltavaksi siten, että myös yksityisautoilu on mahdollista sillalla. Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys on liitteenä 4.

Hankesuunnitelmassa on kuvattu hankkeen toteutusvastuut, -järjestys ja -aikataulu. Hankesuunnitelma on liitteenä 5. Kustannusraportti on liitteenä 6.

Kruunusillat –hankkeen vaikutuksia ja yhteiskuntataloudellista kannattavuutta on arvioitu hankearvioinnissa, joka on liitteenä 7.

Kruunusillat –hankkeen kaupunkitaloudellisia vaikutuksia on arvioitu raportissa, joka on liitteenä 8.

Arviointien keskeisistä tuloksista on koostettu yhteenvetona laajennettu hankearviointi, joka on liitteenä 9.

Hankkeen arvioidut vaikutukset kaupungin käyttötalouteen ja HSL-alueen lipun hintoihin on esitetty liitteessä 10.

Yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä yleissuunnitelmasta ja alustavasta hankesuunnitelmaluonnoksesta pyydettyjen lausuntojen kooste ja vastineet on esitetty liitteenä 11 olevassa vuorovaikutusraportissa. Lausunnot ovat liitteenä 12.

Vuorovaikutus ja viranomaisyhteistyö

Yleissuunnittelun ja hankesuunnittelun aikaista vuorovaikutusta on esitely hankesuunnitelmassa. Hankkeen valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupungin eri virastojen ja ulkopuolisten tahojen, kuten Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän, Helsingin seudun ympäristöpalvelujen sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja aluehallintoviraston kanssa.

Hankesuunnitelma on laadittu samanaikaisesti yleissuunnitelman kanssa, ja hankesuunnitelmaa koskeva lausuntokierros on tehty yleissuunnitelman yhteydessä.

Hankkeen kuvaus

Yleistä

Kruunusillat –hankkeen toteuttaminen toteuttaa osaltaan kaupunginvaltuuston hyväksymän valtuustostrategian tavoitetta kaupunkirakenteen toiminnallisen eheytyksen vahvistamisesta sekä edistää osaltaan rai-deliikenteen verkostokaupungin syntymistä ja Laajasalon maankäyttö-

tavoitteiden saavuttamista. Liikenneinvestointina Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen tuo Laajasalolle uuden joukkoliikenneyhteyden kantakaupunkiin, vähentää 2020-luvulla syntyviksi arvioituja metron kapasiteettiongelmia Kulosaaren ja Kalasataman välillä sekä kytkee Laajasalon alueen joukkoliikenteen runkoyhteydellä seudun joukkoliikennejärjestelmään.

Maankäytön kannalta Kruunusillat –hanke mahdollistaa Kruunuvuorenrannan rakentamisen 12 500 asukkaan kaupunginosaksi sekä Laajasalon alueen tiivistämis- ja täydennysrakentamispotentiaalin noin 10 000 uudelle asukkaalle. Laajasalon kaupunginosan arvioidaan kasvavan nykyisestä noin 17 000 asukkaan kaupunginosasta yli 40 000 asukkaan kaupunginosaksi vuoteen 2050 mennessä.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2015) Laajasaloon ulottuva raitiotieyhteys on välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla. Hankkeen osalta on kuitenkin mainittu, että se saattaa toteutua aiemmin osana Helsingin kaupungin investioitiohjelmää.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmassa (MASU) Kruunusillat –hanke on esitetty HLJ –suunnitelman mukaisesti toteutettavana raideinvestointina.

Hankkeen keskeinen sisältö

Laajasalon joukkoliikenneyhteydet on nykyisin järjestetty pääsääntöisesti liityntäbusseilla (seitsemän liityntälinjaa) Herttoniemen metroasemalta. On arvioitu, että busseilla Herttoniemen kautta operoitava joukkoliikennejärjestelmä ei tulevaisuudessa riitä ilman mittavia kaista- ja eritasoratkaisuja turvaamaan toimivaa liikennettä Laajasalossa ja Kruunuvuorenrannassa. Myös metron kapasiteetin on arvioitu ruuhkatunteina täyttyvän Kulosaaren sillalla ja Herttoniemen kohdalla 2020 –luvun puolivälissä.

Kruunusillat-rata on noin 10 kilometriä pitkä raitiotieyhteys Helsingin keskustan, Hakaniemen, Nihdin, Korkeasaaren, Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän välillä. Hanke käsittää Helsingin keskusta-alueen ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden sekä sen rakentamiseen ja käyttöön liittyvät järjestelyt. Yhteydellä on kolme uutta siltaa, joista pisin Kruunuvuorensilta on noin 1,2 km pitkä.

Uudesta Kruunusillat -raitiotiestä on suunniteltu Helsingin keskustan ja Laajasalon yhdistävä nopea yhteys, joka toteutuessaan pienentää metron ylikuormittumisen riskiä 2020 –luvun lopulle saakka sekä vähentää ajoneuvoliikenteen kasvupainetta Laajasalontielle ja Herttoniemessä ja Itäväylällä. Uusi linja tarjoaa sujuvan joukkoliikenteen yhteyden Helsingin keskustan ja Laajasalon välillä. Hankkeessa toteutetaan lisäksi kor-

keatasoinen pyöräilyn ja kävelyn yhteys Hakaniemestä Kruunuvuoren-rantaan.

Hankkeessa toteutetaan liikenneyhteys ja sen vaatimat katu- ja liikennejärjestelyt sekä:

- keskustan päätepysäkkijärjestelyt
- Hakaniemen – Merihaan alueen rantarakenteita
- Merihaka-Nihti -silta
- Finkensilta Nihdin ja Korkeasaaren välillä
- Mischan ja Maschan aukion pysäkkialue Korkeasaarella
- Korkeasaaren ja Palosaaren väliin rakennettava maapenger
- Kruunuvuorensilta Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan välillä.

Raitiotieyhteyden uudet rata-osat toteutetaan pikaraitioteinä. Keskustan ulkopuolella uusilla rataosilla rata kulkee Haakoninlahden haaraa lukuun ottamatta omilla kaistoillaan. Raitiotie on suunniteltu yhteensopivaksi nykyisen raitioverkon kanssa.

Raitiotielle on suunniteltu perustettavaksi kaksi uutta raitiolinjaa:

Rautatieasema-Yliskylä: Linjaa liikennöidään noin 45-metrisillä kaksisuuntaisilla raitiovaunuilla 5-10 minuutin vuorovälillä, ja kokonaismatka-ajaksi on arvioitu noin 24 minuuttia.

Kolmikulma-Haakoninlahti: Linjaa liikennöidään noin 30-metrisillä raitiovaunuilla 10 minuutin vuorovälillä, ja kokonaismatka-ajaksi on arvioitu 23 minuuttia.

Koko linjan keskinopeudeksi on arvioitu 22 km/h, kun tavanomaisen raitiovaunun vastaava on nykyisin noin 15 km/h. Raitiotieyhteys lyhentää Laajasalon ja Helsingin keskustan välistä kokonaismatka-aikaa noin 10 minuutilla ja parantaa saavutettavuutta. Myös Kalasataman ja Korkeasaaren saavutettavuus paranee.

Raitiolinjoille on suunniteltu yhteensä 19 pysäkkiparia, joista 14 on uusia. Pysäkkiväliksi on suunniteltu keskimäärin 600 metriä. Merkittävä osa Laajasalon nykyisestä ja suunnitellusta maankäytöstä sijoittuu alle 7,5 minuutin kävelymatkan päähän pysäkeistä.

Kruunusillat -hanke tarvitsee varikon Laajasaloon, sillä nykyisten HKL:n raitiovaunuvarikoiden kapasiteetti ei mahdollista Kruunusillan raitiovaunukaluston huoltoa ja säilytystä. Varikon sijainti tarkentuu laajemman maankäytön suunnittelun ja varikon hankesuunnitelman laadinnan yhteydessä. Varikon hankesuunnitelma tuodaan myöhemmin erikseen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Raitiotien lisäksi yhteysvälille rakennetaan pyöräliikenteen baanayhteys sekä kävelyteitä. Kruunuvuorensillalla pyöräliikenne ja jalankulku huomioidaan erityisjärjestelyin, mm. kaideratkaisuin ja tuulivaroitussjärjestelmällä.

Hankkeen yhteydessä ei erikseen toteuteta autoille liityntäpysäköinti-paikkoja. Polkupyörien liityntäpysäköintiä raitiotiepysäkkien läheisyyteen on tarkasteltu erityisesti Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän alueella. Lähtökohtana on liityntäpyöräpysäköinnin järjestäminen kaikkien uusien raitiotiepysäkkien varten. Paikkojen määrä vaihtelee välillä 10–25.

Keskustan ja Yliskylän osuukien linjaus

Kolmikulman linja kulkee nykyisiä kiskoja pitkin rautatieasemalle. Rautatieasemalta molemmat linjat käyttävät nykyisiä kiskoja Hakaniemeen asti.

Rautatieasemalta Yliskylään kulkevaa linjaa varten suunnitellaan uutta päätepysäkkiä Kaivokadulle rautatieaseman eteen nykyisen raitiotien rinnalle. Kaivokadulla ajoneuvokaistat muuttuvat 2+2 -kaistaisesta 1+1 -kaistaiseksi.

Yleissuunnitelman yhteydessä vertailtiin kolmea raitiotien reittivaihtoehtoa rautatieaseman ja Nihdin välillä: Aleksanterinkadun ja Pohjoisrannan kautta (linjausvaihtoehto A), Liisankadun kautta (linjausvaihtoehto B) ja Hakaniemen kautta (linjausvaihtoehto C) kulkevia linjauksia.

Vaihtoehdoista Aleksanterinkadun ja Hakaniemen linjaukset osoittautuivat toteuttamiskelpoisiksi. Aleksanterinkadun linjaus vaatisi Hakaniemen yhteyttä enemmän muutoksia katutilaan ja joukkoliikenteen linjastoihin. Aleksanterinkadun linjauksen vaikutukset kevyen liikenteen käytettävyyteen olisivat myös heikommat. Kustannuksiltaan Aleksanterinkadun linjaus on kallein vaihtoehto (283,6 milj. euroa).

Liisankadun linjauksen osalta ongelmana voidaan pitää mm. toimivien liikenteellisten ratkaisujen löytämistä Kruununhaan katutilassa. Liikennejärjestelmään kohdistuvat hyödyt jäisivät vähäisiksi. Liisankadun linjauksen kustannukset olisivat myös kalliimmat (266,2 milj. euroa) kuin Hakaniemen linjauksen.

Hakaniemen kautta kulkeva linjausta voidaan pitää parhaana vaihtoehtona liikennejärjestelmätasoisien vaikutusten, kaupunkirakenteellisten ja -kuvallisten vaikutusten sekä edullisimman kustannuksen vuoksi. Linjauksella on vähäisimmät toiminnalliset ja kaupunkikuvalliset haitta-vaikutukset ja toisaalta parhaimmat liikennejärjestelmätasoiset vaikutukset. Linjaus keventää eniten metron kuormitusta Kulosaaren sillalla

ja on ennusteiden mukaan matkustajamääriltään suurin. Lisäksi se vahvistaa Hakaniemen asemaa vahvana joukkoliikenteen solmukohtana. Kustannuksiltaan linjaus on edullisin (259,2 milj. euroa).

Hankesuunnitelma on laadittu Hakaniemen linjaukseen perustuen. Kaupunginhallitus esittää Kruunusillat –hankkeen yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamista Hakaniemen kautta kulkevan linjauksen mukaisena.

Laajasalossa raitiotien toinen päätepysäkki on Haakoninlahdessa, jonne raitiotielle rakennetaan kääntösilmukka.

Yliskylän keskuksessa raitiotien linjaus perustuu Laajasalontien bulevardin periaatesuunnitelmaan. Raitiotie on mahdollista toteuttaa Laajasalontielle myös ilman bulevardia. Raitiotien linjauksen osalta yleissuunnitelmassa on tarkasteltu kahta vaihtoehtoa: Laajasalontieltä suoraan Reposalmentielle kulkeva linjaus (eteläinen) ja Laajasalontieltä Olinvainion ja Marunakujan kautta Ilomäentielle kulkeva linjaus (pohjoinen). Pohjoinen linjaus tuo raitioliikenteen pysäkit suuremman asukasmäärän lähelle. Lisäksi linjaus tuo Laajasalontien mahdolliselle kaupunkibulevardille etua kaiken liikenteen kokoavana väylänä toisin kuin eteläisessä Reposalmentien vaihtoehdossa. Matka-ajaltaan eteläinen linjaus olisi arviolta noin 3,5 minuuttia nopeampi ja kustannuksiltaan noin 4,1 milj. euroa edullisempi kuin Yliskylän keskustan kiertävä linjaus.

Hankesuunnitelma on laadittu Yliskylän keskustan kiertävän pohjoisemman linjauksen pohjalta. Kaupunginhallitus esittää Kruunusillat –hankkeen yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamista pohjoisemman linjauksen mukaisena. Päätepysäkki sijoittuu Reposalmentielle siten, että raitiotien jatkaminen Vartiosaareen on mahdollista.

Hankkeen kokonaiskustannukset

Kruunusillat –raitiotieyhteyden toteuttamiseksi tarvitaan yleis- ja hankesuunnitelmissa esitetyn mukaisesti investointeja raitiotien infrastruktuurin rakentamiseen ja sen edellyttämiin muutoksiin katu ympäristössä sekä varikon rakentamiseen ja kaluston hankkimiseen. Lisäksi hankesuunnitelmaan sisältyy sellaisia katu- ja muun ympäristön muutoksia, jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta jotka on hankkeiden yhteensovittamiseksi tarkoituksenmukaista aikatauluttaa toteutukseltaan yhteensopiviksi Kruunusillat -hankkeen kanssa.

Kruunusillat- hankkeeseen liittyvän infrastruktuurin rakentamisen kustannusarvio on hankesuunnitelman mukaan 259,2 miljoonaa euroa (alv 0 %, MAKU 110,6, (2010=100) huhtikuu 2015). Kustannusarvio sisältää raitiotieyhteyden vaatimat katu- ja ratarakenteet ja liikennejärjestelyt, sillat ja Korkeasaaren uudet rantarakenteet.

Hankkeen kustannukset ja niiden jakautuminen eri osa-alueille on esitetty kustannusraportissa. Kustannusten laskennassa on pyritty ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon hankkeen tunnistettuja riskitekijöitä. Kustannusarvioon on sisällytetty arvaamattomia kustannuksia noin 15 %. Viimeisin arvio hankkeen kustannusten jakautumisesta vuosille 2016 – 2025 on esitetty hankesuunnitelmassa.

Investointivastuu jakautuu aiheuttamisperiaatteen mukaan rakennusviraston ja liikennelaitos - liikelaitoksen kesken siten, että rakennusviraston osuus on 37 % (97,1 milj. euroa) ja liikennelaitos-liikelaitoksen osuus on 63 % (162,1 milj. euroa). Kustannusjako on eritelty tarkemmin kustannusraportissa.

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen edellyttää investointeja myös raitiovaunukalustoon ja varikkoon. Raitiotieyhteyttä Kruunuvuorenrantaan Haakoninlahteen tullaan liikennöimään noin 30-metrisillä vaunuilla, joita tarvitaan seitsemän uutta vaunua. Yliskylään liikennöidään uusilla 45-metrisillä vaunuilla, joita tarvitaan 16 vaunua. Kaluston kokonaisinvestoinniksi on arvioitu noin 93 miljoonaa euroa. Hankesuunnitelmassa kaluston investoinniksi arvioitiin 75 – 80 miljoonaa euroa, mikä perustui 30-metrisiin raitiovaunuihin Laajasalon molemmilla haaroilla.

Kruunusillat –raitiotieyhteydelle on suunniteltu yksi raitiovaunujen säilytysvarikko, jonka on vaihtoehtoisten sijoittumispaikkojen selvitystyö on käynnissä. Varikon investoinniksi on arvioitu noin 20–25 miljoonaa euroa.

Kalusto- ja varikkoinvestointien pääomakustannukset sisällytetään liikennöintikustannuksiin. Kaluston hankinnan ja varikon rakentamisen hankesuunnitelmat laaditaan yhteistyössä HSL:n kanssa ja tuodaan myöhemmin erikseen kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Myös asemakaavan tarve varikkoa varten selvitetään.

Hankesuunnitelmassa ja kustannusarviossa on esitetty myös erilliset rakennushankkeet, joiden toteutus on aikataulullisesti sovitettava yhteen Kruunusillat-hankkeen kanssa, mutta jotka eivät johdu Kruunusillat-hankkeesta. Näiden yhteenlasketut kustannukset ovat noin 46,5 – 49 milj. euroa (ilman Korkeasaaren muutostöitä).

Merkittävimmät tällaiset hankesuunnitelman ulkopuoliset kohteet ovat Hakaniemen sillan uusiminen, joka on joka tapauksessa tehtävä sillan tultua käyttöikänsä päähän. Sen kustannusarvio on noin 38 milj. euroa. Toinen hanke, joka on tarkoituksenmukaista ajoittaa yhteensopivaksi Kruunusillat –hankkeen kanssa, on Kaivokadun kannen peruskorjaus, jonka kustannusarvio on noin 4 – 5 milj. euroa. Lisäksi on yhteensovitettava Nihdin katuyhteyden rakentaminen Kalasataman aluerakentamishankkeessa (noin 1 milj. euroa) ja Yliskylän alueen infrarakentami-

22.08.2016

Ryj/1

nen (noin 3,5 – 5 milj. euroa) sekä Korkeasaaren muutostyöt. Korkeasaaren muutostöiden kustannusarvio tarkentuu myöhemmin.

Yhteenveto hankkeen kustannuksista

Kruunusillat –hanke:

Keskustan päätepysäkki	4,4 milj. euroa
Kantakaupunki, Hakaniemenranta	10,2 milj. euroa
Merihaka-Nihti –siltayhteys	27,0 milj. euroa
Pienvenesatamien muutokset	1,1 milj. euroa
Nihti	3,8 milj. euroa
Nihti-Korkeasaari –siltayhteys, Finkensilta	22,0 milj. euroa
Korkeasaari (sisältää vastaanottorakennuksen uusimisen 2,0 milj. eurolla nykyistä palvelutaltoa vastaavana)	25,8 milj. euroa
Korkeasaari-Kruunuvuorenranta –siltayhteys, Kruunuvuorensilta	131,4 milj. euroa
Kruunuvuorenranta-Yliskylä	30,2 milj. euroa
Hankealueen telematiikka	3,3 milj. euroa

Yhteensä(josta liikennelaitos-liikelaitoksen osuus 162,1 milj. euroa ja rakennusviraston osuus 97,1 milj. euroa. 259,2 milj. euroa

Kalusto:	93 milj. euroa
Varikko:	20 – 25 milj. euroa
Koko hanke yhteensä:	372 – 377 milj. euroa

Lisäksi kaupungille kohdistuvat hankesuunnitelman ulkopuoliset rakennushankkeet, joiden toteutus on aikataulullisesti sovitettava yhteen Kruunusillat-hankkeen kanssa: 46,5 – 49 milj. euroa.

Käyttö- ja liikennöintikustannukset

Raitiotien ylläpitokustannuksiksi on arvioitu noin 0,55 milj. euroa vuodessa, uusien katualueiden ylläpidon kustannuksiksi noin 0,13 milj. euroa vuodessa sekä siltojen vuotuisen hoidon ja ylläpidon kustannuksiksi 0,79 milj. euroa vuodessa. Siten Kruunusillat-hankkeen ylläpidon kokonaiskustannukset ovat raitiotie, kadut ja siltaosuudet yhteensä noin 1,47 milj. euroa vuodessa. Lisäksi siltojen korjaus- ja peruskorjausinvestointien laskennalliseksi vuotuiseksi kustannukseksi on arvioitu noin 2,4 milj. euroa.

Raitiotien liikennöintikustannuksiksi on arvioitu noin 14,1 miljoonaa euroa vuodessa vuonna 2040. Arvioidut liikennöintikustannukset sisältävät kalusto- ja varikkoinvestointien pääomakustannukset. Raitiovaunun lisäksi Laajasalon sisäisiä yhteyksiä palvelemaan tarvitaan bussikalustoa, jonka määräksi on arvioitu 23 telibussia neljälle liikennöitävälle bussilinjalle.

Kokonaisliikennöintikustannuksiksi on arvioitu 19,6 milj. euroa vuonna 2040. Hankearvioinnin mukaan liikennöintikustannukset ovat noin 4,8 milj. euroa suuremmat vuositasolla kuin vertailuvaihtoehdona käytetyllä tehostetulla telibussiliikenteellä (62 telibussia) Herttoniemeen.

Hankkeen vaikutukset

Laajasalon raideyhteyden ympäristövaikutuksia on kuvattu laajasti vuonna 2014 päättyneessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Yleissuunnitelman yhteydessä on selvitetty raitiotieyhteyden vaikutuksia luontoon, pinta- ja pohjavesiin, maisemaan ja kaupunkikuvaan, kulttuurihistoriallisiin kohteisiin, virkistysalueisiin ja ulkoilureitteihin, meluun ja tärinään, maankäyttöön ja kaavoitukseen, autoliikenteen palvelutasoon ja liikenneturvallisuuteen. Lisäksi on arvioitu pysäkkien saavutettavuutta kävely-yhteyksien perusteella. Hankkeella arvioidaan olevan vähäisiä heikentäviä vaikutuksia hankkeen vaikutusalueen ympäristölle. Ympäristöhaitat ovat pääosin vesistöön kohdistuvia haittoja sillan rakentamisaikana.

Kruunusillat –hankkeesta on tehty hankearviointi, joka perustuu Liikenneviraston väylähankkeiden arviointiohjeisiin. Hankkeesta on lisäksi tehty Helsingin osalta kaupunkitaloudellinen arviointi. Arviointien keskeisistä tuloksista on koottu laajennettu hankearviointitaulukko. Lisäksi yhdessä Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän kanssa on arvioitu hankkeen vaikutuksia lippujen hintoihin sekä kaupungin käyttötalouteen.

YHTALI-kannattavuuslaskelmassa Kruunusillat -hanketta on verrattu Laajasalosta Herttoniemeen kulkevaan tehostettuun, telibussikalustolla kulkevaan liityntäbussiliikenteeseen, jolla tarjotaan sama palvelutaso Laajasalon alueella kuin raitiotievaihtoehdossa. Vertailuvaihtoehdon vaatimia infrastruktuurin investointikustannuksia tai suuren bussimäärän toiminnallisuutta ei ole suunniteltu tarkemmin ja siksi niitä ei ole otettu huomioon laskelmissa.

Hankkeen vaikutuksia suhteessa valmisteilla olevan yleiskaavan mahdollistamaan rakentamispotentiaaliin on arvioitu kaupunkitaloudellisessa selvityksessä. Hankkeen toteuttamisen myötä maan myynti- ja vuokratuottoja sekä maankäytösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 30 vuoden aikana (nykyarvotettuna) noin 40 milj. euroa enemmän kuin il-

man hanketta. Arvioitu tuottojen lisäys on noin 15 % hankkeen infrastruktuurin rakentamisinvestoinneista ja noin 11 % hankkeen kokonaisinvestoinneista.

Kruunusillat –hankkeesta käyttäjille koituvat hyödyt perustuvat joukkoliikenteen kapasiteetin ja palvelutason paranemiseen. Hanke mahdollistaa Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän maankäytön kehittymisen yleiskaavaehdotuksen (2015) mukaisesti.

Kannattavuuslaskelmassa Kruunusillat-hankkeen hyöty-kustannussuhde on 0,7 toteuttamisvuodelle 2025 arvioituna. Suhde jää alle yhteiskuntataloudellisen kannattavuusrajan (1,0). Hankkeen kannattavuutta heikentää siltainvestointien suuri hinta sekä liikennöintikustannusten suuruus vertailuvaihtoehtoon nähden. Toisaalta vertailuvaihtoehdon toteuttaminen edellyttäisi Itäväylän, Herttoniemen katujen ja Itämetron kapasiteetin riittävyysongelmien takia lisäinvestointeja, joista kustannuksiltaan merkittävimmät ovat Linnanrakentajantien tunneli ja Herttoniemen bussiterminaalin kehittäminen. Vertailuvaihtoehdolle VE 0+ ei ole vertailuasetelmassa esitetty suoria investointikustannuksia. Yksinomaan yhteiskuntataloudelliseen kannattavuuslaskelmaan tukeutuen ei hanketta voida pitää kaupungin kannalta kannattavana hankkeena.

Kruunusillat –hankkeen merkittävimmät yhteiskuntataloudelliset hyödyt liittyvät joukkoliikennematkustajiin kohdistuviin matka-aika- ja palvelusohyötyihin.

Hankearvioinnissa Kruunusillat -raitioyhteyden matkustajamääräksi on arvioitu noin 25 000 nousua arkivuorokaudessa vuonna 2025 ja noin 37 000 nousua vuonna 2040, mikä vastaa suuruusluokaltaan runkolinja 550:n nykyistä matkustajamäärää. Arvioiden mukaan vuonna 2040 Laajasalon bussiliikenteessä tehtäisiin raitiotieyhteyden toteuduttua edelleen noin 27 000 matkaa arkivuorokaudessa (18 000 matkaa vuonna 2025). Hankearvioinnissa vertailuvaihtoehtona käytetyllä tehostetulla bussiliikenteellä Herttoniemen metroaseman ja Laajasalon välillä matkustajamääräksi on Kruunusillat –hankkeen toteutuksen mukaisilla maankäytön kehittämisoletuksilla arvioitu 37 000 nousua arkivuorokaudessa vuonna 2025 ja 55 000 nousua vuonna 2040. Nykytilanteessa Laajasalon bussien matkustajamäärä on 11 000 matkaa arkivuorokaudessa.

Raitiotieyhteys parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa, kun vaihtomäärät liikennevälineistä toiseen vähenevät. Lisäksi Laajasalon joukkoliikennematkustajien kokonaismatka-ajan on arvioitu pienenevän. Helsingin seudun liikennemallin mukaan Kruunusillat –hankkeen toteuttamisen myötä joukkoliikennejärjestelmään ei siirry merkittävästi matkoja ajoneuvoliikenteestä vertailuvaihtoehtona olleeseen tehostettuun bussi-

liikenteeseen verrattuna. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa hankearvioinnin mukaan hankkeen toteuttamisen myötä noin 3 %. Kulkumuoto-osuudeksi arvioidaan Laajasalossa aamun huipputuntina 62 % vuonna 2040, kun nykytilanteessa vastaava luku on noin 50 %.

Raitiotie parantaa Helsingin keskustan ja Laajasalon välistä saavutettavuutta. Verkollisen yhdistävyyden vuoksi Kalasataman, Korkeasaaren ja Laajasalon saavutettavuus paranee myös seudullisella tasolla. Laajasalo on raitiotien myötä saavutettavissa kahdesta eri suunnasta, mikä lisää liikennejärjestelmän luotettavuutta.

Kruunuvuorenrannasta alkavilla matkoilla Kruunusillat-hankkeen raitiotieyhteys lyhentää matka-aikaa lähes koko seudulle. Matka-aika Kruunuvuorenrannasta pitenee jonkin verran Laajasalon sisäisillä matkoilla sekä Itä-Helsinkiin päättyvillä matkoilla. Yliskylästä alkavilla matkoilla Kruunusillat-hankkeen raitiotieyhteys lyhentää matka-aikaa osaan raitiotieyhteyden varrella olevista alueista. Jollaksesta alkavilla matkoilla hankkeen raitiotieyhteydellä ei ole merkittävää vaikutusta joukkoliikenteen matka-aikoihin.

Siltayhteys Laajasaloon parantaa Laajasalon saavutettavuutta kevyellä liikenteellä. Hankearvioinnin mukaan Kruunusillat arvioidaan käyttävän noin 3000 jalankulkijaa tai pyöräilijää arkisin vuonna 2040, ja kesäaikaan käyttäjämäärien arvioidaan olevan selvästi suurempia. Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden on arvioitu pienenevän hieman raitiovaunun käyttöön siirtymisen takia, mutta matkojen keskipituuden on arvioitu suurenevan.

Hankkeessa toteutettava pyöräbaana parantaa merkittävästi pyöräliikenteen olosuhteita. Matka Kruunuvuorenrannasta keskustaan puolittuu uuden yhteyden myötä. Baanayhteys parantaa myös yhteyksiä keskustasta Kalasatamaan ja Korkeasaareen. Matka-aika Yliskylään ei merkittävästi parane nykytilanteesta.

Raitiotieyhteys vähentää ajoneuvoliikenteen kasvupainetta Laajasalontielle ja Herttoniemessä sekä Itäväylällä. Verrattuna vertailuvaihtoehtoon hankkeella ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta autoliikenteen vähenemiseen Laajasalontielle. Uuden raitiotieyhteyden vaatimat kaistajärjestelyt Kaivokadulla vähentävät hankearvioinnin mukaan liikennemääriä Kaivokadulla Kaisaniemen suunnassa noin 30 % illan ruuhkatuntina ja Simonkadun suunnassa noin 13 %, mikä johtuu pääosin liikenteen siirtymisestä muille yhteysväleille vähentyneen kaistakapasiteetin takia.

Raitiotieyhteys keventää Itämetron kuormitusta noin 11 % raitiotieyhteyden avaamisvuonna 2025, ja auttaa itäsuunnan ylikuormitukseen aina 2020-luvun lopulle saakka.

Hankearvioinnissa on tehty myös toimintaympäristöön liittyviä herkkyystarkasteluja, mm. Pisara-radan viivästymisen vaikutuksesta, raitiotien päättymisestä Kalasatamaan tai Hakaniemeen sekä jatkamiseen Vartiosaareen sekä ilman perusvaihtoehdossa olevaa ajoneuvoliikenteen hinnoittelua. Pisara-radan viivästymisellä ei arvioinnissa todettu vaikutuksia raitiotien toteutettavuuteen. Raitiotien päätyminen Kalasatamaan arvioitiin mahdolliseksi väliaikaisena ratkaisuna ja päätyminen Hakaniemeen lähinnä teoreettisena mahdollisuutena sen tuottamien vähäisten hyötyjen takia. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelulla ei arvioinnin mukaan ole merkittävää vaikutusta raitiotieyhteyden kannattavuuteen.

Laajennettuun hankearviointiin on koottu keskeiset tulokset hankkeen eri arvioinneista. Laajennetun hankearvioinnin mukaan hankkeen vaikutukset ovat pääosin myönteisiä tai erittäin myönteisiä. Haittoja liittyy hankkeen merkittäviin kustannuksiin sekä alhaiseen hyöty/kustannussuhteeseen.

Hankkeen vaikutukset lipputuloihin, lippujen hintoihin ja kaupungin käyttötalouteen

Kruunusillat-hankkeen vaikutuksesta joukkoliikenteeseen siirtyviksi arvioidut uudet matkat kasvattavat lipputuloja. Hankearvioinnin perustarkastelussa Kruunusillat-hankkeen vaikutusta lippujen hintoihin ei ole huomioitu. Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä on keväällä 2016 selvittänyt Kruunusillat-hankkeen vaikutusta infra -ja operointikustannuksiin, lipputuloihin sekä kuntaosuuksiin ja lippujen hintojen korotuspaineisiin, kun tavoitteena on pitää jäsenkuntien subventioaste keskimäärin 50 %:ssa (lipputuloilla katetaan 50 % kuluista). Laskelmat on tehty vuoden 2016 hintatasossa. Laskelmat on tehty hankesuunnitelman mukaisella (75 – 80 miljoonaa euroa) kalustokustannusarviolla. Alustavien tarkastelujen perusteella tarkentuneen kalustoinvestointikustannuksen (93 miljoonaa euroa) vaikutus laskelmiin on vähäinen.

Liikenne-ennusteiden perusteella hankkeen toteuttamisella saavutetaan 2020-luvulla noin 0,3 – 0,5 milj. euroa enemmän vuotuisia lipputuloja kuin vertailuvaihtoehtona olleella kehitetyllä bussijärjestelmällä. Laajasalon täydennysrakentamisen valmistuttua lipputulojen lisäys on noin 0,8 milj. euroa vuodessa.

HSL-kuntayhtymän perussopimuksen perusteella jäsenkunnat voivat laskuttaa HSL:ltä 50 % joukkoliikenneinvestoinnin poistoista ja 50 % laskennallisista korkomenoista (laskentakorko 5 %) sekä hallinto- ja ylläpitokulut kokonaisuudessaan. Laskelmissa on arvioitu, että Kruunusillat-hankkeen investoinnista HSL:n perussopimuksen piiriin kuuluu joukkoliikenteen (raitiotien) investointiosuus (162,1 milj. euroa).

Jäsenkuntien osuudet Helsingin kaupungille aiheutuvista Kruunusillat-hankkeen ns. infrakuluista sekä operointi- ja yleiskuluista kiertyvät mak-

settavaksi vuosittain hankkeen käyttöönoton jälkeen HSL maksuosuuden kautta. HSL on määrittänyt em. kulujen sekä saatavien lipputulojen kohdistumisen jäsenkunnille Strafica Oy:n tekemien kuntakohtaisten matkustajakilometri- ja nousuennusteiden perusteella. Tehtyjen laskelmien perusteella hankkeella on arvioitu olevan matkalippujen hintoihin keskimäärin noin 2,8 % korotusvaikutus.

Helsingin kaupungin HSL -maksuosuuden on arvioitu kasvavan Kruunusillat-hankkeen myötä sen käyttöön ottoa seuraavan ensimmäisen vuoden osalta noin 8,7 milj. euroa. Tämä vastaa noin 5 % HSL:n vuoden 2015 tilinpäätöksen mukaisesta Helsingin kaupungin kuntaosuudesta.

Kruunusillat-hankkeen kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen muodostuu edellä esitetyn mukaisesti HSL maksuosuuden kautta sekä HKL:lle maksettavan infratuen kautta. HKL:n infratuella katetaan loppuosa investoinnin poistoista sekä investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset korkokulut. Liikennelaitos -liikelaitos palauttaa HSL:ltä laskuttamansa laskennallisen korkomenon ns. HKL:n infratulona kaupungille.

Kruunusillat-hankkeen vaikutus Helsingin kaupungin suoraan HKL:lle maksamaan infratukeen on ns. infran korkotulo huomioiden hankkeen käyttöönottoa seuraavan ensimmäisen vuoden osalta 4,1 milj. euroa (keskimäärin 2,8 milj. euroa/vuosi 35 vuoden aikana). Tämä vastaa noin 34 % tilinpäätöksen 2015 mukaisesta, HKL:lle maksetusta infratuesta.

Siten Kruunusillat-hankkeen raitiotieosuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen on arvioitu olevan sen käyttöönottoa seuraavan ensimmäisen vuoden osalta yhteensä 12,8 milj. euroa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n infratuki). Vaikutus pienenee jonkin verran seuraavina vuosina poistettavan pääoman korkokulujen pienentymisen myötä.

Myös hankkeen katualueisiin ja siltoihin tehtävillä investoinneilla on vaikutus kaupungin käyttötalouteen. Uusien katualueiden ja siltojen vuotuiset ylläpitokustannukset on esitetty kohdassa ”Käyttö- ja liikennöintikustannukset”.

Jatkotoimenpiteet ja hankkeen toteutus

Kruunusillat –hankkeen toteuttamisen tavoiteaikataulun mukaan rakentaminen käynnistetään vuonna 2018 ja raitiotien liikennöinti alkaa koko linjan pituudelta vuoden 2026 alussa.

Rakentaminen on suunniteltu aloitettavaksi Finkensillasta vuonna 2018. Kruunuvuorensillan rakentaminen aloitettaisiin vuonna 2019 ja Hakaniemen alueen rakennustyöt vuonna 2022. Keskustan rakennustyöt on suunniteltu aloitettavaksi päätepysäkin rakentamisella vuonna 2024.

Merihaka– Nihti-sillan rakennustyöt ajoittuvat vuosille 2022–2025, ja koko siltayhteys voidaan rakentaa loppuun vasta kun laivakuljetukset Hanasaaren polttoainesatamaan päättyvät vuoden 2024 kesällä. Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän osalta katutyöt ajoittuvat vuosille 2023–2025.

Hankkeen yleissuunnitelmassa on kuvattu hankkeen osalta tämänhetkinen kaavoitustilanne. Osa hankkeen alueen kaavoista on lainvoimaisia, osin kaavoitus on käynnissä.

Lainvoimaisia asemakaavoja on Kruunuvuorenrannan ja Laajasalon alueella seitsemän, ja kaksi asemakaavaa on vireillä (Kruunuvuoren asemakaavan ja Stansvikinkallion asemakaava). Kruunuvuorenrannan joukkoliikennedyhteyden asemakaava, joka mahdollistaa yhteyden toteuttamisen Kalasataman eteläosasta Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan, on hyväksytty kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2015, mutta kaava ei valituksen takia ole vielä lainvoimainen. Koirasaarentien osuudella ja Yliskylän keskuksen alueella kaavoitustyö on aloitettu.

Kalasataman ja Nihdin alueen kaavoitus on käynnistymässä. Hakaniemen alueen ja Hakaniemen sillan osalta suunnitteluperiaatteet on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 4.11.2014 kaavamuutosten suunnittelun pohjaksi ja kaavoitus on vireillä.

Kaluston hankinnan ja varikon rakentamisen hankesuunnitelmat laaditaan yhteistyössä HSL:n kanssa ja tuodaan myöhemmin erikseen kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Kruunusillat -hanke toteutetaan rakennusviraston ja liikennelaitos -liiketalaitoksen yhteishankkeena. Rakennusvirasto vastaa projektinjohtamisesta ja -toteuttamisesta.

Operointi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä tekee joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena erikseen myöhemmin päätöksen rakennettavien raitiolinjojen liikenteen järjestämistavasta sekä liikennöintisopimuksen liikennöitsijän kanssa.

Saadut lausunnot

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt tarvittavat lausunnot Kruunusillat-hankkeen raitiotien yleissuunnitelmasta ja alustavasta hankesuunnitelmasta. Kooste lausunnoista ja kaupunkisuunnitteluvirastossa kootut vastineet niihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kiinteistölautakunnan, Korkeasaaren eläintarhan, liikennelaitos -liikelaikoksen johtokunnan, liikuntaviraston, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, ympäristölautakunnan, Helen Oy:n, Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin Satama Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, liikenneviraston, museoviraston sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnot ovat liitteessä 12.

Lausunnoissa on suhtauduttu myönteisesti hankkeeseen. Joissakin lausunnoissa on esitetty mm. meluun, pelastustoimintaan ja vesiliikenteeseen liittyviä näkökohtia, joita on huomioitu hankesuunnitelmassa tai käsitellään asianmukaisella tavalla jatkosuunnittelussa.

Kaupunginhallituksen kannanotot

Kaupunginhallitus toteaa, että Kruunusillat -hanke edistää osaltaan valmisteilla olevan yleiskaavan raideliikenteen verkostokaupungin syntymistä ja Laajasalon maankäyttötavoitteiden saavuttamista. Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen tuo Laajasalolle uuden joukkoliikenneyhteyden kantakaupunkiin, vähentää metron arvioituja tulevaisuuden kapasiteettiongelmia Kulosaaren ja Kalasataman välillä sekä kytkee Laajasalon alueen joukkoliikenteen runkoyhteydellä seudun joukkoliikennejärjestelmään.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymän vuosien 2013 – 2016 strategiaohjelman yksi tavoitteista on, että kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta. Toiminnallista eheyttä vahvistetaan sekä rakentamalla uusia kaupunginosia että tiivistämällä nykyistä kaupunkirakennetta joukkoliikenneyhteyksien varteen. Eräs tähän liittyviä toimenpiteitä on, että raideliikenteen suunnittelu etenee samanaikaisesti maankäytön suunnittelun kanssa Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa. Strategiaohjelman tavoitteena on myös edistää kestävästä liikkumisesta lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä ja siihen liittyvä eräs toimenpide on, että priorisoidaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn osuutta nostavia liikennehankkeita.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kruunusillat -hankkeen rakentaminen toteuttaa edellä kerrottuja linjauksia. Raitiotieyhteys parantaa Laajasalon ja keskustan välisiä yhteyksiä ja edistää kestävästä liikkumisesta. Hankkeen toteuttaminen edistää valmisteilla olevan yleiskaavan, Kaupunki-

22.08.2016

kaavan, mukaisen maankäytön täydennysrakentamista ja raideliikenteen verkoston syntymistä.

Hankkeen toteuttamisella on merkittäviä investointitaloudellisia ja pitkäaikaisia käyttötalouden vaikutuksia. Hankkeen myötä kaupungille 30 vuoden aikana koituvaksi arvioidut tuotot kattavat vain noin 10 % kokonaiskustannuksista, ja siten hanke ei olisi pelkästään taloudellisessa mielessä tarkasteltuna perusteltu.

Kaupunginhallitus toteaa, että hanketta ei voida perustella sen taloudellisella kannattavuudella, vaan sen kaupunkirakenteeseen ja liikennejärjestelmään perustuvilla hyödyillä. Hankkeen muita, erityisesti pitkän aikavälin hyötyjä voidaan pitää riittävän painavina hankkeen toteuttamiseksi sen korkeista kustannuksista huolimatta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi
Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys 3.5.2016
- 2 Kruunusillat, Sijaintikartta
- 3 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma, raportti 15.2.2016
- 4 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys 12.5.2016
- 5 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankesuunnitelma 2.5.2016
- 6 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016
- 7 Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankearviointi, raportti 15.2.2016
- 8 Kruunusillat, Kaupunkitaloudellinen arviointi
- 9 Kruunusillat_Laajennettu_hankearviointi_korjattu_17.6.2016
- 10 Kruunusillat, Vaikutukset käyttötalouteen ja lipun hintoihin
- 11 Kruunusillat, Vuorovaikutusraportti koskien hankesuunnitelman tiivistelmästä saatuja lausuntoja 2.5.2016
- 12 Kruunusillat, Lausunnot

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

HKL

22.08.2016

Ryj/1

HKR
Ksv

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.08.2016 § 684

HEL 2016-004299 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.08.2016 Pöydälle

Esteelliset: Jussi Pajunen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi
Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.05.2016 § 211

HEL 2016-004299 T 10 06 00

Esitys

Yleisten töiden lautakunta esitti osaltaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman (2.5.2016, liite 1 ja 2) hyväksymistä Kruunusillat raitiotien yleissuunnitelmaan (15.2.2016, liite 4, 5, 6) perustuen ja siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259 milj. euroa (MAKU huhtikuu 2015).

Hanke toteutetaan rakennusviraston ja Helsingin kaupungin liikennelaitoksen -liikelaitoksen (HKL) yhteishankkeena. Rakennusvirasto vastaa

projektinjohtamisesta ja -toteuttamisesta. Kustannukset jakautuvat rakennusviraston ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen (HKL) kesken liitteen 2 kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti.

Hanke

Kruunusillat -hankkeen tavoitteena on järjestää kasvavalle Laajasalolle sujuva ja kilpailukykyinen joukkoliikenneyhteys kantakaupunkiin sekä kytkeä alue joukkoliikenteen runkoyhteydellä seudun joukkoliikennejärjestelmään.

Kruunusillat -hanke on Laajasalon kasvun edellytys. Kruunuvuorenrantaan suunnitellaan uutta 12 500 asukkaan kaupunginosaa. Muualla Laajasalossa kartoitetut tiivistämismahdollisuudet toisivat asuntoja noin 10 000 uudelle asukkaalle. Sekä Yliskylän pienalueen täydennysrakentamissuunnitelmat että Kruunuvuorenrannan asemakaavat perustuvat raitiotieyhteyden olemassaoloon. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2002) keskustan ja Laajasalon välille on esitetty joukkoliikenneyhteys, joka uudessa yleiskaavaehdotuksessa (2015) esitetään pikaraitiotienä. Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen (12.11.2008) mukaisesti yhteyttä suunnitellaan raitiotie- ja siltayhteytenä.

Kruunusillat -hanke käsittää Helsingin keskusta-alueen ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden sekä sen rakentamiseen ja käyttöön liittyvät järjestelyt. Uusi noin 10 kilometriä pitkä raitiotieyhteys on suunniteltu Helsingin keskustan, Hakaniemen, Nihdin, Korkeasaaren, Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän välille. Raitiotien lisäksi yhteysvälille rakennetaan pyöräliikenteen baanayhteys sekä kävelyteitä. Uudet rata-osat toteutetaan pikaraitiotiemäisenä, mutta kuitenkin yhteensopivana nykyisen raitioverkon kanssa.

Raitiotielle on suunniteltu perustettavan kaksi linjaa:

1. Yliskylän linja: Rautatieasema–Hakaniemi–Nihti–Korkeasaari–Kruunuvuorenranta–Yliskylä (tiheä runkolinja, jota liikennöidään noin 45-metrisillä vaunuilla)
2. Haakoninlahden linja: Kolmikulma–rautatieasema–Hakaniemi–Nihti–Korkeasaari–Kruunuvuorenranta–Haakoninlahti (täydentävä linja, jota liikennöidään nykyisen kaltaisilla noin 30-metrisillä vaunuilla).

Helmikuussa 2016 valmistuneessa raitiotien yleissuunnitelmassa on kuvattu rata, siihen liittyvät pysäkit ja rakenteet sekä pyörätiet, katujärjestelyt ja muut hankekokonaisuuteen liittyvät asiat sillä tarkkuudella, että Kruunusillat -hankkeen kustannuksista, toteutettavuudesta ja vaikutuksista on riittävät tiedot hankkeen viemiseksi investointiohjelmiin ja

toteutuksesta päättämiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta on pyytänyt yleissuunnitelmasta ja hankesuunnitelman tiivistelmästä lausunnot (lausuntoaika 9.3.–8.4.2016). Lausunnoissa esille nostetut hankesuunnitelmaa koskevat asiat on esitetty liitteenä 3 olevassa vuorovaikutusraportissa.

Hankesuunnitelma on kokonaiskuvaus Kruunusillat-hankekokonaisuudesta. Hankesuunnitelmassa on kuvattu hankkeen toteutusvastuut, -järjestys ja -aikataulu. Hankesuunnitelmaa on laadittu samanaikaisesti yleissuunnitelman kanssa.

Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta vastaa rakennusvirasto yhdessä Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen (HKL) kanssa.

Hankkeen sisältö

Hankkeessa toteutetaan liikenneyhteys ja sen vaatimat katu- ja liikennejärjestelyt sekä:

- keskustan päätepysäkkijärjestelyt
- Hakaniemen – Merihaan alueen rantarakenteet
- Merihaka-Nihti -silta
- Finkensilta Nihdin ja Korkeasaaren välillä
- Mischan ja Maschan aukio Korkeasaareissa
- Korkeasaaren ja Palosaaren väliin rakennettava maapenger, jonka toteuttaminen edellyttää ruoppauksia ja täyttöjä
- Kruunuvuorensilta Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan välillä

Kruunusillat -hankkeeseen liittyy lisäksi kohteita, joiden rakentaminen hankkeen yhteydessä on välttämätöntä tai perusteltua, mutta jotka johtuvat muusta kuin Kruunusillat -hankkeen toteuttamisesta. Hankkeen yhteydessä rakennettavista kohteista merkittävimmät ovat Hakaniemen sillan uusiminen sekä Kaivokadun kannen peruskorjaus. Niiden toteutus sekä Nihdin ja Yliskylän alueiden rakentaminen ja Korkeasaaren rakennustyöt on yhteen sovitettava Kruunusillat- hankkeen toteutuksen ja aikataulun kanssa

Kustannukset

Hankkeen rakennuskustannusarvio on 259 milj. euroa (MAKU huhtikuu 2015). Lisäksi tarvitaan investoinnit raitiovaunuvarikoon (20–25 milj. euroa) ja raitiovaunukalustoon (75–80 milj. euroa), näistä kustannuksista vastaa HKL, eli ne ovat osa raitiotien liikennöintikustannuksia.

Rakennuskustannukset on jaettu hankkeen kustannusraportissa (liite 2) aiheuttajaperiaatteiden mukaisesti rakennusviraston ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen (HKL) välillä siten, että jalankulun ja

pyöräilyn osalta (37 %, 97,1 milj. euroa) rakennusvirasto vastaa kustannuksista ja raitiotien osalta (63 %, 162,1 milj. euroa), Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) vastaa kustannuksista. Kustannusjako-osuudet voivat tarkentua jatkosuunnitteluvaiheessa.

Rakennusviraston ja HKL-liikelaitoksen kymmenen vuoden investointiohjelmassa on varauduttu hankkeen rakentamiseen vuosina 2018–2025. Talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä varmistetaan rakennusviraston investointimäärärahat yleissuunnitelman kustannusarvion ja kustannusjaon mukaisesti.

Toteutusvastuut

Hankkeen toteuttaa Helsingin kaupunki. Toteutusvastuu on rakennusvirastolla ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksella (HKL). Hankkeesta ja projektin johtamisesta vastaa rakennusvirasto. Kruunusillat -hanke suunnitellaan ja rakennetaan Yhteinen kunnallistekninen työmaa -hankkeena.

Aikataulu ja toteutus

Tavoitteena on, että koko yhteys on valmis vuoden 2025 aikana ja raitiotien liikennöinti alkaisi vuoden 2026 alussa.

Alustavan toteutusvaiheistuksen mukaisesti rakentaminen aloitetaan Finkensillasta vuonna 2018. Silta valmistuu noin kahdessa vuodessa. Maanrakennustyöt Korkeasaarella ajoittuvat vuosille 2019–2021. Kruunuvuorensillan rakentaminen aloitetaan vuonna 2019 ja sen on arvioitu kestävän noin vuoteen 2023.

Keskustan työt aloitetaan päätepysäkin rakentamisella vuonna 2024, rakentamisen on arvioitu kestävän kaksi vuotta. Tänä aikana tehdään tarvittavat toimenpiteet keskustan raitiotieverkolle.

Hakaniemen alueen rakennustyöt käynnistetään vuonna 2022. Ensimmäisessä vaiheessa vanhaa katualuetta puretaan tarvittavissa määrin sekä levennetään tukimuurein ja täytöin merelle päin. Hakaniemen sillan uusiminen sekä Hakaniemen ja Merihaan aluekehittämishanke sovitetaan yhteen Kruunusillat -hankkeen rakennustöiden kanssa. Merihaka–Nihti-sillan rakennustyöt ajoittuvat vuosille 2022–2025. Koko silta-yhteys voidaan rakentaa loppuun vasta kun laivakuljetukset Hana-saaren polttoainesatamaan päättyvät vuoden 2024 kesällä.

Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän osalta katutyöt ajoittuvat vuosille 2023–2025. Raitiotie kaikkine rakenteineen on määrä rakentaa vuosien 2024–2025 aikana koko Laajasaloon.

Hankkeen ympäristölle aiheuttamat haitat pyritään saamaan mahdollisimman vähäisiksi systemaattisella ympäristövaikutusten ja -riskien hallinnalla ja sen pohjalta tehdyllä suunnittelulla. Tavoitteena on, että hankkeen eri osapuolet ja sidosryhmät ymmärtävät tunnistetut ja mahdolliset vielä tunnistamattomat ympäristönäkökohdat ja niiden merkityksen työvaiheiden toteutuksessa ja kokonaisuuden kannalta. Päämääränä on suunnittelun, päätöksenteon valmistelun, rakennuttamisen ja rakentamisen, käytön ja ylläpidon vastuulliset ratkaisut.

Hankkeen viestintä ja vuorovaikutus on hyvin suunniteltua, avointa ja aktiivista. Viestintä etenee hankkeen tahdissa ja tukee hankkeen kunkin vaiheen tavoitteita.

Vuorovaikutus ja viranomaisyhteistyö

Asukasvuorovaikutus on tapahtunut raitiotien yleissuunnitelman yhteydessä mm erilaisten yleisötilaisuuksien avulla.

Hankesuunnitelmasta on pyydetty eri viranomaisten lausunnot raitiotien yleissuunnitelman lausuntojen yhteydessä (liite 3).

Käsittely

17.05.2016 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijän muutos:

Kohtaan "Eesitysehdotus" kappale 1, viimeisen virkkeen loppuun lisäys: "(MAKU huhtikuu 2015)".

Kohtaan "Eesitysehdotus" alaotsikko "Kustannukset" kappale 12, 1. virkkeen loppuun lisäys: "(MAKU huhtikuu 2015)".

Palautusehdotus:

Terhi Koulumies: Esitän, että lautakunta palauttaa suunnitelman uudelleen valmisteltavaksi siten, että myös yksityisautoilu on mahdollista sillalla. Hankkeen kustannukset ovat niin korkeat ja sillan elinkaari niin pitkä, että ei ole tarkoituksenmukaista sulkea yhtä keskeistä liikennöintimuotoa kokonaan sen ulkopuolelle. Kaupunki- ja liikennesuunnittelun visiot ja tavoitteet voivat olla tulevaisuudessa aivan erilaisia kuin millaisia ne nykyään ovat. Siksi nyt tehtävien ratkaisujen pitää olla tulevana vuosikymmeninä järkevästi muokattavissa vastaamaan silloisia tarpeita, joihin myös yksityisautoilu saattaa hyvinkin kuulua.

Kannattaja: Matti Kopra

1 äänestys

22.08.2016

Ryj/1

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitän, että lautakunta palauttaa suunnitelman uudelleen valmisteltavaksi siten, että myös yksityisautoilu on mahdollista sillalla. Hankkeen kustannukset ovat niin korkeat ja sillan elinkaari niin pitkä, että ei ole tarkoituksenmukaista sulkea yhtä keskeistä liikennöintimuotoa kokonaan sen ulkopuolelle. Kaupunki- ja liikennesuunnittelun visiot ja tavoitteet voivat olla tulevaisuudessa aivan erilaisia kuin millaisia ne nykyään ovat. Siksi nyt tehtävien ratkaisujen pitää olla tulevina vuosikymmeninä järkevästi muokattavissa vastaamaan silloisia tarpeita, joihin myös yksityisautoilu saattaa hyvinkin kuulua.

Jaa-äännet: 5

Aura Kostianen, Antti Möller, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Ei-äännet: 2

Matti Kopra, Terhi Koulumies

Tyhjä: 1

Tuomo Valokainen

Poissa: 1

Pörrö Sahlberg

Eriävä mielipide:

Terhi Koulumies: Jätän eriävän mielipiteen, koska mielestäni siltahankkeen suunnitelma pitäisi uudelleentalmistella siten, että myös yksityisautoilu on mahdollista sillalla. Hankkeen kustannukset ovat niin korkeat ja sillan elinkaari niin pitkä, että ei ole tarkoituksenmukaista sulkea yhtä keskeistä liikennöintimuotoa kokonaan sen ulkopuolelle. Kaupunki- ja liikennesuunnittelun visiot ja tavoitteet voivat olla tulevaisuudessa aivan erilaisia kuin millaisia ne nykyään ovat. Siksi nyt tehtävien ratkaisujen pitää olla tulevina vuosikymmeninä järkevästi muokattavissa vastaamaan silloisia tarpeita, joihin myös yksityisautoilu saattaa hyvinkin kuulua.

10.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi

§ 704

V 31.8.2016, Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen hankesuunnitelma

HEL 2015-013974 T 10 06 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 4.12.2015 päivätyn Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen rakentamisen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 12 890 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana 35 420 000 euroa heinäkuun 2015 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen hankesuunnitelma 4.12.2015
- 2 Roihupellon kampuksen tarveselvitys 28.11.2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Roihupeltoon kortteliin nro 45190 rakennetaan kolmessa eri toteutusvaiheessa ammatillisen koulutuksen tilat noin kahdelle tuhannelle teknii-kan ja liikenteen alan koulutuspaikalle. Uudisrakennus on toteutettavan kampuskokonaisuuden ensimmäinen rakennusvaihe. Se sisältää tilat Stadin ammattiopiston logistiikan ja laboratorioalan tutkinnoille, valmistavalle koulutukselle ja työpajatoiminnalle. Hankkeessa toteutetaan lisäksi koko tulevaa kampusta palvelevat ravintola-, keittiö-, liikunta- ja henkilöstötilat.

Hankesuunnitelma perustuu osaltaan opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 16.12.2014 (160 §) hyväksymään koko Roihupellon suunniteltua kampusta koskevaan toiminnalliseen tarveselvitykseen. Hankkeen pysyminen aikataulussa on tärkeää uusien koulutuspaikkojen käyttöönoton mahdollistamiseksi ja Sturenkadun kampuksen korjaustöiden oikean ajoituksen varmistamiseksi. Samoin kaupunginvaltuuston 11.5.2016 (123 §) hyväksymän Staran ja liikuntaviraston tilojen siirtämishankkeen sovittaminen yhteen ammattiopiston kampushankkeen kanssa on tärkeää.

Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen 4.12.2015 valmistunut hankesuunnitelma on liitteenä 1 ja 16.12.2014 hyväksytty ja 28.11.2014 päivätty Roihupellon kampuksen toiminnallinen tarveselvitys liitteenä 2.

Esittelijän perustelut

Nyt hyväksyttäväksi ehdotettu Roihupellon ensimmäisen vaiheen hankesuunnitelma perustuu opetuslautakunnan 11.12.2012 (217 §) hyväksymään esiselvitykseen Helsingin kaupungin ammatillisen koulutuksen tilatarpeesta ja sen pohjalta laadittuun, opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 16.12.2014 (160 §) hyväksymään Roihupellon kampuksen toiminnalliseen tarveselvitykseen.

Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen suunniteltujen kolmen vaiheen toteutus sisältyy 2.12.2015 hyväksytyyn vuosien 2016-2025 talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan, samoin kiinteistölautakunnan vuoden 2017 talousarvioesityksessään vuosille 2017-2026 hyväksymään vastaavaan rakentamishjelmaesitykseen.

Nyt kysymyksessä oleva ensimmäinen vaihe on ohjelman mukaan suunniteltu rakennettavaksi vuosina 2018 -2020, toinen, arviolta 28 Me:n vaihe, vuosina 2020-2022, ja kolmas, kustannusarvioltaan 30 Me:n vaihe vuosina 2022-2024.

Stadin ammattiopiston uusille tiloille varattua tonttia korttelissa 45190 kehitetään ja tontin käyttöä tehostetaan Helsingin kaupungin yleiskaavauudistuksen ja Visio 2050:n mukaisesti. Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt asemakaavan muutosprosessin, ja uusi asemakaava valmistuu rakennushankkeen edellyttämässä aikataulussa. Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET) muutetaan toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Korttelin rakennusoikeus kasvaa niin, että tontille on mahdollista sijoittaa Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen tarveselvityksen mukaisen laajuuden lisäksi myös muita tulevaisuudessa mahdollisesti tarvittavia opetustoimen tiloja tai muuta soveltuvaa toimitilarakentamista tulevan Rajajokerin varrelle.

Keskittäessä uudet opetustilat kampukselle saadaan sekä taloudellisia että pedagogisia ison yksikön hyötyjä, kun kaikki opetus-, liikunta-, ruokala- ja hallintotilat ovat yhteiskäyttöisiä.

Roihupellon kampukselle keskitetään erityisesti sellaisia koulutusaloja, joille ei löydy nykyisestä kiinteistökannasta opetukseen soveltuvia, riittävän hyväkuntoisia, esteettömiä tai tilankäytön kannalta tehokkaita tiloja.

Ensimmäinen toteutusvaihe käsittää tilat Stadin ammattiopiston logistiikan ja laboratorioalan tutkinnoille, valmistavalle koulutukselle ja työpa-jatoiminnalle. Hankkeessa toteutetaan lisäksi koko tulevaa kampusta palvelevat yhteiset ravintola-, keittiö-, liikunta- ja henkilöstötilat.

Hankkeen tavoitteena on toiminnan tehostuminen ja tilatehokkuus, opetuksen erityisvaatimusten huomioiminen suunnittelussa sekä tilojen terveellisyys, turvallisuus ja muunneltavuus, korkea käyttöaste ja yhteiskäyttöisyys.

Kiinteistöviraston tilakeskus on vuokrannut tontilla olevat nykyiset tilat Staralle, liikuntavirastolle ja opetusvirastolle. Staran ja liikuntaviraston toiminnot siirtyvät Vuosaaren rakennettaviin korvaaviin tiloihin. Logistiikka-alan opetus siirtyy tontilla sijaitsevista nykyisistä tiloista ensimmäisessä toteutusvaiheessa valmistuviin uusiin tiloihin. Tontilla sijaitsevat rakennukset puretaan lukuun ottamatta tontin lounaiskulmassa, osoitteessa Tulppakuja 3 sijaitsevaa kolmikerroksista huolto- ja toimitorakennusta, joka jää toistaiseksi nykyiseen käyttöön.

Tilakeskus varmistaa Roihupellossa rakentamisvaiheen järjestelyin ja tarvittavin suojaustoimenpitein, että ammattiopiston ajo-opetusmahdollisuudet ovat riittävät myös 1. rakennusvaiheen aikana.

Tilakeskus varmistaa myös, että tällä hetkellä Metropolian vuokratiloissa Onnentiellä toimiva ammattiopiston laboratorioalan koulutus voi jatkaa Onnentien tiloissa Roihupellon 1. vaiheen uudisrakennuksen valmistumiseen asti myös kiinteistön omistuksen vaihtuessa ja Metropolian siirryttyä Onnentieltä Myllypuroon.

Hankkeen laajuus

Hankkeen bruttoala on 12 890 brm² ja huoneistoala 10 592 htm².

Rahoitus

Hanke sisältyy vuoden 2016 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2016 - 2025. Hanke on merkitty 32 miljoonan euron (alv. 0 %) suuruisena vuosina 2018 - 2019 rakennettavana hankkeena.

Kiinteistölautakunnan 19.5.2016 hyväksymään kiinteistöviraston talousarvioehdotukseen vuodelle 2017 ja taloussuunnitelmaehdotukseen vuosille 2017 - 2019 sisältyvässä tilakeskuksen talonrakentamishjelmassa vuosiksi 2017 - 2026 hanke on merkitty 35,5 miljoonan euron suuruisena rakennettavaksi vuosina 2018 - 2019.

Kustannukset

Tilakeskuksen laatima hankesuunnitteluvaiheen (HKA) kustannusarvio on 35 420 000 euroa arvonlisäverottomana heinäkuun 2015 kustannustasossa. Kustannusarvio ei sisällä nykyisten rakennusten purkukustannuksia, joiden kustannusarvio nyt kysymyksessä olevan ensimmäisen vaiheen osalta on 330 000 euroa.

Vuokravaikutus

Uudisrakennus on opetusvirastolle vuokratilakohde, jonka kiinteistöviraston tilakeskus toteuttaa. Kiinteistöviraston tilakeskuksen asiakaspäällikön mukaan tilakustannuksesta aiheutuva pääomavuokra opetusvirastolle tulee olemaan noin 15,70 euroa/htm²/kk, ylläpitovuokra 3,50 euroa/htm²/kk ja vuokraan sisällytettävä käyttäjäpalvelumaksu 0,5 euroa/htm²/kk eli yhteensä 19,70 euroa/htm²/kk, 208 000 euroa/kk ja 2 502 000 euroa vuodessa. Vuokralaskelman laskentaperuste on tuotovaade 3 % ja poistoaika 30 vuotta.

Opetuslautakunnan lausunto

Opetuslautakunta puoltaa lausunnossaan hankesuunnitelmaa ja korostaa samalla aikataulussa pysymisen tärkeyttä uusien koulutuspaikkojen käyttöönoton mahdollistamiseksi ja Sturenkadun kampuksen korjaustöiden oikean ajoituksen varmistamiseksi.

Väistötilakustannus

Tilakeskus varaa rahoituksen, arvonlisäverottomana enintään 1 000 000 euroa, Metropolian vuokratiloissa osoitteessa Onnentie 13 toimivan Stadin ammattiopiston laboratorioalan koulutuksen mahdollisesti tarvitsemien tilapäistilojen järjestämiseen.

Aikataulu ja toteutus

Rakentamisen on tarkoitus alkaa kesäkuussa 2018 ja hankkeen valmistua kesäkuussa 2020. Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen toteuttamisesta ja kiinteistön ylläpidosta.

Lopuksi

22.08.2016

Kaj/1

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen hankesuunnitelma 4.12.2015
- 2 Roihupellon kampuksen tarveselvitys 28.11.2014

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Opetuslautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 19.05.2016 § 212

HEL 2015-013974 T 10 06 00

Kiinteistökartta 91/677 503, Holkkitie 5

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 4.12.2015 päivätyn Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1. vaiheen rakentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 12 890 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 35 420 000 euroa heinäkuun 2015 kustannustasossa.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Erja Erra, projektinjohtaja, puhelin: 310 39997

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Kaj/1

erja.erra(a)hel.fi

Opetuslautakunta 19.04.2016 § 63

HEL 2015-013974 T 10 06 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kiinteistölautakunnalle puoltavan lausunnon 4.12.2015 päätystä osoitteeseen Tulppakuja 3/Holkkitie 5 suunnitelun Stadin ammattiopiston Roihupellon kampuksen 1-vaiheen hankesuunnitelmasta.

Opetuslautakunta haluaa erityisesti korostaa aikataulussa pysymisen tärkeyttä uusien koulutuspaikkojen käyttöönoton mahdollistamiseksi ja Sturenkadun kampuksen korjaustöiden oikean ajoituksen varmistamiseksi.

Staran ja liikuntaviraston tilojen siirtämishankkeen sovittaminen yhteen ammattiopiston kampushankkeen kanssa on tärkeää. Opetuslautakunta pyytää tilakeskusta varmistamaan, että ammattiopiston ajo-opetusmahdollisuudet ovat riittävät ja turvalliset myös hankkeiden siirtymävaiheen aikana.

Lisäksi opetuslautakunta pyytää tilakeskusta varmistamaan omalta osaltaan, että nuorisoasiainkeskuksen mopohallitoimintaa voidaan järjestää kampuksen tiloissa.

Hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen on käynyt ilmi, että poiketen hankesuunnitelmasta Onnentien kiinteistössä tällä hetkellä sijaitsevalle laboratorioalan koulutukselle tarvitaan mahdollisesti väistötilat ennen Roihupellon 1. vaiheen valmistumista. Tämä johtuu Metropolian uuden kampuksen valmistumisesta ja Metropolian laboratorioalan poistumisesta Onnentieltä, minkä yhteydessä kiinteistön tulevaisuutta selvitetään. Opetuslautakunta kehottaa tilakeskusta selvittämään väistötilatarpeen mahdollisimman nopeasti ja varmistamaan koulutuksen keskeyttömän toiminnan.

Käsittely

19.04.2016 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

linjanjohtaja

22.08.2016

Kaj/1

Arja Kukkonen

Lisätiedot

Anne Salli-Suomalainen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
anne.salli-suomalainen(a)hel.fi

22.08.2016

Kaj/2

§ 705

V 31.8.2016, Lasten päiväkoti Neulasen uudisrakennuksen hankesuunnitelma

HEL 2016-007364 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 20.6.2016 päivätyn Lasten päiväkoti Neulasen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 2 866 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana 10 100 000 euroa marraskuun 2015 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 20.6.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Lasten päiväkoti Neulasen uudisrakennuksen rakennuspaikka sijaitsee keskeisesti Myllypurossa. Tontti rajoittuu kevyen liikenteen reittiin, Orpaanportaaseen sekä Neulapadontiehen, jonka kautta tontille on ajo-neuvoliikenneyhteys. Yksikerroksiseen, pääosin puurakenteiseen rakennukseen tulee 289 tilapaikan lasten päiväkoti.

Hanke perustuu vuonna 2012 tehtyyn Myllypuron päiväkotien ja koulujen alueelliseen selvitykseen. Sen perusteella tontilla päädyttiin uudisrakentamisvaihtoehtoon, jossa nykyiset, peruskorjausta edellyttävät, mutta peruskorjauskustannuksiltaan kalliit rakennukset, nykyinen päiväkoti Neulanen sekä koulurakennus ja parakkirakennus, puretaan.

Tontille rakennetaan uusi aluetta palveleva suurempi päiväkotiki, joka korvaa purettavan päiväkotiki Neulasen.

Hankesuunnitelma on lähetetty lausunnotte varhaiskasvatusvirastoon.

Hankesuunnitelma on liitteenä nro 1. Hankesuunnitelman tekniset selostukset ovat nähtävänä kiinteistöviraston tilakeskuksessa.

Esittelijän perustelut

Lasten päivähoiton tarve

Nykyinen päiväkotiki Neulanen sijaitsee Vartiokylä-Myllypuro -varhaiskasvatusalueella Myllypuron peruspiirin alueella ja on osa alueen pysyvää palveluverkkoa. Päiväkotiki Neulasessa on nykyisin 118 tilapaikkaa. Myllypuron alueella on päiväkotiki Neulasen lisäksi 8 päiväkotia, joissa on 484 tilapaikkaa.

Myllypurossa 1 - 6 -vuotiaiden suomen- ja muun kielisten lasten määrä kasvaa väestöennusteen mukaan vuosien 2015 - 2024 aikana noin 135 lapsella. Palveluiden kysyntä kasvaa alueella tällöin arviolta runsaalla 80 tilapaikalla. Päiväkotiki Neulasen korvaava uudisrakennus tullaan toteuttamaan alueen palvelujen turvaamiseksi tilapaikkamäärältään mahdollisimman isona yksikkönä. Tällä hetkellä Myllypurossa toimii väliaikaisesti paviljonkipäiväkotiki, joka turvaa alueen kasvanutta palvelutarvetta.

Yleistä hankkeesta

Hankkeen laajuus on 2 866 brm². Rakennukseen tulee 289 tilapaikan päiväkotiki.

Myllypuron päiväkotiki- ja koulutiloista tehtiin vuonna 2012 alueellinen selvitys, jonka työryhmässä oli kaupunkisuunnitteluviraston, opetusviraston, sosiaaliviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen sekä kiinteistöviraston tilakeskuksen edustus. Selvityksen perusteella päätettiin esittää vaihtoehtoa, jossa hankkeen tontin nykyiset, peruskorjausta edellyttävät, mutta peruskorjauskustannuksiltaan kalliit rakennukset, päiväkotiki, koulu ja parakki, puretaan niille laaditun kalliiksi todetun peruskorjaushankkeen sijasta ja tontille toteutetaan uudisrakennuksena uusi suurempi päiväkotiki.

Vanha päiväkotiki ja asuinkäytössä oleva parakkirakennus puretaan ennen uudisrakentamista. Tontin kaakkoiskulmassa oleva koulurakennus sijaitsee uuden päiväkodin piha-alueella. Rakennuksesta puretaan työmaa-alueen tarpeita varten toinen siipi. Muu osa rakennuksesta toimii väistötilana uudisrakennuksen rakentamisen ajan ja se puretaan päiväkodin uudisrakennuksen valmistuttua.

Päiväkodin uudisrakennus sijoittuu, toiminnallisista ja kaupunkikuvallisista syistä, tontin pohjoisreunaa kulkevan kevyen liikenteen reitin, Orpaanportaan varteen, josta rakennukseen on pääsisäänkäynti. Rakennus jakaantuu kolmeen siipeen, joista jokainen muodostaa pienimittakaavaisen kokonaisuutensa, tavoitteena helposti muunneltavat tilat. Siipien keskellä ovat yhteiset tilat, ruokailutilat sekä kulku liikuntatiloihin. Osaa tiloista on mahdollista käyttää ilta- ja vapaa-ajantoimintaan. Siipien väliin jäävät piha-alueet eri-ikäisille lapsille. Rakennus toteutetaan pääosin puurakenteisena.

Tilajärjestelyt perustuvat tehokkaaseen tilankäyttöön, 8 htm²/tilapaikka, sekä muuntojoustavuuteen. Rakennuksen runkojärjestelmä, mitoitus että talotekniset ratkaisut mahdollistavat tilojen joustavan käytön ja myöhemmät tilamuutokset.

Rakennus, piha sekä kulku rakennukseen suunnitellaan esteettömiksi. Rakennukseen tulee väestönsuoja. Autopaikat sijoitetaan tontin Neulapadontien puoleiseen lounaiskulmaan.

Hankesuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmat on esitelty kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston, pelastuslaitoksen ja ympäristökeskuksen asiantuntijoille.

Hankkeen kustannukset

Kustannusennusteen mukaan hankkeen rakentamiskustannukset arvonlisäverottomina ovat 10 100 000 euroa eli 3 524 euroa/brm². Kustannukset ovat marraskuun 2015 hintatasossa.

Rakentamiskustannukset päiväkodin tilapaikkaa kohden ovat arvonlisäverottomina 34 948 euroa.

Kustannuksiin ei sisälly nykyisin tontilla olevien rakennusten purkukustannuksia. Kiinteistöviraston tilakeskus tulee esittämään erillistä rahoitusta näille kustannuksille tontin saamiseksi rakentamiskelpoiseksi.

Vuokravaikutus

Hankesuunnitelman viitesuunnitelmista laskettuna rakennuksen vuokranmaksuala on 2 318 htm². Vuokra-arvio on laskettu arvonlisäverottomasta kustannuksesta 10 100 000 euroa.

Arvioitu vuokra on 25,40 euroa/htm² (josta pääomavuokra on 20,40 euroa/htm², ylläpitovuokra 4,50 euroa/htm² ja väistötilavuokra 0,50 euroa/htm²). Siten kuukausivuokra on noin 58 880 euroa/kk ja vuosivuokra on noin 706 530 euroa/kk.

Tilakustannusten laskentaperusteena on tuotto 3 % ja poistoaika 30 vuotta. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Varhaiskasvatusvirasto maksaa väistötiloista uudisrakennuksen rakentamisen ajan päiväkotitilaa Neulasen nykyisin käytävissä olevien tilojen vuokran suuruista vuokraa. Väistötilojen toteuttamisen kustannus ja väistötilan vuokran ylittävä osuus on otettu huomioon esitetystä uudisrakennuksen valmistumisen jälkeen perittävän vuokran arvioissa.

Väistötilat

Nykyisen päiväkotitilan toiminta siirtyy uudisrakentamisen ajaksi samalla tontilla sijaitsevaan koulurakennukseen, joka voi toimia väistötilana rakentamisen ajan, koska se sijaitsee uuden päiväkodin piha-alueella. Väistötilarakennuksesta puretaan ennen päiväkodin uudisrakentamisen aloittamista työmaa-alueita varten toinen siipi. Muu osa rakennuksesta toimii päiväkotitilana rakentamisen ajan ja puretaan uudisrakennuksen valmistuttua. Väistötila-aikana lapset ulkoilevat läheisessä leikkipuistossa.

Väistötilojen toteuttamisen kustannuksen arvioidaan olevan 250 000 euroa arvonnalisäverottomana. Tämä kustannus ei sisälly hankesuunnitelman kustannuksiin, mutta se sekä väistötilan vuokran ylittävä osuus on otettu huomioon esitetystä uudisrakennuksen valmistumisen jälkeen perittävää vuokraa määritettäessä.

Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuspalvelujen tarvetta ja paikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Näin toimien voidaan huomioida alueiden palvelutarpeet ja taloudellisten resurssien riittävyys. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena.

Suunnitellulla uudisrakennuksella (289 tilapaikkaa) korvataan nykyisen päiväkotitilan peruskorjauksen tarpeessa olevat tilat (118 tilapaikkaa). Uudisrakennus tulee olemaan lähes 1 170 htm² nykyistä päiväkotia kookkaampi, joten päiväkotitilan tilapaikat lisääntyvät noin 171 tilapaikalla. Hanketta on suunniteltu nykyistä päiväkotia laajempaan, koska alueella varaudutaan väestönkasvuun sekä väliaikaisesti käytössä olevien tilojen korvaamiseen.

Työmaamelua sekä muita riskejä rajoitetaan rakennusalueen ja vanhan päiväkodin väliin rakennettavalla umpiaidalla. Päiväkotitilan Neulasen on suunniteltu valmistuvan toukokuussa 2019.

Kohteen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota ratkaisuihin, joilla kohteen vuokratasoa voidaan alentaa.

Lautakunta puoltaa hankesuunnitelman hyväksymistä.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Alustavan aikataulun mukaan rakentaminen alkaa 1/2018 ja työ valmistuu 5/2019.

Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen toteuttamisesta ja kiinteistön ylläpidosta.

Hankkeen rahoitus

Hanke sisältyy vuoden 2016 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2016 - 2025. Hanke on siinä 9,7 miljoonan euron suuruisena vuosina 2018 - 2019 rakennettavana hankkeena. Hankkeen rahoitustarve 10,1 miljoonaa euroa otetaan huomioon rakentamishjelmaa vuosille 2017 - 2026 tarkistettaessa.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 20.6.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Varhaiskasvatuslautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.08.2016 § 672

HEL 2016-007364 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Käsittely

08.08.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 30.06.2016 § 296

HEL 2016-007364 T 10 06 00

Kiinteistökartta 105/678 503, Neulapadontie 6

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 20.6.2016 päivätyn Lasten päiväkoti Neulasen hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 2 866 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 10 100 000 euroa marraskuun 2015 kustannustasossa.

Päätös tehdään ehdolla, että varhaiskasvatuslautakunta hyväksyy hankesuunnitelmaan sisältyvän tarveselvityksen ja antaa puoltavan lausunnon hankesuunnitelmasta.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta päätöksen lainvoimaisuutta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Tarja Lehto, projektinjohtaja, puhelin: 310 31822
tarja.lehto(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319

22.08.2016

Kaj/2

irmeli.grundstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Pj/1

§ 706

Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sivutoimet

HEL 2016-006903 T 01 01 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sivutoimi-ilmoitukset.

Esittelijä

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Tatu Rauhamäki

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginjohtaja on ilmoittanut sivutoimensa seuraavasti:

- Helsingin yliopiston hallitus, jäsen
- Kansallisen Kokoomuspuolueen säätiö, edustajiston jäsen
- Kansallissäätiö, isännistön jäsen
- Kuntarahoitus Oyj:n omistajien nimitysvaliokunta, jäsen
- Smart & Clean säätiö, hallintoneuvoston puheenjohtaja
- Stiftelsen Arcada, medlem i förvaltningsrådet
- Suomen Messusäätiön hallitus, jäsen
- Suomen Messut Osuuskunta, hallintoneuvoston puheenjohtaja

Apulaiskaupunginjohtajat ovat ilmoittaneet sivutoimensa seuraavasti:

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.08.2016

- Baltic Metropolises Network, puheenjohtaja
- Energy Cities -järjestö, hallituksen jäsen
- Helsingin barokkiorkesteri, suojelija
- Helsingin Pelastusliitto ry, neuvottelukunnan puheenjohtaja
- Helsingin yliopiston alumniyhdistys, valtuuskunnan jäsen
- HSL-kuntayhtymä, hallituksen asiantuntijajäsen
- ICLEI - Local Governments for Sustainability -järjestö, Euroopan hallituksen (RExCom) puheenjohtaja
- ICLEI - Local Governments for Sustainability -järjestö, maailman hallituksen (GExCom) varapuheenjohtaja
- ICLEI:n Procura+ (kestävät hankinnat), kampanjan puheenjohtaja
- Suomen messusäätiö, hallituksen varajäsen
- Svenska nu -verkosto, valtuuskunnan jäsen
- Toimelan vapaaopiston johtokunta, puheenjohtaja

Sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Aleksanteri-instituutti, valtuuskunnan jäsen
- Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, puheenjohtaja
- Turun yliopisto, hallituksen jäsen
- Työttömyysvakuutusrahasto, hallintoneuvoston jäsen
- Metropolia Oy:n hallitus, hallituksen jäsen
- Kansallinen koulutuksen arviointineuvosto, jäsen
- Kunnallinen virkariitalautakunta, puheenjohtaja
- Miina Sillanpään Seura, valtuuskunnan jäsen

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Paasikivi seura, valtuuskunnan jäsen
- HSY-kuntayhtymä, hallituksen asiantuntijajäsen
- Alvar Aalto säätiö, Riihitien hoitokunnan jäsen
- Kiinteistö- ja rakentamisfoorumi, neuvottelukunnan jäsen
- Asuntoreformiyhdistys ry, hallituksen puheenjohtaja
- Osuuskunta Suomen Asuntomessut, hallintoneuvoston jäsen
- Suomen Hypoteekkiyhdistys, hallintoneuvoston jäsen

Sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Allergia- ja astmaliitto ry, liittovaltuuston asiantuntijajäsen
- Kehitysvammaliitto, liittovaltuuston jäsen

Sivutoimien ilmoittaminen

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 18 §:ssä säädetään viranhaltijan velvollisuuksista sivutoimien ja kilpailevan toiminnan osalta. 18 §:n 2 momentin mukaan viranhaltija ei saa ottaa vastaan tai pitää sellaista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

22.08.2016

Pj/1

sivutointa, jonka hoitaminen edellyttää työajan käyttämistä. Tällaisen sivutoimen hoitamiseksi voi kuitenkin hakea työnantajan lupaa. 18 §:n 5 momentin mukaan muiden sivutoimien osalta riittää, että viranhaltija ilmoittaa ne työnantajalle.

Hallintosäännön 17 §:n mukaan sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää viraston tai laitoksen päällikkö taikka hänen määräämänsä alaisensa viranhaltijan osalta. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin asiasta kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien osalta sekä kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja alaisensa viraston tai laitoksen päällikön osalta.

Esittelijä

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Tatu Rauhamäki

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Kj/3

§ 707

Vuoden 2017 talousarvion ja taloussuunnitelman 2017 - 2019 valmistelutilanne

HEL 2016-008904 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä talousarvion 2017 ja taloussuunnitelman 2017 - 2019 sekä kymmenen vuoden investointisuunnitelmaehdotuksen valmistelutilanteen tiedoksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Rajantie, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Seurantaraportti_2_2016
- 2 Innovaatorahasto_lahiorahasto_selvitys
- 3 HKL_kymmenvuotisinvestointiohjelma
- 4 investointiliitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2017–2019 laatimisohteet 4.4.2016 kaupunginhallitus päätti, että talousarvion 2017 valmistelutilanne tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi 22.8.2016. Kaupunginhallitukselle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2016 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa. Kaupunginhallitukselle esitellään vuosien 2017-2026 investointiohjelman valmistelutilanne sekä arvio kilpailukykysojimuksen vaikutuksista kaupungin talouteen.

Yleinen taloustilanne

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Taloustilanteen analyysin taustana ovat valtiovarainministeriön kesäkuussa julkaisema talousennuste sekä tilastokeskuksen tuoreimmat tiedot kokonaistuotannon kehityksestä. Ennusteet tarkentuvat syyskuussa ja uusimpia tietoja käytetään talousarviovalmistelussa.

Bruttokansantuote kasvoi 0,2 prosenttia vuonna 2015 tilastokeskuksen heinäkuussa julkaistujen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan. Touku-kuussa työpäiväkorjattu kokonaistuotanto oli 0,3 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Vientisektorin vaikeudet ovat edelleen jatkuneet. Huolimatta talouden hienoisesta piristymisestä Suomen talouden heikko kehitys jatkuu seuraavien parin vuoden aikana. Kasvunäkymät ovat heikot ja julkisen talouden tilanne ei tule oleellisesti paranemaan.

Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 1,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2017 kasvuksi muodostuu 1 % ja vuoden 2018 kasvuksi 1,3 %. Kuluvan vuoden kasvun veturina on kotimainen kysyntä. Vuonna 2017 julkinen kulutus tulee supistumaan johtuen julkisen sektorin palkkamenojen alenemisesta kilpailukykysojimuksen mukaisesti. Maailmantalouden ja –kaupan kasvunäkymät ovat heikentyneet. Kokonaisuudessaan maailmankaupan kasvu tulee olemaan vaisua seuraavien kahden vuoden aikana.

Työttömyyden kasvu on ainakin hetkellisesti pysähtynyt. Tänä vuonna nopeutuva talouden kasvu ei vielä suuremmin vähennä työttömien määrää, sillä osa piilotyöttömistä aktivoitunee työnhakuun avointen työpaikkojen lisääntymisen myötä. Ennuste koko kuluvan vuoden työttömyysasteelle on 9,2 %.

Helsingin seudun tuotanto kasvoi kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ennakoarvion mukaan 1,3 prosenttia eli hieman enemmän kuin viime vuoden lopulla. Helsingin seudun tuotanto on kasvanut viimeiset puoli vuotta suunnilleen samaa tahtia kuin koko maassa. Helsingin seudun toimialoista kehitys oli vahvaa erityisesti palvelualoilla, myös rakentamisen kasvu jatkui.

Kuntatalousohjelma 2017 - 2020 (kevät 2016)

Hallituskauden päätökset sisältävä kuntatalousohjelma julkaistiin 28.9.2015. Vuoden 2015 elokuun budjettiriihessä hallitus sopi ensimmäisestä julkisen talouden suunnitelmastaan, joka toimii myös vuosien 2016—2019 kehyksenä ja Suomen vakausohjelmana. Julkisen talouden suunnitelmassa hallitus asetti rahoitusasema- eli tasapainotavoitteet niin valtionaloudelle, kuntataloudelle kuin sosiaaliturvarahastoille. Kuntatalouden osalta hallitus linjasi, että kuntatalouden kansantalouden tilinpidon mukainen alijäämä (nettoluotonanto) saa olla korkeintaan

0,5 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2019. Kunnallisen kirjanpidon termeille käännettynä tämä merkitsee tavoitetta toiminnan ja investointien rahavirran tasapainottamiseen nykyisestä tasosta merkittävästi vuoteen 2019 mennessä. Käytännössä on kyse kuntien velkaantumisen hallinnasta. Kun kunnat eivät toimintamenojensa katteeksi juurikaan ota velkaa, niin asetettu rahoitusasematavoite merkitsee investointien omarahoitusosuuden vähittäistä nostamistarvetta kuntatalousohjelman mukaan. Tähän on syytä kunnissa ja kuntayhtymissä lähivuosina varautua.

Hallitus pyrkii tasapainottamaan julkista taloutta ja osana sitä kuntataloutta useilla toimenpiteillä, jotka ajoittuvat sekä alkaneelle vaalikaudelle että sitä pitemmälle aikavälille. Hallituksen tavoitteena on karsia kuntien kustannuksia kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä 1 mrd. eurolla vuoden 2019 tasossa. Tavoitteen toteuttamiseksi on valmisteltu kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen tähtäävä toimenpideohjelma. Toimenpideohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden säästöpotentiaaliksi kunnille on tässä vaiheessa arvioitu noin 400 milj. euroa (helmikuun 2016 tilanne). Toimenpideohjelmaan sisältyvät lakimuutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuosien 2016–2018 aikana. Toistaiseksi ohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä ei ole sisällytetty julkisen talouden suunnitelmaan.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtämisellä kunnilta maakunnille tavoitellaan pitkällä tähtäimellä merkittäviä julkisen talouden säästöjä, jotka toteutunevat vasta seuraavasta vaalikaudesta lähtien.

Kevään 2016 julkisen talouden suunnitelmassa menorajoitteessa on otettu uusina toimina huomioon toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistus (-190 milj. euroa), perusopetukseen valmistavan opetuksen yksikköhinnan alentaminen sekä ammatillisen koulutuksen opiskelijapaikkojen lisäys. Menorajoitteessa ei oteta huomioon kärkihankkeiden rahoitusta, koska ne eivät ole pysyviä lisäyksiä. Tehtyjen muutosten jälkeen kuntatalouden menorajoite on vuoden 2019 tasolla -770 milj. euroa, ja sitä on kiristetty 230 milj. eurolla syksyllä 2015 päätettyyn menorajoitteeseen verrattuna. Menorajoitetta suhteutetaan keväällä 2015 laaditun teknisen julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaan tilannearvioon.

Sen lisäksi, mitä hallitusohjelmassa on päätetty kuntien tehtävistä ja velvoitteista, kunnille ei anneta uusia, kuntataloutta pysyvästi heikentäviä lakisääteisiä tehtäviä tai velvoitteita tai niiden laajennuksia. Jos kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja pysyvästi lisäävistä tehtävistä tai velvoitteista poikkeuksellisesti kuitenkin säädetään julkisen talouden kokonaisedun vuoksi, kuntatalouden rahoitusaseman heikentyminen

estetään lisäämällä valtionapuja, karsimalla samassa yhteydessä kuntasektorin muita tehtäviä ja velvoitteita tai mahdollistamalla maksutulosten korotukset. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus.

Kunnilla on laaja itsehallinto, eikä valtio voi pelkästään omilla toimillaan taata kuntatalouden tasapainottumista. Näin ollen myös kunnilla on suuri vastuu kuntatalouden tasapainottamisesta muun muassa rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla ja tuottavuutta nostamalla. Valtio ei voi ohjata kuntatalouden investointeja eikä sitä kautta hillitä kuntatalouden velkaantumista. Investointien priorisoinnilla, oikealla ajoituksella ja laadukkaalla toteutuksella on suuri merkitys kuntatalouden sopeutuksessa. Hallitusohjelman tavoitteet liittyen työn verotuksen keventämiseen ja kokonaisverotuksen tasoon tulee myös ottaa huomioon sopeutuskeinoja valittaessa.

Vuoden 2017 talousarvion valmistelun pohjaksi annettu raami

Vuoden 2017 talousarvion raamin lähtökohtana oli valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite:

- velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Jotta strategiaohjelman tavoitteet voitaisiin saavuttaa muuttuneessa toimintaympäristössä liikelaitosten yhtiöittämisen vaikutukset ja rakennepoliittisen ohjelman täytäntöönpano huomioon ottaen, laadittiin vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raami siten, että kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat raamissa 1,13 % vuoden 2016 talousarvion tasosta (ilman nettobudjetoituja yksiköitä tarkastellen).

Raamin ja siihen liittyvän toimintamenojen kasvutason keskeisenä tavoitteena oli strategiaohjelman mukaisesti velkaantumiskehityksen hidastaminen. Raamissa 2017 ja taloussuunnitelmavuosina 2017–2019 kaupungin velkaantuminen hidastuu ja investointien rahoittaminen tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla toteutuu strategiatavoitteen mukaisesti.

Kaupungin 10-vuotisen investointiohjelman suunnittelun lähtökohtana oli raamissa strategiaohjelman mukainen vuosittainen 435 milj. euron investointitaso. Vuoden 2016 raamiin lisättiin investoinneille tasokoro-

tus 15 miljoonaa euroa ennustettua nopeamman väestönkasvun vuoksi. Investointiraamia tarkistetaan vuosittain kustannustason muutoksen mukaisesti. Indeksitarkistuksen jälkeen investointiraami vuodelle 2017 oli 466 milj. euroa. Tämän lisäksi kokonaisinvestointeihin sisältyy lähiörahastosta rahoitettavia hankkeita 5 milj. euroa.

Kaupungin vuoden 2016 talousarvion toteutumistilanne

Vuonna 2015 strategiatavoitteen mukaiset toimintamenot kasvoivat 2,9 prosenttia kun tavoitteen mukaan kulujen kasvun olisi tullut jäädä 0,9 prosenttiin. Kaupungin toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti, ja verotulot sekä valtionosuudet kasvoivat talousarviossa ennakoitua enemmän. Korkomenot toteutuivat talousarviota pienempinä. Siten vuosikate toteutui 114 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Kaupungin lainakanta kasvoi vuonna 2015 vain 3,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 talousarvion toisen toteutumisenennusteen mukaan kaupungin tuloslaskelma tulee toteutumaan merkittävästi talousarviossa ennakoitua parempana. Kaupungin vuosikate on ennusteessa 386 milj. euroa kun se talousarviossa on 269 milj. euroa. Toimintakatteen ennakoidaan toteutuvan jokseenkin talousarvion mukaisena. Vero- ja valtionosuustuloja ennakoidaan kertyvän 105 milj. euroa talousarviota enemmän.

Vuonna 2016 vuosikate toteutuu ennusteen mukaan edellistä vuotta parempana (260 milj. euroa vuonna 2015).

Toimintamenoissa ennustetaan ylitystä sosiaali- ja terveystaloudissa (9,2 milj. euroa) ja opetustoimessa (9,9 milj. euroa). HUS:n osalta vuoden 2015 ylijäämäpalautuksen (20,9 milj. euroa) tuloutus tasapainottaa sen toiminnan aiheuttamia menoylityksiä.

Ennusteen mukaan strategiatavoitteen mukaiset toimintamenot toteutuvat 1,64 % eli 65,8 milj. euroa vuoden 2015 toteumaa korkeampana.

Strategiakauden menokasvutavoite ylittyy ennusteessa 42,1 milj. eurolla. Menokasvu on strategiakaudella ollut tavoitetta nopeampaa ja lisäksi kustannustason nousu on hidastunut talousarvion valmisteluvaiheessa ennakoidusta. Jo vuoden 2016 talousarvio ylittää strategian kustannustason nousuun ja väestönkasvuun sidotun menokasvutavoitteen 14,7 milj. eurolla. Kaupungin vuosikate kattaa poistot ennusteen mukaan (vuonna 2015 vastaava luku oli 69 %).

Talousarvion investointien määrärahat (ilman liikelaitoksia) ovat 468 milj. euroa. Talousarviovuodelle edelliseltä vuodelta käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen sekä muiden yhteensä 145 milj. euron ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oleva määräraha

on yhteensä noin 614 milj. euroa. Tänä vuonna arvioidaan investointeihin (ilman liikelaitoksia) käytettävän 507 milj. euroa eli 83 % käytettävissä olevista määrärahoista. Viime vuonna vastaava toteuma oli 388 milj. euroa. Liikelaitosinvestointeihin on talousarvioon varattu 212 milj. euroa, joista ennusteen mukaan käytetään 185 milj. euroa eli 87 %. Kaupungin investointimenoihin on yhteensä käytettävissä 826 milj. euroa, joista arvioidaan käytettävän 692 milj. euroa eli 84 %. Viime vuonna vastaava toteuma oli 537 milj. euroa. Vaikka vuosikate ennusteen mukaan kattaa poistot, jää vuosikate selvästi investointitasosta. Tämä tulorahoituksen sekä korkean investointitason erotus joudutaan kattamaan lainakannan lisäyksellä (ennusteessa 119 milj. euroa).

Kiinteän omaisuuden talousarvion myyntitavoite on 100 milj. euroa. Ennusteen mukaan myyntejä kirjataan 277 milj. euroa. Tavoitteen ylittyminen johtuu erityisesti kahden pitkään valmistelussa olleen kiinteistökaupan, Kalasataman keskuksen tornitonttien sekä Pasilan keskustakorttelin, realisoitumisesta samalle vuodelle. Maanmyyntituloista osa toteutuu vuoden 2016 osalta vain kirjanpidollisina. Isoimmista tonttikaupoissa myyntitulot tuloutuvat kaupungille vaihteittain useamman vuoden kuluessa, mutta myyntitulot kirjataan kaupungin satunnaisiksi tuloiksi kauppajen toteutumivuonna. Talousarviossa on lisäksi tavoitteena saada kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen ja osakkeiden myynnistä 35 milj. euroa. Myynneistä arvioidaan saatavan 59 milj. euroa, joka kirjautuu vuodelle 2016, mutta tuloutus jakautuu usealle vuodelle. Metropolian kiinteistöjen myynnistä kiinteistön myyntiin ja rakennusten myyntiin kirjautuva yhteensä 81 milj. euron tulo sijoitetaan pääosin tulevana vuosina kaupungin omistamaan Kiinteistö Oy Myllypuron kampukseen.

Kesäkuun lopun tilanteessa kaupungin työntekijöiden määrä lisääntyi 40 henkilöllä viime vuoden vastaavaan tilanteeseen verrattuna. Kesäkuun 2016 loppuun mennessä virastojen ja liikelaitosten palkkoja (ilman työllistettyjen palkkoja) on maksettu 671 miljoonaa euroa, mikä on noussut noin 1,5 % edellisestä vuodesta kesäkuun lopun tilanteesta.

Toimintaympäristön muutokset raamin antamisen jälkeen

Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset

Hyväksyessään vuoden 2017 talousarvion raamin Khs päätti 4.4.2016, että vuoden 2017 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta strategiaohjelmassa sovitulla tavalla ja talousarviovalmistelun edetessä tullaan ottamaan huomioon kilpailukyky sopimuksen vaikutukset määrärahojen mitoituksessa

Kilpailukyky sopimus leikkaa kuntatyönantajan palkan sivukuluja ja lomarahoja, jolloin henkilöstömenot alenevat ilman, että tällä on vaikutusta varsinaiseen toimintaan. Vaikutukset henkilöstömenoihin tarkentuvat talousarviovalmistelun edetessä ja ne tullaan talousarviovaiheessa ottamaan huomioon hyväksytyjä virasto- ja laitospohjaisia raameja vähentävinä erinä.

Sopimuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä talouskasvua, parantaa työllisyyttä ja sopeuttaa julkista taloutta. Pitkällä aikavälillä talouskasvusta ja työllisyyden paranemisesta hyötyy myös kuntatalous.

Sopimukseen sisältyy useita toimia, joilla kevennetään kuntatyönantajan yksikkötyökustannuksia. Tällaisia toimia ovat mm. työajan pidentäminen keskimäärin 24 tunnilla vuodessa vuosittaista ansiotasoa muuttamatta, lomarahojen leikkaus 30 prosentilla 2017–2019 sekä sosiaalivakuutusmaksujen painopisteen siirtäminen työnantajilta työntekijöille.

Työajan vastikkeettoman pidentämisen johdosta kuntatyönantajan työvoimakustannusten arvioidaan laskevan 1,32 prosenttia. Lisäksi sosiaalivakuutusmaksujen maksuperusteet kevenevät näillä näkymin vuoteen 2020 mennessä yhteensä noin 3 prosenttiyksiköllä. Kuntatyönantajan työvoimakustannuksia helpottaa myös se, että seuraavalla sopimuskaudella eli vuoden 2017 palkkoihin ei tule sopimuskorotuksia.

Palkansaajien sosiaalimaksujen korotusten arvioidaan vähentävän palkansaajien verotettavaa tuloa siten, että kunnallisverotuloja kertyy valtakunnallisesti 330 miljoonaa euroa vähemmän. Samassa yhteydessä alennetaan yritysten maksamia maksuja, joka vähentää yritysten kustannuksia. Tämän oletetaan lisäävän vastaavasti yritysten verotettavaa tuloa ja siten myös kuntien saamaa yhteisöveron tuottoa noin 70 milj. euron suuruisena. Lisäksi kunnallisveron tuottoa alentaa -130 milj. euroa aiempaa matalampi arvio palkkasumman kasvusta, joka on seurausta Kilpailukyky sopimukseen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nollakorotuksista, julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista sekä työajan vastikkeettomasta pidentämisestä.

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi hallitus on linjannut tekevänsä Kilpailukyky sopimuksen syntymisen seurauksena veronkevennyksiä kompensoidakseen veronmaksajille maksujen korotuksista aiheutuvia menetyksiä. Näiden veronkevennysten on ennusteessa arvioitu vähentävän kunnallisveron tuottoa valtakunnallisesti noin 130 milj. eurolla vuonna 2017, joka kompensoidaan valtionosuusjärjestelmässä.

Kilpailukyky sopimuksen Helsingin kaupungin henkilöstömenojen kustannustasoa pienentävät vaikutukset kaupungin talouteen ilman liikelaitoksia on arvioitu vuoden 2017 suunnitelmalukujen pohjalta olevan noin 70 miljoonaa euroa. Edellä esitetyt kilpailukyky sopimuksen vaikutukset

vaikuttavat kaupungin verotuloihin siten, että verotulojen arvioidaan vähenevän jokseenkin henkilöstömenojen alenemaa vastaavalla määrällä.

Huomioita hallintokuntien talousarvioesityksistä

Yhteenvedona voidaan todeta, että hallintokunnat ovat noudattaneet kaupunginhallituksen antamaa raamia lukuun ottamatta kaupunkisuunnittelulautakuntaa ja kiinteistölautakuntaa. Kaupunkisuunnittelulautakunnan talousarvioesitys ylitti käyttötalouden raamin 650 000 eurolla ja kiinteistölautakunnan investointiehdotus vuodelle 2017 talonrakennuksen investointiraamin 10 miljoonalla eurolla. Hallintokuntien talousarvioesityksiä on kesän aikana käsitelty kaupunginkansliassa. Virastokohtaisia talousarvioneuvotteluja käydään parhaillaan.

Talousarvion liitteeksi valmisteltavan 10-vuotisen investointiohjelman valmistelutilanne

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelmassa, että osana talouden tasapainottamista ja tuottavuuden parantamista otetaan käyttöön 10-vuotinen investointiraami. Liitteenä olevaa investointisuunnitelmaluonnosta on valmisteltu osana talousarviovalmistelua em. strategiaohjelman lähtökohdat ja käyttötalousvaikutukset huomioon ottaen. HKL-liiketoiminnan investoinnit ovat mukana tarkastelussa, koska investointien pääomakulut lisäävät kaupungin tulevien vuosien käyttömenoja.

Vuodelle 2017 asetettu investointiraami pohjautuu strategiaohjelman mukaiseen 435 milj. euron tasoon, johon on tehty vuodesta 2015 alkaen indeksitarkistukset. Lisäksi investointiraamiin on vuonna 2016 tehty Khn päätöksen mukaisesti 15 miljoonan euron tasokorotus vuosien 2013 ja 2014 ennustettua nopeamman väestönkasvun vuoksi.

Investointiohjelmaluonnoksessa vuotuinen investointitaso on 461 milj. euroa. Tämän lisäksi kokonaisinvestointeihin sisältyy 5 milj. euroa raamin ulkopuolisesta lähiörahastosta rahoitettavia kohteita. Talousarvion laadintavaiheessa käytössä olevien viimeisimpien ennusteiden mukaiset indeksikorotukset ovat raamivaiheen arvioita pienemmät, mikä on laskenut raamivaiheen 471,0 miljoonan euron kokonaisinvestointitasoa yhteensä 5,4 milj. euroa.

Hallintokuntien talousarvioehdotukset investointien osalta vuodelle 2017 olivat talonrakennusta lukuun ottamatta raamin mukaisia. Kiinteistölautakunnan ehdotus tilakeskuksen talonrakennushankkeille ylitti raamin 10,0 miljoonalla eurolla. Suunnitelmavuosina 2018–2019 hallintokuntien ehdotukset ylittivät raamin mukaisen vuotuisen investointien kokonaistason yhteensä 58 miljoonaa euroa. Esitykset eivät sisällä kaupunginhallituksen tiedoksi merkitsemää opetuksen digitalisaatio-oh-

jelmaa, jonka investointitarpeeksi on arvioitu 31 milj. euroa vuosina 2017–2019. Suunnitelmakauden jälkeen vuosina 2020–2026 hallintokuntien ehdotukset ylittivät raamin mukaisen vuotuisen investointitason yhteensä runsaat 100 miljoonaa euroa. Ylitykset kohdistuvat 10-vuotisohjelmakaudella pääasiassa talonrakennukseen ja irtaimen omaisuuteen.

Investointiohjelmaluonnoksessa kiinteän omaisuuden myyntitavoite on aikaisempien vuosien tapaan pidetty 100 milj. euron vuositasolla. Kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien rakennusten ja osakehuoneistojen myyntitavoite on asetettu rahoituksellisesti edelleen 35 milj. euron vuotuisen tasoon.

Investointiohjelmaluonnokseen on aikaisempien vuosien tavoin ensisijaisesti sisällytetty välttämättömät hankkeet, joilla rakennettua omaisuutta pidetään turvallisessa ja terveellisessä kunnossa. Uudisrakentamisen investoinneissa etusijalla on toteuttaa uutta AM-ohjelmaa, jossa asuntotuotannon vuotuinen määrätavoite on 6 000 asuntoa vuonna 2017 ja jonka tavoitteena on luoda edellytykset nostaa asuntotuotannon määrä 7 000 asuntoon vuoteen 2019 mennessä. Lisäksi investoinneissa ovat etusijalla kaupungin jo aiemmin päättämiin linjauksiin ja kaupungin solmimiin sopimukseen perustuvat hankkeet. Näitä ovat mm. suuret liikennehankkeet kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat tarkennettuine kustannusarvioineen, liikenneinvestointien kohdennukset ja projektialueilla tehdyt toteuttamissopimukset sekä ammatillisten oppilaitosten käyttöön tulevien tilojen järjestäminen. Opetuksen digitalisaatio-ohjelman käynnistämiseen on erikseen myönnetty 4 milj. euroa vuonna 2016. Samalla hankkeen rahoituksesta todettiin, että tulevien vuosien investointimäärärahatarpeet arvioidaan vuosi kerrallaan ja huomioidaan irtaimen omaisuuden määrärahojen suunnittelussa osana talousarviosuunnittelua. Opetuksen digitalisaatio-ohjelma on otettu investointirahamin puitteissa huomioon lisäämällä 10 milj. euroa opetusviraston irtaimen omaisuuden investointeihin vuonna 2017 ja vuosille 2018–2019 yhteensä 13 milj. euroa. Mikäli käynnistysvaiheessa olevan hankkeen tarpeet ovat tätä suuremmat, priorisoidaan määrärahaa muusta opetusviraston irtaimen omaisuuden määrärahoista. Suunnitelmakaudella alkavaksi hankkeeksi on lisätty mm. Suvilahden kaasukellojen toiminnallinen muutos Elmu ry:n ja nuorisoasiainkeskuksen yhteisiksi toimitiloiksi. Suunnitelmakauden jälkeen 2020- luvulle on lisätty mm. Keski-Pasilan peruskoulun ja lasten päiväkodin uudisrakennushankkeet, Vallilan kampuksen perusparannus sekä useita peruskoulujen perusparannuksia.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen (HKL) johtokunnalle esittämässä 10-vuotisessa investointiohjelmassa vuoden 2017 investoinnit ovat yhteensä 169,1 milj. euroa. Suunnitelmakaudella 2017–

2019 investointien yhteismäärä on 542 milj. euroa ja koko 10-vuotiskaudelle 2017–2026 yhteensä 1,2 mrd. euroa. Investoinnit rahoitetaan pääosin lainarahoituksella.

Joukkoliikenteen investointien pääomakulut (poistot ja korot) tulevat pääosin katettavaksi kaupungin verorahoituksella eli ne lisäävät kaupungin tulevien vuosien käyttömenoja. Kaupungin talousarviossa menojen kasvu kohdistuu Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) maksuosuuteen ja kaupungin HKL:lle maksaman tukeen (tuki infrainvestointien pääomakuluihin). Helsingin infrainvestointien pääomakuluista noin 90 % katetaan nykyisellään Helsingin verorahoituksella ja kalusto-, varikko- ym. tuotantoinvestointien pääomakuluista noin 45 %. Talouden tasapainottaminen ja käyttömenoille strategiaohjelman mukaan asetettu raami edellyttää, että myös HSL:n maksuosuuden kasvu ja HKL:n infratuki on voitava kattaa kaupungin käyttömenoille asetetun raamin puitteissa.

Hallintokuntien talousarvioesityksiin sisällytetyt tilankäyttösuunnitelmat

Strategiaohjelman mukaan kaupungin omassa käytössä oleva toimitilojen kokonaispinta-ala ei saa kasvaa strategiakaudella 2013–2016. Tällöin kasvavaan väestömäärään suhteutettuna tilankäyttö tehostuisi. Lähtökohtaisesti mikään hallintokunta ei siis saa kasvattaa tilamääräänsä. Jos poikkeustapauksissa jonkun hallintokunnan tilamäärän kasvu katsotaan välttämättömäksi, tulisi vastaava tilamäärän kasvu vähentää muiden hallintokuntien tiloista, jotta strategiaohjelman tavoite saavutetaan. Tilamäärän kasvattaminen hankintatavasta riippumatta nostaa myös hallintokuntien käyttötalouden kustannuksia pysyvästi. Tehostamisen tarkoituksena on alentaa palvelutuotannon kokonaiskustannuksia.

Talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksiin edellytettiin laatimissohjeissa sisällytettävän hallintokuntien tilaresurssisuunnitelmat, joissa hallintokunnat esittivät näkemyksensä 2017–2026 tarvitsemista uusista tiloista sekä arvion luovutettavista tiloista.

Tilankäyttösuunnitelmissa tilankäytön merkittävää tehostamista esittivät rakennusvalvontavirasto (-21 %), kiinteistövirasto (-19 %), rakentamispalvelu (-12 %) ja asuntotuotantotoimisto (-10 %). Lisäksi myös sosiaali- ja terveysviraston (-5 %), nuorisotoimen (-8 %) sekä suomenkilsen työväenopiston (-3 %) tilat vähenevät suunnitelmien mukaan seuraavan 10-vuotiskauden aikana.

Merkittävää tilamäärän kasvua vuosina 2017–2026 esittivät opetusvirasto (6 %), korkeasaari (19 %), varhaiskasvatusvirasto (7 %), liikuntavirasto (7 %) pelastuslaitos (7 %) ja kaupunginkirjasto (33 %). Isoista hallintokunnista opetusviraston, sosiaali- ja terveysviraston ja varhais-

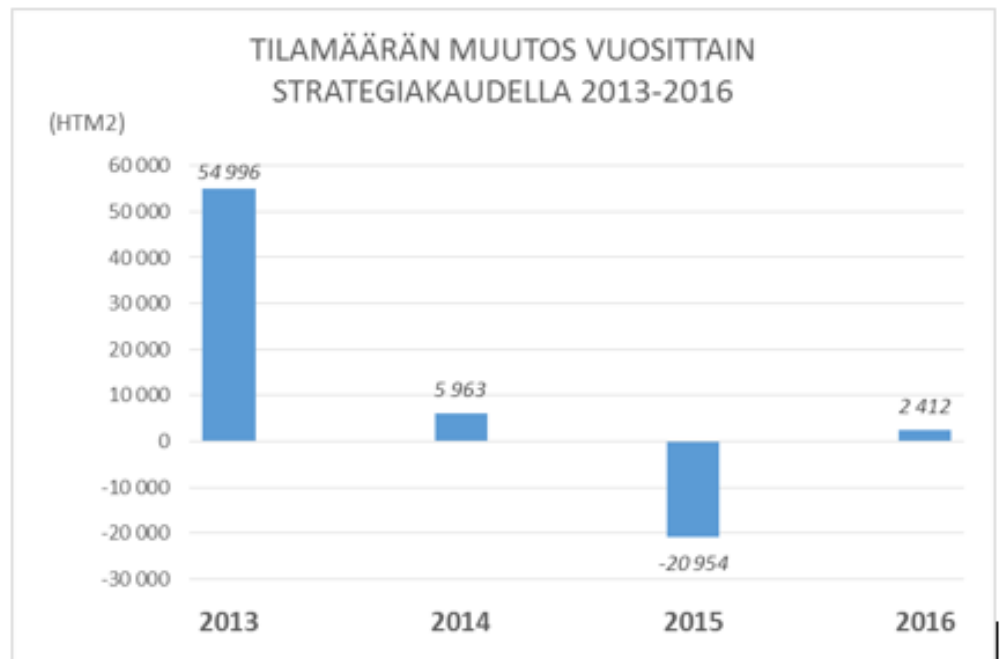

22.08.2016

Kj/3

kasvatusviraston vuokratustannukset nousivat euromääräisesti merkittävästi peruskorjausten ja uudishankkeiden vuoksi. Lisäksi rakennushankkeista aiheutuvaa merkittävää vuokratustannusten nousua esittivät rakentamispalvelu, pelastuslaitos ruotsinkielinen työväenopisto, kirjasto, taidemuseo, kaupunginmuseo sekä korkeasaari.

Kokonaisuudessaan kaupungin käytössä oleva tilamäärä kasvasi yhteensä noin 42 000 htm² (2,0 %) strategiaohjelmakaudella 2013–2016.

Hallintokuntien talousarvioesityksiin sisällytetyt henkilöstösuunnitelmat

Vuoden 2017 talousarvion laatimisoheiden mukaan virastojen ja liikelaitosten tuli sisällyttää talousarvioesityksiinsä henkilöstöresurssisuunnitelma vuosille 2017 - 2019. Suunnitelman tuli sisältää palkkamenot ilman mahdollisesti tulevia työehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia. Suunnitelmissa on mukana myös talousarviotiedot vuodelta 2016 ja toteumatiedot vuosilta 2014 - 2015.

Maaliskuussa 2016 kaupungin henkilöstömäärä oli 37 984 työntekijää, joista vakinaisia työntekijöitä oli 30 196 ja määräaikaista työntekijöitä oli 7 788. Yhteensä henkilöstömäärä lisääntyi 0,7 % vuoden 2015 maaliskuusta. Vakainainen henkilöstö väheni -0,3 % ja määräaikainen henkilöstö lisääntyi 4,6 %. Henkilötyövuosikertymä viiden ensimmäisen kuukauden aikana vuonna 2016 oli 0,7 % suurempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2015.

Koko vuoden 2016 määrärahojen käyttöä tarkastelevien tulosbudjettien perusteella henkilöstömenot eivät kaupunkitasolla kasva verrattuna vuoden 2015 toteutuneisiin henkilöstömenoihin. Tulosbudjeteissa 14 hallintokuntaa kuitenkin ilmoittaa henkilöstömenojen kasvuksi yli 2 %. Suurimmiksi kasvun ennakoivat asuntotuotantotoimisto (17 %), HKL (11 %) ja rakennusvirasto (9 %). Seitsemän hallintokuntaa ennakoi henkilöstömenojen vähenevän vuonna 2016. Opetusvirasto ennakoi henkilöstömenojen kasvua 1 % ja varhaiskasvatusvirasto 2,8 %. Sosiaali- ja terveystieteiden tulosbudjetissa henkilöstömenoissa on - 2,4 % vähennys verrattuna vuoden 2015 toteutuneisiin henkilöstömenoihin. Kaupunkitasolla vuoden 2015 toteutuneet henkilöstömenot olivat 0,4 % ennakoituja henkilöstömenoja suuremmat.

Vuodelle 2017 hallintokunnat ovat talousarvioesityksissään esittäneet yhteensä 1,7 % eli runsaan 30 miljoonan euron kasvua henkilöstömenoihin vuoden 2016 tulosbudjettiin verrattuna. Vuosina 2018 - 2019 hallintokunnat pääsääntöisesti ennakoivat henkilöstömenojen pysyvän vuoden 2017 tasolla.

Uusimmat tiedot kustannustason ja väestöennusteen muutoksista

Kaupunginhallitus päätti raamin antamisen yhteydessä, että vuoden 2017 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta strategiaohjelmassa sovitulla tavalla. Arvio kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) vuosina 2016–2018 on hidastunut edelleen sekä kevättalvella raamin valmistelun aikana käytössä olleesta ennusteesta että vuoden 2016 talousarvion yhteydessä käytössä olleesta ennusteesta. Tuoreimman kesäkuun ennusteen mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen arvioidaan olevan kuluvana vuonna 1,0 %, vuonna 2017 arviolta -0,3 % ja vuonna 2018 arviolta 0,7%. Vuodelle 2017 ennakoitu indeksin selvä aleneminen on seurausta kilpailukykysovimuksen vaikutuksista kuntien henkilöstömenoja alentavasti. Raamia valmisteltaessa vuoden 2016 kustannustason muutoksen ennuste oli 1,2 % ja vuodelle 2017 se oli 1,1 %. Talousarviovalmistelun edetessä käytetään tuoreimpia ennustelukuja. Seuraavat ennusteet julkaistaan syyskuussa.

Kesäkuussa 2016 valmistuneen uuden väestöennusteen mukaan kaupunki kasvaa vuonna 2016 kaikkiaan 7 624 hengellä, mikä tarkoittaa 1,2 %:n väestönkasvua. Vuoden lopun väkiluvun ennustetaan olevan 635 832 henkeä. Uusi ennuste poikkeaa edellisestä vuonna 2015 laaditusta väestöennusteesta, jossa vuoden 2016 kasvuksi ennustettiin 1 % (noin 6 500 henkeä). Vuosina 2017-2020 kasvun ennustetaan jatkuvan yhtä suurena kuin edellisessä ennusteessa. Ensi vuoden (vuosi 2017)

väestönkasvuksi ennustetaan 6 255 henkeä (1,0 %), vuoden 2018 kasvuksi 6 358 henkeä (1,0 %) ja vuoden 2019 kasvuksi 6 440 henkeä (1,0 %).

Helsingin väestö kasvoi vuonna 2015 yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, vaikka seudullinen muuttotappio on alkanut jälleen kasvaa. Lisäksi väestötietoihin vaikutti se, että Tilastokeskus poisti vuodenvaihteen väestötilastoista väestörekisterin mukaan Helsingissä asuvia, mutta jo pitkään tietymättömissä olleita. Poistetut ovat pääosin ulkomaan kansalaisia, jotka ovat todennäköisesti muuttaneet ulkomaille jo vuosia sitten.

Uudessa väestöennusteessa Helsingin väestökasvuksi ennustetaan vuosille 2017-2020 keskimäärin 6 400 vuotuista kasvua. Tämä on 1 800 henkeä vähemmän kuin vuosien 2012-2015 keskimääräinen kasvu. Kasvun hidastuminen perustuu oletukseen, että viime vuosien poikkeuksellisen pieni seudullinen muuttotappio palautuu lähemmäs pitkän ajan keskiarvoa (-2 000) ja ulkomailta saatu muuttovoitto on sekin supistunut. Lisäksi VRK saanee jatkossa väestörekisterin vastaamaan paremmin todellista väestötilannetta.

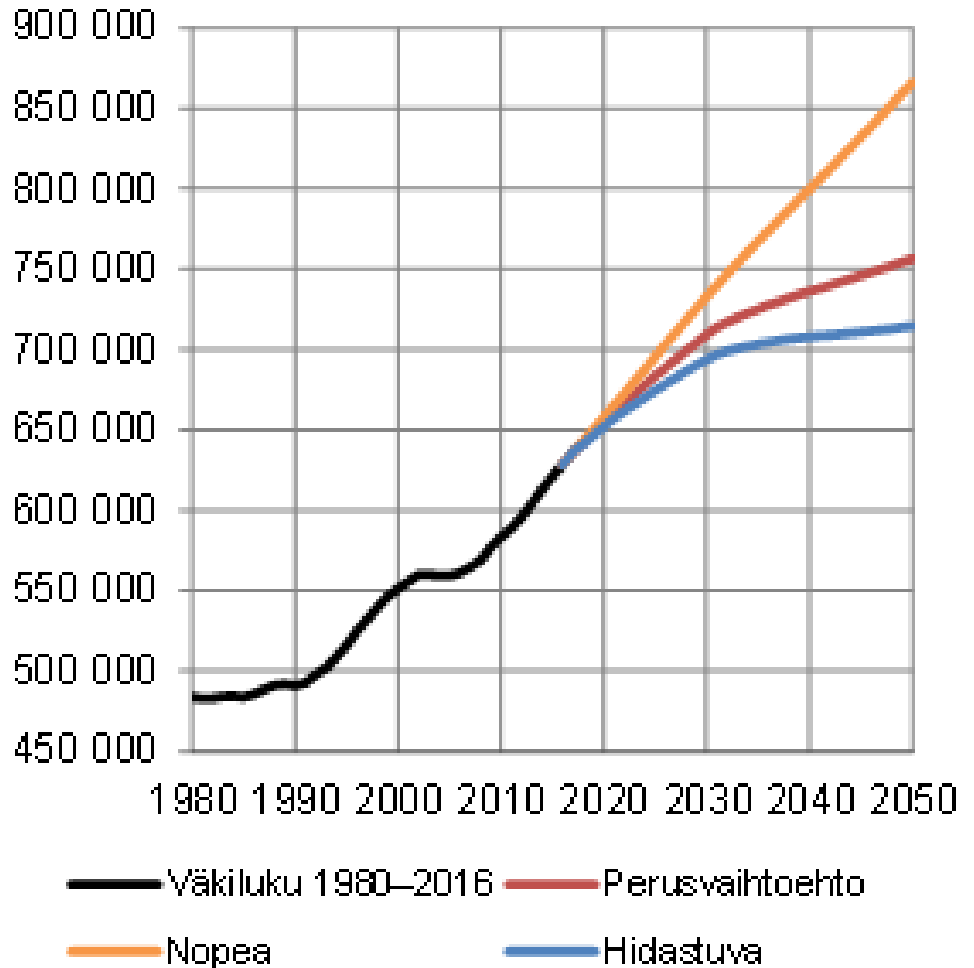
Päivähoitoikäisten (1-6-vuotiaiden) määrän ennustetaan kasvavan tänä vuonna 611, ensi vuonna 421 ja vuonna 2018 noin 670 hengellä. Peruskouluikäisten (6-14-vuotiaiden) määrän ennustetaan kasvavan tänä vuonna 1 600 ja ensi vuonna 1 363 hengellä. Vuoden 2018 kasvuksi ennustetaan edelleen 1 343 henkeä. Toisen asteen opiskelijoiden ikäluokan (15–17-vuotiaiden) määrän ennustetaan laskevan tänä vuonna 150 ja ensi vuonna 106 hengellä, mutta sen jälkeen ikäluokka alkaa jälleen kasvaa. Yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan tänä vuonna yli 2 100 hengellä ja kasvun ennustetaan jatkuvan lähes tämän suuruisena, ensi vuosikymmenelle. Sen sijaan työikäisen väestön (18-64-vuotiaiden) kasvun ennustetaan hidastuvan viime vuosien korkeasta tasosta (3 500 henkeä) vuodesta 2017 alkaen. Uusimman ennusteen mukaan kasvu on 2017-2020 keskimäärin noin 2 000 henkeä (0,5 %) vuodessa.

Uudessa väestöennusteessa 1-6 -vuotiaita ennakoidaan olevan vuoden 2016 lopussa 150 lasta enemmän kuin vuonna 2015 laaditussa edellisessä väestöennusteessa. 6-14 -vuotiaiden määrän ennustetaan olevan 138 lasta suurempi ja 15-17 -vuotiaiden määrään 190 suurempi. Eläkeikäisen väestön osalta uusi ennuste ei juuri poikkea edellisestä.

Uusi väestöennuste on ollut hallintokuntien käytettävissä kesäkuusta alkaen. Väestöennusteen lähtötietoina ovat mm. valtion Tilastokeskuksesta toukokuussa saatavat edellisen vuoden toteutuneet väestötiedot, näkemykset kansallisesta ja Helsingin seudun aluetalouden kehitykses-

tä, arvio asuntotuotantoon käytettävissä olevasta kaavavarannosta sekä kymmenen tulevan vuoden asuntorakentamisennuste.

Johtopäätökset

Strategiaohjelman käyttömenojen kasvutavoite on:

- emokaupungin käyttömenojen reaalisuus kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella

Tuoreimmilla kustannustason nousun ja väestönkasvun ennusteilla tulisi strategiaohjelman tavoitteen mukaisten menojen taso vuonna 2017 olla 3,875 mrd. euroa. Tämä on 59,6 milj. euroa pienempi kuin raamin mukainen menotaso. Muutos on seurausta siitä, että arvioitu kustannustason nousuvauhti on alentunut raamivaiheessa arvioidusta. Peruspalveluiden hintaindeksin kasvuennusteen aleneminen vuodelle 2017 on seurausta kilpailukykysovimuksen toimenpiteistä.

Vuonna 2016 verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 3 153 milj. euroa eli kokonaisverotulojen arvioidaan toteutuvan 90 milj. euroa talousarviota korkeampina ja 55 milj. euroa edellistä ennustetta enemmän. Vuoteen 2015 nähden verotuloja arvioidaan kertyvän 85 milj. euroa eli 2,8 % enemmän.

Vuoden 2017 kokonaisverotulojen osalta arvio on hyvin lähellä raamissa 2017 arvioitua 3 123 milj. euroa. Vuonna 2016 näkyvä verotilitysten paraneminen talousarviosta erityisesti yhteisöverojen osalta nostaa arviota verotilityksistä myös vuodelle 2017, mutta vastaavasti verotuloennustetta heikentävät muutokset liittyvät kilpailukyky sopimuksen aiheuttamiin veropohjaa pienentäviin muutoksiin.

Valtionosuuksien osalta arvio valtionosuuspohjasta vuodelle 2017 ei ole muuttunut merkittävästi raamissa arvioidusta tasosta. Valtionosuuksienkin osalta suurimmat epävarmuudet liittyvät kilpailukyky sopimuksen aiheuttamiin veropohjaa pienentäviin muutoksiin ja niiden kompensoimiseen valtionosuuksien kautta. Tiedot kuntien verotulomenetysten kompensoimisesta valtionosuuksien kautta tarkentuvat syyskuun puolivälissä kun lopullinen kuntatalousohjelma 2017-2020 julkistetaan osana valtion talousarviota.

Innovaatorahasto ja lähiörahassto

Innovaatorahastoa ja lähiörahasstoa koskevat selvitykset ovat listan liitteenä.

Talousarviossa 2016 ja taloussuunnitelmassa 2016–2018 innovaatorahaston käyttöön on varattu vuosittain 4 miljoonaa euroa. Nykyistä pääomaa olisi jäljellä 4 miljoonan vuosittaisella käytöllä vuoden 2018 loppussa noin 1,5 miljoonaa euroa. Seuraava valtuustokausi käynnistyy vuonna 2017 ja päättyy vuonna 2021. Valtuustokaudelle 2017–2021 valmistellaan uusi strategiaohjelma, jossa on mahdollista linjata kaupungin tulevaa innovaatiotoimintaa ja samassa esittää näkemyksiä innovaatorahaston tulevaisuudesta. Edellä esitettyihin näkökulmiin viitaten, ehdotetaan, että talousarviossa 2017 ja taloussuunnitelmassa 2018–2019 innovaatorahaston käyttöön osoitetaan varoja niin, että nykyisellä rahaston pääomalla rahastosta voidaan myöntää rahoitusta uusille hankkeille vielä vuodelle 2021. Strategiaohjelman valmistelun yhteydessä tarkastellaan innovaatiotoimintaa ja esitetään mahdollisia vaihtoehtoja innovaatorahaston tulevaisuudesta. Strategiaohjelman hyväksymisen yhteydessä ratkaistaan innovaatorahaston tulevaisuus. Mikäli rahasto lakkautetaan, rahastossa olevat varat voidaan tulouttaa käyttötalouteen tai siirtää toisen rahaston pääomaksi kaupunginvaltuuston päätöksellä

22.08.2016

Kj/3

Lähiörahaston vuosittaiseen käyttöön on varattu talousarviossa viisi miljoonaa euroa. Nykyinen pääoma riittää edellä mainitulla vuosittaisella käytöllä reiluksi vuosikymmeneksi. Esikaupunkialueiden kehittäminen ja toimintamallit sen toteuttamiseksi tulevat arvioitavaksi valtuustostrategian valmistelun yhteydessä. Siinä yhteydessä voidaan arvioida lähiörahaston tarkoituksenmukaisuus ja kehittämismahdollisuudet. Yhtenä mahdollisuutena voi olla rahaston varojen käyttö jatkossa esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin malleihin. Mikäli nykyistä lähiörahastoa halutaan kehittää, on mahdollista, että varat siirrettään kaupunginhallituksen käytettäväksi ja toimialalautakunnat ja muut määritellyt tahot voivat hakea varoja hankkeisiinsa näistä varoista. Jos rahastosta päätetään kokonaan luopua, rahaston varat tuloutetaan käyttötalouteen ja ne kirjautuvat kyseisen vuoden tuloiksi ja niitä ei ole myöhempinä vuosina mahdollista käyttää. Edellä mainittuihin näkökulmiin viitaten ehdotetaan, että lähiörahastosta järjestetään haku vuodelle 2017 ja strategiavalmistelun yhteydessä esitetään vaihtoehtoja lähiörahaston tulevaisuudesta. Strategiaohjelman hyväksymisen yhteydessä päätetään lähiörahaston tulevasta käytöstä tai lakkauttamisesta.

Vs. Rahoitusjohtaja Matti Malinen esittelee kokouksessa yleistä talouskehitystä, talousarvion valmistelutilannetta, 10-vuotis investointiohjelman ja muita kaupunginhallituksen laatimisohejden hyväksymisen yhteydessä edellyttämiä selvityksiä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Rajantie, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73043
mari.rajantie(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Seurantaraportti_2_2016
- 2 Innovaatorahasto_lahiorahasto_selvitys
- 3 HKL_kymmenvuotisinvestointiohjelma
- 4 investointiliitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kj/4

§ 708

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

15.8.2016

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Kj/4

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kj/5

§ 709

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kj/6

§ 710

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

vs. kaupunginjohtaja
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Ryj/1

§ 711

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	16.8.2016
yleisten töiden lautakunta	16.8.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Sj/1

§ 712

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

22.08.2016

Sj/1

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 713

Valtuutettujen Pia Pakarisen, Pilvi Torstin ja Mari Holopaisen toivomusponnet peruskorjatun Hakaniemen hallin vuokranmääritykseen ja hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikoihin liittyen

HEL 2015-009694 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Torstin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi saadut selvitykset kaupunginvaltuuston 26.8.2015 (asia 10) hyväksymien seuraavien toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvitykset ponnien ehdottajille sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

A

Valtuutettu Pia Pakarisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että peruskorjattujen tilojen vuokranmäärityksessä otetaan huomioon hallikaupan jatkuvuuden tavoite.

B

Valtuutettu Pilvi Torstin ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että kiinteistölautakunta käsittelee Hakaniemen hallin sisäisen pääomavuokran määrittelyn uudelleen ja pohtii ratkaisua, jossa vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi Finlandiatalon

osalta on toimittu sisäistä pääomavuokraa määriteltäessä käytetään yhden prosentin (1%) korkoa kohteen yleisen kulttuurihistoriallisen merkityksen johdosta.

C

Valtuutettu Mari Holopaisen ym. toivomusponsi, jonka mukaan kaupunginvaltuusto, hyväksyessään Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman, edellytti, että selvitetään mahdollisuudet pidentää Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikaa (nykyisin arkisin 6:30-15:00, lauantaisin klo 6:30-15:00) kuten useilla muillakin Helsingin merkittävillä toreilla. Samalla selvitetään mahdollisuudet iltatoriin.

Esittelijän perustelut

Toivomusponnet

Hyväksyessään 26.8.2015 (asia 10) Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto samalla hyväksyi seuraavat kohdista A, B ja C ilmenevät toivomusponnet:

A

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että peruskorjattujen tilojen vuokramäärityksessä otetaan huomioon hallikaupan jatkuvuuden tavoite. (Pia Pakarinen)

B

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kiinteistölautakunta käsittelee Hakaniemen hallin sisäisen pääomavuokran määrittelyn uudelleen ja pohtii ratkaisua, jossa vastavalla tavalla kuin esimerkiksi Finlandiatalon osalta on toimittu sisäistä pääomavuokraa määriteltäessä käytetään yhden prosentin (1%) korkoa kohteen yleisen kulttuurihistoriallisen merkityksen johdosta. (Pilvi Tors-ti)

C

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet pidentää Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikaa (nykyisin arkisin 6:30-15:00, lauantaisin klo 6:30-15:00) kuten useilla muillakin Helsingin merkittävillä toreilla. Samalla selvitetään mahdollisuudet iltatoriin. (Mari Holopainen)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomus-

ponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Selvitykset toivomusponsien johdosta

Ponnet A ja B (hallikaupan jatkuvuuden tavoite vuokranmäärityksessä, pääomavuokran tuottotavoitteen laskeminen)

Peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman vaikutus Hakaniemen hallin vuokraan

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.8.2015 (188 §) Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman. Hankkeen rakennuskustannusten enimmäishinnaksi hyväksyttiin 12,5 miljoonaa euroa. Hakaniemen kauppahallin sisäinen vuokra Tukutorille on määritetty kolmen (3) prosentin korolla ja 30 vuoden poistoajalla. Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksessa korjataan rakennus toiminnan asettamien nykyvaatimusten tasolle.

Sisäisen vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin.

Rakennuskustannusten perusteella on kaupunginhallituksen hyväksymien tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti määritetty korjatun hallin pääomavuokra 3 %:n korolla. Perittäväksi kaupunkiorganisaation sisäiseksi vuokraksi muodostuu tällöin tukkutorin maksettavaksi yhteensä 27,23 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokraa on 20,84 euroa/htm²/kk, tontin vuokra 3,18 euroa/htm²/kk mukaan laskettuna. Kuu-kausivuokraksi muodostuu näin noin 86 000 euroa vuoden 2015 hintatasossa, ja vuosivuokraksi noin 1 030 000 euroa.

Tukkutorilta ennen peruskorjausta peritty vuokra on ollut noin 34 000 euroa kuukaudessa, joten kunnostaminen nostaa hallista tukkutorilta perittävän vuokran noin 2,5-kertaiseksi.

Väistötilan vaikutus Hakaniemen hallin vuokraan

Peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi 27.6.2016 (656 §)

Hakaniemen hallin väistötilan hankesuunnitelman. Useista vaihtoehdoista toteutettavaksi valikoitui hallikauppiaiden ja tukkutorin kannattamana kallein, "Lasihalli Hakaniemen torilla", jonka enimmäiskustannukseksi hyväksyttiin 5,74 miljoonaa euroa ehdolla, että hanke sisällytetään kaupunginhallituksen hyväksymään vuoden 2017 talousarvioeh-

dotuksen raamiin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2017– 2019 mukaisesti talonrakennuksen investointitasojen puitteisiin.

Päätöksen mukaan tukkutori vastaa hankkeesta aiheutuvista tilakustannuksista. Tukkutori neuvottelee erikseen hallikauppiaitten kanssa tehtävistä kustannusarvioon perustuvista vuokratilakustannuksista, ja ottaa ne huomioon vuokrasopimuksista hallimyyjien kanssa neuvotellunsaan.

Väistötilan lisävuokra tulee tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Lisäkuukausivuokraksi muodostuisi noin 23 600 euroa ja vuosivuokra kasvaisi vastaavasti noin 284 000 euroa, mikä neliömetreille laskettuna johtaisi 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtaisivat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk, ellei sitten päädyttäisi kustannuksiltaan alhaisempaan väistötilaratkaisuun.

Väistötilan lisävuokra tulee maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Lisäkuukausivuokraksi muodostuisi noin 23 600 euroa ja vuosivuokra kasvaa vastaavasti noin 284 000 eurolla, mikä neliömetreille laskettuna johtaa 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtavat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk.

Tukkutorin kannanotto

Toistaiseksi, ennen peruskorjausta, tukkutori on pystynyt kattamaan vuokra- ja ylläpitokulut vuokratuloillaan, mutta teknisen lautakunnan tukkutorin ponsista antaman lausunnon mukaan uutta peruskorjauksen jälkeistä vuokraa ei pystyttäne kattamaan vuokran korotuksilla hallin toiminnan siitä vakavasti häiriintymättä. Tukkutorin mukaan realistinen arvio vuokratulojen lisäyksestä on 30 %, josta osa saadaan korotettuna vuokrina ja osa vuokrattavan tilan lisääntymisen johdosta. Hallin vuokratason pyritään pitämään oikeana suhteessa alueen muihin vuokriin ja hallin kaupankäyntiin.

Mikäli Tukktorin tilakeskukselle maksaman sisäisen pääomavuokran korotus siirretään suoraan hallin kauppiaiden vuokriin, se yli kaksinkertaistaa hallin vuokratason nykyisestä jo ennen väistötilasta aiheutuvaa lisävuokraa.

Helsingin Tukktorin esittää vakavaa ja huolellista harkintaa tilakeskuksen määrittäessä Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen jälkeen asetettavaa sisäisen pääomavuokran tasoa. Maltillinen ja suunnitelmallinen vuokrankorotus on niin sisäisen pääomavuokran kuin

kauppiailta perittävän vuokran suhteen merkittävä tekijä varmistettaessa kauppahallin elinvoimaa ja jatkuvuutta.

Vuokranmäärityksestä poikkeaminen ja kiinteistöviraston kannanotto

Tilahankkeiden käsittelyohjeessa todetaan, että hankesuunnitelmassa voidaan poikkeustapauksissa esittää kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle rakennukselle alempi kuin 3 % korko. Alemmasta korosta ei kuitenkaan ole hankesuunnitelmaa hyväksyttäessä päätetty. Tilakeskus toteaa vielä lausunnossaan, ettei Hakaniemen hallin kulttuurihistoriallisesta merkityksestä aiheudu hankkeelle ylimääräisiä kustannuksia, eikä se siksi näe perusteita sisäisen vuokran alentamiselle.

Sisäisellä vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin. Tukkutori tarjoaa palveluitaan ensi sijassa vuokraamalla kiinteistöviraston omistajahallinnossa olevia sisäisesti vuokraamia tiloja, kuten kauppahalleja, edelleen myyntipaikoiksi. Hakaniemen kauppahallille asetettu jatkuvuuden tavoite peruskorjattujen tilojen vuokranmäärityksessä kauppiaille ei kuulu kiinteistölautakunnan tehtäviin.

Yhteenveto

Kaupunginvaltuusto päätti Hakaniemen hallin peruskorjaushankkeesta 26.8.2015 (188 §). Hankkeen rakennuskustannusten enimmäishinnaksi hyväksyttiin 12,5 miljoonaa euroa. Hakaniemen kauppahallin sisäinen vuokra Tukkutorille on määritettiin päätöksen perusteluissa kolmen (3) prosentin korolla ja 30 vuoden poistoajalla.

Peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi 27.6.2016 (656 §) Hakaniemen hallin väistötilan hankesuunnitelman 5,74 miljoonan euron enimmäiskustannuksella.

Kustannusten perusteella tukkutorilta perittävä vuokra määritettiin kaupunginhallituksen 14.12.2015 (1208 §) hyväksymien tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti, jolloin vuosivuokra muodostuu 1 030 000 euroksi, ja vastaavaksi kuukausivuokraksi 27,23 euroa/htm²/kk.

Väistötilan lisävuokra tulee tilahankkeiden käsittelyohjeiden mukaisesti maksettavaksi hallin edellä mainitun perusvuokran lisäksi. Vuosivuokra kasvaisi noin 284 000 euroa, mikä neliömetreille laskettuna johtaisi 7,51 euron suuruiseen neliömetrivuokraan. Yhteensä peruskorjauksen ja väistötilan kustannukset johtaisivat näin vuokraan 34,74 euroa/htm²/kk, ellei sitten päästäisi kustannuksiltaan alhaisempaan väistötilaratkaisuun.

Käsittelyohjeiden mukaan sisäisen vuokrajärjestelmän tavoitteena on tilakustannusten kohdistaminen täysimääräisinä tilojen käyttäjille ja sitä kautta palvelutuotannon kokonaiskustannuksiin. Pääomavuokra muodostuu investoinnin korkokustannuksista, 3 %, rakennuksen kulumaa vastaavasta poistosta, 2,33 % sekä maanvuokrasta. Hankesuunnitelmassa voidaan poikkeustapauksissa esittää kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle rakennukselle alempi kuin 3 % korko.

Hakaniemen hallin perusparannushankkeesta päätettäessä ei esitetty perittäväksi alempaa kuin 3 %:n korkoa, koska Hakaniemen hallin kulttuurihistoriallisesta merkityksestä ei aiheudu hankkeelle ylimääräisiä kustannuksia.

Teknisen lautakunnan arvion mukaan uutta peruskorjauksen jälkeistä vuokraa ei pystyttäne kattamaan vuokran korotuksilla hallin toiminnan siitä vakavasti häiriintymättä. Tukkutorin mukaan realistinen arvio vuokratulojen lisäyksestä on 30 %, josta osa saadaan korotettuina vuokrina ja osa vuokrattavan tilan lisääntymisen johdosta.

Tukkutorin tulleeikin pyrkiä perimiensä vuokrien maltilliseen asteittaiseen korotukseen varmistaakseen kauppahallin elinvoiman ja jatkuvuuden, ja ottamaan tämä huomioon budjetin laadinnassaan.

Ponsi C

Teknisen palvelun lautakunta ja elinkeino-osasto ovat lausuneet ponnin johdosta.

Teknisen palvelun lautakunnan lausunnon mukaan Helsingin Tukkutori on selvittänyt pidennetyn aukiolon mahdollisuutta aikaisemmin viimeksi kesällä 2011, jolloin siitä tehtiin kahden kuukauden mittainen kokeilu. Tulokset pidennetystä aukiolosta eivät tuolloin olleet erityisen kannustaviakun verrattiin syntyneitä kustannuksia torilla käyneeseen asiakasmäärään. Kokeilu päätettiin lopettaa kannattamattomana.

Helsingin Tukkutori haluaa katsoa tilannetta yhteistyössä nykyisten torikauppiaiden kanssa myös sen selvittämiseksi, olisiko toria elävöitettävissä ilta-aikoina. Nykyisillä tiedoilla osa kauppiaista toivoo, osa vastustaa pidennettyä aukioloaika.

Jotta iltatoritoiminta tai pidennetty aukioloaika toimii ja palvelee asiakkaita, tulisi kauppiaiden määrän ja toimialojen tulee olla riittävän kattava palvelutarjonnaltaan. Suunnitelmille tulisi luoda aikataulu ja selkeät tavoitteet, jotta ilta-aikojen aukiolo olisi mahdollista myös hiljaisten talvikuukausien aikana.

Kaupungille aukioloaikojen mahdollisesta pidentämisestä syntyvä suurin ylläpitokustannus syntyisi torialueen siivouksesta ja pesusta, mikä toimintaa kehitettäessä tulee ottaa huomioon. Kustannustasoon on kuitenkin mahdollista vaikuttaa ja muuttuvista pesu- ja siivouskäytännöstä tulee käydä huolelliset neuvottelut siivousta hoitavan Staran kanssa.

Kaupungin elinkeino-osasto kannattaa Hakaniemen hallin yhteydessä toimivan ulkotorin aukioloaikojen pidentämisen ja iltatorimahdollisuuden selvittämistä, mutta toteaa samalla, että asian selvittämisessä on keskeistä kuulla kauppiaiden näkemyksiä sekä mahdollisuuksien mukaan myös torin asiakkaiden mielipiteitä. Aikataulujen pidentämisellä sekä iltatorin käynnistämällä tulisi olla asiakkaiden valinnanvapauden ja tyytyväisyyden lisääntymisen lisäksi positiivisia vaikutuksia myös torikauppioiden liiketoiminnan kehittymiseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pakarinen Pia, toivomusponsi 1, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 2 Torsti Pilvi, toivomusponsi 2, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 3 Holopainen Mari, toivomusponsi 3, Kvsto 26.8.2015 asia 10
- 4 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto 12.11.2015, Pia Pakarinen, Pilvi Torsti
- 5 Tilakeskuksen lausunto toivomusponsista koskien Hakaniemen hallin vuokranmääritystä
- 6 Elinkeino-osaston kommentit, Pilvi Torsti
- 7 Elinkeino-osaston kommentit, Pia Pakarinen
- 8 Teknisen palvelun lautakunnan lausunto, Mari Holopainen
- 9 Elinkeino-osaston kommentit, Mari Holopainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Pakarinen Pia

Torsti Pilvi

Holopainen Mari

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kaj/1

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto
Kiinteistölautakunta
Teknisen palvelun lautakunta
Tilakeskus
Tukkutori
Elinkeino-osasto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 714

Valtuutettu Maria Ohisalon toivomusponsi koskien ruoanjakelun järjestämistä Vantaan kaupungin Yhteinen pöytä -mallin mukaan

HEL 2016-003142 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 2.3.2016 (70 §) hyväksymän toivomusponnen (Maria Ohisalo) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria, toivomusponsi, Kvsto 2.3.2016 asia 27

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Hyväksyessään 2.3.2016 (70 §) valtuutettu Tuomo Valokaisen asianmukaisten tilojen järjestämisestä ruoanjakeluun koskevan aloitevas-
tauksen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunki selvittää
mahdollisuutta järjestää ruoanjakelua Helsingissä Vantaan Yhteinen
pöytä -mallin mukaisesti (Maria Ohisalo). Ponnen mukaan ihmisten ei
pitäisi joutua jonottamaan ruokaa pakkasissa ja järjestöillä pitäisi olla

resursseja tukea ruoanhakijoita myös muin keinoin kuin vain nälkää poistamalla.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien esittäjälle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Selvitys toimenpiteistä

Kiinteistövirasto ja sosiaali- ja terveysvirasto ovat antaneet lausuntonsa ponnien johdosta.

Kiinteistölautakunta toteaa ponnien johdosta mm. seuraavaa:

Kiinteistöviraston tilakeskuksen omistajahallinnossa ovat kaupungin suoraan omistamat rakennukset sekä toimitilaosakkeet. Tilakeskuksen ensisijaisena tarkoituksena on hankkia ja vuokrata soveltuvat tilat kaupungin eri hallintokuntien palvelukäyttöön.

Mikäli tiloja ei tarvita kaupungin palvelukäyttöön tai niitä vapautuu tästä käytöstä, tilakeskus myy ja vuokraa tiloja myös ulkopuoliseen käyttöön niitä tarvitseville.

Suurin osa kaupungin omistamista tiloista on erilaisia palvelutiloja, kuten päiväkodit, koulut, terveysasemat ja sairaalat yms. Nämä tilat ovat pääsääntöisesti kaupungin omassa käytössä.

Sosiaali- ja terveysvirasto ei ole tiedustellut kiinteistöviraston tilakeskukselta tiloja kyseiseen käyttöön. Mikäli ko. toimintaan tiedustellaan tiloja, selvitetään mahdolliset tilavaihtoehdot tähän tarkoitukseen ja, mikäli tätä hyvää tarkoittavaa toimintaa halutaan tukea kaupungin toimesta, tapahtuu se kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti toimintaa lähinnä olevan hallintokunnan kautta.

Kiinteistöviraston tilakeskus vuokraa vapaina olevia tiloja markkinahintaan mm. niitä tarvitseville järjestöille. Tilat vuokrataan pääsääntöisesti kuukausivuokralla. Useimmat tilakeskuksen vapaana olevat tilat sijaitsevat asuinkerrostalojen kivijaloissa eri puolella kaupunkia asumalähiöissä.

Sosiaalivirasto puolestaan lausuu ponnien johdosta mm. seuraavaa:

Aloitteessa mainitussa Vantaan yhteinen pöytä -mallissa työtä hallinnoivat Vantaan kaupunki, Vantaan seurakunnat ja Diakonia ammattikorkeakoulu. Verkostoon kuuluvat siellä noin 30 ruokahävikin lahjoitta-

jaa (kaupat, elintarviketehtaat ja tukut) ja noin 35 vastaanottavaa tahoa (järjestöt, kaupungin asukastilat ja seurakunnat).

Helsingissä on katsottu tarpeelliseksi avustaa ruokajakelua harjoittavia järjestöjä. Sosiaalivirasto toteaa kuitenkin, ettei aloitteessa mainittu ruokajakelu kuulu Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden itse järjestämiin palveluihin. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto myöntää sen sijaan toiminta-avustuksia lukuisille järjestöille, vuodelle 2016 yhteensä 260 järjestölle, joista osa myös järjestää maksutonta ruoanjakelua.

Neljän avustuksensaajan (Malmin Saalem Lähetys ry:n avustus 10 000 euroa, Myllypuron elintarvikeapu ry:n avustus 150 000 euroa, Suomen Pelastusarmeijan Säätiö ry:n avustus 65 000 euroa ja Veikko ja Lahja Hurstin laupeudentyö ry:n - Pelastakaa Suomen Nuoret ry:n avustus 100 000 euroa) toimintaan kuului ruoanjakelu. Virasto toteaa myös, että hävikkiruuan hyödyksikäyttö ruoanjakelussa on kannatettavaa ja hyödyllistä toimintaa.

Esittelijä toteaa yhteenvedona, että Helsingissä tilakeskuksen tehtäviin ei kuulu tukea toimintoja esimerkiksi subventoiduilla vuokrilla tai vastikkeettomilla tilan luovutuksilla. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto ei Helsingissä itse järjestä ruoanjakelua, mutta osallistuu toiminnan tukemiseen avustamalla mm. ruoanjakelua järjestäviä toimijoita, jotka puolestaan itse hankkivat tarkoitukseen soveltuvia tiloja sieltä, mistä niitä on edullisesti saatavilla.

Toivomusponsi on liitteenä 1 ja lausunnot ilmenevät päätöshistoriasta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria, toivomusponsi, Kvsto 2.3.2016 asia 27

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

22.08.2016

Kaj/2

täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto
Kiinteistölautakunta
Sosiaali- ja terveystoimisto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 715

Selityksen antaminen korkeimmalle hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Koivusaaren osayleiskaava-asiassa nro 12180

HEL 2015-002863 T 03 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valituksen johdosta seuraavan selityksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle:

Helsingin kaupunginvaltuusto on 14.1.2015 (§ 18) hyväksynyt 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen 11.12.2012 päivätyn ja 8.4.2014 sekä 28.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12180 mukaisena ja osayleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Helsingin hallinto-oikeus on 17.3.2016 päätöksellä nro 16/0216/5 hylännyt valtuuston päätöksestä tehdyt valitukset. Hallinto-oikeuden päätöksestä on valitettu. Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt valituksen johdosta kaupunginhallituksen selitystä.

Valituksessa esitetyt vaatimukset ja niiden keskeiset perusteet

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeuden yllä mainittu päätös ja sillä hyväksytty Helsingin 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskeva osayleiskaava kumotaan ja että Helsingin kaupunki määrätään korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti laillisine korkoineen.

Valittajan mukaan tehdyt selvitykset ovat liian yleispiirteisiä. Vaikutus selvitysten lykkääminen asemakaavan ja lupamenettelyn yhteyteen on MRL 9 §:n vastaista. Selvitysten riittämättömyydestä johtuen kaava ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia MRL 39 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Valittajan mukaan Koivusaaren osayleiskaavan suunnitteluala ulottuu välittömästi valittajan kiinteistön edustalle. Kaavan tavoitteena on siten rakentaminen, joka mitoitukseltaan ja tehokkuudeltaan räikeästi poikkeaa Lauttasaaren länsirannan matalasta ja väljästä rakennustavasta. Maisemavaikutukset kohdistuisivat erityisen voimakkaana Katajajarjuntien länsipuolisiin asuinkortteleihin, joiden nykyinen pitkäkö merinäkymä menetettäisiin kaavan toteutumisen seurauksena. Ruoppauksilla ja täyttöillä on ilmeisen pysyviä vaikutuksia pohjaeläimistöön ja kaloihin ja ne heikentäisivät vesiympäristön laatua. Ympäristö- ja maisemavaikutukset kohdistuisivat Katajajarjun ranta-alueen kiinteistöjen käyttö- ja vaihdanta-arvoon, maisema-arvoihin ja niiden muihin vesisidonnaisiin

käyttömahdollisuuksiin. Kaava-aineisto ei sisällä selvitystä kaavan kokonaisvaikutuksista. Kaavalla tavoitellun rakennusoikeuden ympäristökustannukset kanavoituisivat vaikutusalueen kiinteistöjen omistajien kannettavaksi epätasa-arvoisella ja kohtuuttomalla tavalla.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Kuntalain (365/1995) 97 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä jatkovalitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Pykälän 2 momentin mukaan valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu. Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista.

***** on valittanut kaupunginvaltuuston päätöksestä 14.1.2015 (§ 18) hallinto-oikeuteen, joten hänellä on jatkovalitusoikeus. Päätös on annettu 17.3.2016. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 18.4.2016. Valitus on tehty määräajassa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perustein, kaupunginvaltuuston päätöksestä 14.1.2015 (§ 18) ilmenevien perustein sekä muiden valmisteluasiakirjoista ilmenevien seikkojen perusteella valituksen hylkäämistä ja hallinto-oikeuden päätöksen (nro 16/0216/5, 17.3.2016) pysyttämistä voimassa. Hallinto-oikeuden päätös on oikea ja perusteltu.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten, vaikutusten selvittämistä koskevien säännösten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen. Lisäksi kaupunginhallitus viittaa kaavaselostukseen, jossa on MRL 40 §:n 2 momentin mukaisesti esitetty yleiskaavan perusteet.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se kohdistuu valtuuston päätöksen 14.1.2015 (§ 18) ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Perusteet

Koivusaaren suunnittelun tavoitteet (osayleiskaavan selostus, s. 21-23)

Helsingin kaupunkisuunnittelu on viime vuosina pyrkinyt yhä voimakkaammin tukeutumaan hyviin joukkoliikenneyhteyksiin, ja kaupunkirakenteen hajaantumista entistä laajemmalle alueelle pyritään hillitsemään. Kaupunkirakennetta tiivistämällä ja joukkoliikenneyhteyksien varsille rakentamalla voidaan vähentää liikenteen energiankulutusta ja

muita liikenteen haittoja. Länsimetron rakentaminen luo mahdollisuuksia ja perusteita kaupunkirakenteen tiivistämiselle uuden metrolinjan asemien tuntumaan.

Tavoitteena on säilyttää maiseman saaristomainen perusrakenne. Kaupunkirakenteelle suunnitellaan hallittu ja tasapainoinen reuna avoimien maisematilojen suuntaan. Koivusaaren virkistysmahdollisuudet pyritään avaamaan kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Rantareitistöstä luodaan julkista kaupunkitilaa. Rannoilta avautuvia näkymiä pyritään korostamaan luomalla erityisiä oleskelutiloja saaren kärkeen. Merellisen virkistyskäytön kehittäminen alueella otetaan suunnittelun tavoitteeksi.

Koivusaaren toteuttaminen monipuolisena asunto- ja työpaikkapainotteisena kaupunginosana parantaa seudun asuntotarjontaa. Koivusaaren ainutlaatuinen luonne meren äärellä kantakaupungin kupeessa tarjoaa huippuluokan asumisen edellytyksiä. Asumisympäristön suunnittelussa pyritään tarjoamaan tiivis kaupunkimainen vaihtoehto pientalorakentamiselle. Koivusaaren järjestetään tarvittavat julkiset ja kaupalliset peruspalvelut. Tavoitteena on, että Koivusaaren palvelut ovat myös Katajaharjun alueen asukkaiden käytettävissä.

Toimitilojen kannalta alue on hyvä sekä saavutettavuuden että osaavan työvoiman saatavuuden suhteen ja sijainti keskustan kupeessa on houkutteleva monelle eri alalle. Helsinkiin tarvitaan lisää pieniä ja keskisuuria toimitiloja keskustan läheisyyteen, hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Paikallisuutta korostaa veneilyalan yritysten sekä venekerhojen toiminnan jatkuminen alueella.

Osayleiskaavassa tavoitellaan entistä tehokkaampaa alueen käyttöä. Tehostamisvelvoitteita tulee mm. valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VNp Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, 30.11.2008, s. 14-15), joissa Helsingin seutua koskevien erityistavoitteiden mukaan alueiden käytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan (Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Ympäristöministeriö 2014, KHO 1770/2016) mukaan metropolimaakunnan kasvu ohjataan keskuksiin, ratojen varsille ja rannikon myötäisesti, joukkoliikenne on avainasemassa ja nykyistä yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja täydennetään, asumista ja työpaikkoja on tulossa etenkin laajentuvan metroverkon vyöhykkeelle. Samansuuntaisia tavoitteita on myös Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa ja asumisen ja maankäytön ohjelmassa (Kotikaupunkina Helsinki, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016, kaupunginvaltuusto 22.6.2016 § 189), jotka osaltaan ohjaavat kaavoitusta. Alue on Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa merkitty tiivistettäväksi alueeksi.

Yleiskaavan tarkoitus

MRL 4 §:n mukaan yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet kunnassa. MRL 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavan keskeinen tehtävä on tavoitellun kehityksen periaatteiden esittäminen. Periaatteet ohjaavat yksityiskohtaista kaavoitusta, rakentamista ja muuta maankäyttöä. Säännöksessä korostuu yleiskaavoitukselle tyypillinen erilaisten toimintojen yhteen sovittava luonne. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 222)

Kaavaratkaisua tehtäessä tavoitellaan kokonaisratkaisua, joka on alueen käytön muutostarpeen vaatima ja jossa silloin suhteutetaan keskenään erilaiset intressit ja arvot ja niiden painotukset, esimerkiksi julkinen ja yksityinen etu. Julkisen edun vaatimuksia on asetettu kaavan sisältövaatimuksia koskevassa MRL 39 §:ssä useita, ja ne on otettava huomioon. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maanäyttö- ja rakennuslaki, 2014, s. 65; Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 234)

Kaavoitukseen on sen yhteensovittavan luonteen vuoksi aina kuulunut eri tekijöiden keskinäinen punninta. Sen tekemiseksi on arvioitava eri tekijöiden vaikutuksia. Kaavoituksessa sovitaan yhteen erilaisia usein ristiriitaisia alueiden käyttötarpeita. Eri tekijöiden punninta edellyttää, että kaikki vaikuttavat tekijät on selvitetty. Riittävällä vaikutusten selvittämisellä rajataan tarkasteltavat toteuttamisvaihtoehdot ja vaikutukset. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maanäyttö- ja rakennuslaki, 2014, s. 170-171)

Koivusaaren osayleiskaavaa koskevat selvitykset

Valittaja on katsonut, että päätöksen pohjana olevat selvitykset ovat puutteellisia.

MRL 9 §:n (L202/2005) mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaan MRL 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Säännös korostaa jo laistakin ilmenevää joustavuuden periaatetta. (Hallberg, Haapanala, Koljonen, Ranta, Reinikainen, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s.1341)

Lain esitöiden (HE 101/1998 vp, s. 68; HE 243/2004 vp, s. 34) mukaan riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin kuuluvat muun muassa kaavoitettavan alueen ja sen lähiympäristön luonnonoloja, rakennettua ja muuta kulttuuriympäristöä, väestön oloja, ympäristön tilaa, olevia ja suunniteltuja toimintoja, alueen kehitysnäkymiä ja muita kaavoituksessa tehtäviin ratkaisuihin vaikuttavia asioita koskevat tutkimukset ja selvitykset. Vaikutusten riittävän selvittämisen ja arvioinnin kannalta on katsottava, että kaavoitusmenettelyyn yleensä kuuluu vähintään mahdollisten maankäytön muutosten ja nykyisen tilanteen välinen vaikutusten vertailu.

Riittävyys suhteen on joskus mahdollista käyttää kaavojen sisältövaatimussäännöksiä lähtökohtana, sillä vaikutusarvioinnin pohjalta on mahdollista selvittää, täyttääkö kaava sisällölliset vaatimukset. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 53) Ympäristöministeriön ohjeessa (Ympäristöhallinnon ohjeita 10/2006, Vaikutusten arviointi kaavoituksessa, s. 45) todetaan, että riittävyys arviointi on ensisijaisesti kunnan vastuulla.

Eri kaavalajit edellyttävät eritasoisia selvityksiä. Koivusaaren osayleiskaavan osalta selvitykset ovat riittävät ja osoittavat sen, että yleiskaavan sisältövaatimukset täyttyvät.

Koivusaaren osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset (Kaavaselostus, s. 84-85) :

-Koivusaaren-Hanasaaren maankäyttöselvitys, Arkkitehtitoimisto A6 Oy, 1999, Helsingin ja Espoon yhteistyönä Helsingin yleiskaava 2002 valmistelua varten

-Koivusaaren-Hanasaaren maankäyttöselvitykseen liittyvä lisäselvitys, Arkkitehtitoimisto A6 Oy, 2001

-Koivusaaren viitesuunnitelma, Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2010

-Koivusaaren viitesuunnitelma, jatkotyö, Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2012

-Koivusaari, metroaseman ympäristön julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, LOCI Maisema-arkkitehdit Oy, 2012

-Koivusaaren keskusta-alueen viitesuunnitelma, Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2013

-Koivusaaren metroaseman viereisten rantakortteleiden viitesuunnitelma, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 2014

Lisäksi on tehty erillisselvityksiä luonto-, maisema-, rakennushistoria-, liikenne-, melu-, päästö-, metroliikenne- ja elinkeinovaikutuksista sekä lukuisia teknisiä selvityksiä ja järjestetty arkkitehtuurikilpailuja. (Kaavaselostus, s. 84-85) Myös vaihtoehtotarkasteluja on tehty. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Koivusaaren osayleiskaavan suunnittelun lähtökohdat ja suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi 15.5.2008.

Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on tehty kiinteää viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen, kiinteistöviraston tonttiosaston ja geoteknisen osaston, kaupunginkanslian, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston, liikuntaviraston, pelastuslaitoksen, sosiaaliviraston, opetusviraston, Helsingin Energian, Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ja Espoon kaupungin kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu käytiin 11.3.2008. Viranomaisneuvottelussa esitettiin Koivusaaren suunnittelun tavoitteita ja suunnitteluperiaatteita. Lisäksi esiteltiin osayleiskaavaprosessin tavoiteaikataulua ja valmisteilla olleen Koivusaaren yleisen kansainvälisen ideakilpailun tavoitteita ja aikataulua.

Viranomaisneuvottelussa ja viranomaisyhteistyössä nousi esiin mm. seuraavia asioita (kaavaselostus, s. 77; vuorovaikutusraportti 7.4.2011, täyd. 21.10.2014, s. 2-5):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyvin laadittu. On hyvä, että suunnittelualueen joukkoliikenne perustuu raideliikenteeseen. Osayleiskaavan lähtökohdat ja periaatteet ovat maakuntakaavan tavoitteiden mukaiset. Maakuntakaavassa on Lauttasaaren taajamatoimintojen aluetta jatkettu yhtenäisenä alueena Koivusaaren asti ja tehty varaus raideliikenneyhteydelle. Kokonaisuutena suunnitelma on hyvä. Joukkoliikenteen kannalta Koivusaaren kehittäminen on hyvä asia. Metrolinjaa ympäröivillä alueilla tulisi olla tiivistä maankäyttöä. Maisemallisten ja merellisten arvojen säilyttäminen tulee olla lähtökohtana.

Uudenmaan Ely-keskus on osayleiskaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa (11.3.2013) todennut, että osayleiskaava toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden Helsingin seudun erityistavoitteita mm. yhdyskuntarakenteen tiivistämisen osalta ja että maakuntakaava on ollut riittävästi yleiskaavoituksen ohjeena.

Osayleiskaavan sisältövaatimukset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Valittajan mukaan kaava ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia MRL 39 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

MRL 39 §:n 3 momentin mukaan pykälän 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Harkinnassa on näin ollen otettava huomioon mm. suunnittelun tavoitteet ja tarkkuus. Huomioon ottamiseen liittyy suhteellisen paljon liikku-mavaraa, joka on laajimmillaan ehkä silloin, kun laadittavaan kaavaan liittyy selvästi ristiriitaisia sisältöä koskevia vaatimuksia. Tällöin kysymys on erilaisten arvojen painottamisesta. (Ekroos, Majamaa, Maan-käyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 234) Koivusaaren osayleiskaavan ta-voitteista on kerrottu edellä kohdassa Koivusaaren suunnittelun tavoit-teet ja osayleiskaavan selostuksessa s. 21-23.

Rakentamisen mitoitus ja määrä

Kuten edellä kohdassa Koivusaaren suunnittelun tavoitteet on todettu, maankäytön tehostamispaineita ja vaatimuksia tiiviimmästä rakentami-sesta tulee useasta velvoittavasta lähteestä. Koivusaaren aluetta ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa yhtä väljästi kuin Lauttasaarta, mutta alueen mittakaava on kuitenkin pysynyt maltillisena, vaikka ympäristö on Lauttasaarta kaupunkimaisempi. Periaatteena on ollut, että Koivu-saaren itäreunaa rajaava rakennusrintama olisi kauttaaltaan suhteelli-sen matala ja korkeammat rakennukset sijoittuisivat sen taakse. Koivu-saareen ei ole esitetty torneja. Kaavan mitoitusta on tarkistettu alkupe-räisestä (n. 4000 asukasta ja n. 2000 työpaikkaa), koska kaupunki-suunnittelulautakunnan näkemyksen mukaan metroaseman ympäristö on tarkoituksenmukaista rakentaa riittävän tehokkaasti uusi joukkolii-kenneyhteys mahdollisimman hyvin hyödyntäen. Osayleiskaavan tek-nistaloudelliset tarkastelut ovat niin ikään osoittaneet, että kaavan to-teuttaminen tulee kaupungille kannattavaksi suuruusluokaltaan muute-tun osayleiskaavaehdotuksen mukaisella mitoituksella. Rakennusten korkeuksia ei määrätä osayleiskaavassa vaan asemakaavavaiheessa, joten niitä on mahdollista tarkistaa jatkosuunnittelussa. Rakennusoi-keutta ei määritellä osayleiskaavassa vaan laadittavissa asemakaavas-sa tai -kaavoissa. (Vuorovaikutusraportti s. 123, 187-188)

Yleiskaavoituksen tehtävänä on yrittää sovittaa keskenään usein ristirii-taisia tavoitteita yhteen ja luoda paras mahdollinen kokonaisuus. Osay-leiskaavan tavoitteena on ollut esimerkiksi Lauttasaaren kaupunkira-kennetta kaupunkimaisempi ympäristö, jossa eri toimintoja on suunni-teltu suhteellisen tiiviiseen tilaan. Toisaalta paineita on ollut pitää ra-kennettu alue sellaisena, että meritäytöt eivät kasva ympäristövaikutuk-siltaan kohtuuttomaksi ja alueen rakentamisen mittakaava on suhtees-

sa ympäristöönsä ja maisemaan. Tiiviyden ansiosta koko alueelta on kävely- ja pyöräilymatka metroasemalle. Metroaseman tehokas käyttö ja alueen rakentamistalous luovat puolestaan paineita rakentamishokkuuden ja mitoituksen kasvattamiselle. Tiivis kaupunkimainen ympäristö, kuten esimerkiksi Helsingin kantakaupunki on viime vuosina tullut yhä halutummaksi asuinympäristöksi. (Vuorovaikutusraportti, s. 203)

Maiseman vaalimista koskevat sisältövaatimukset

Käytyjen viranomaisneuvottelujen johtopäätöksenä oli, että maisemallisten ja merellisten arvojen säilyttäminen tulee olla Koivusaaren suunnittelun lähtökohtana. (Kaavaselostus, s. 77)

Koivusaaren rakentamisen maisemavaikutukset on arvioitu kaavaselostuksessa s. 68. Selostuksen mukaan Koivusaaren rakentaminen muuttaa kaupunkikuvaa lähiympäristössään merkittävästi. Matalahkokin rakentaminen Koivusaareissa näyttäytyy ympäristössä suhteellisen kauaksi, koska se sijoittuu maisemalliseen solmukohtaan avoimeen merimaisemaan Laajalahdenselän ja saaristovyöhykkeen rajapintaan. Merkittävin muutos on avoimen vesialueen muuttuminen rakennetuksi.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on selvittänyt maisemallisia näkökohtia Koivusaaren suunnittelussa vuonna 2000. (Koivusaari, maisemalliset ja ympäristölliset näkökohdat, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2000:6; vuorovaikutusraportti, s. 11-12) Selvityksen mukaan suunnittelussa keskeiseksi tarkastelualueeksi tulee ottaa koko maisemallinen ympäristö. Suurmaisemassa runsaampikin rakentaminen maastoutuu ja se mielletään osaksi Helsingin pitkää siluettia. Selvityksen mukaan maisemavyöhykkeiden rajalta avautuu vain muutamista kohdista laaja avomerinäky. Sen sijaan kapeita viistoja näkyviä avomerelle on useista kohdista saarten välistä.

Katajanharjunniemeltä katsottuna merimaisema muuttuu nykyisestä, mutta kapeimmillaan noin 80 metrin levyisenä ja niemen kärkeä kohden levenevänä edustan vesialuetta ei kuitenkaan voi kutsua kanavaksi. Katajharjunniemen vastainen korttelirakenne suunnitellaan matalaksi ja sen eteen on suunniteltu näkymää pehmentävä rantapuisto. Rakennukset korottuvat terassoinnin tavoin saaren sisäosia kohti. (Vuorovaikutusraportti, s. 190) Rakentaminen on enimmäkseen suhteellisen matalaa, joten sen varjostava vaikutus ei ulotu kovinkaan pitkälle rakennuksista. (Vuorovaikutusraportti, s. 133) Saaren eteläkärjessä säilytetään täysikasvuista puustoa (entinen Leppäsaari), joka pehmentää alueen julkisivua myös Katajharjun asuinkortteleiden suuntaan. Eteläisimmät korttelialueet jäävät osittain Leppäsaaren puiston taakse Katajharjusta tarkasteltuna. (Vuorovaikutusraportti, s.206)

Hankkeen vaikutuksia kaupunkikuvaan ja maisemaan on selvitetty laajasti jo osayleiskaavavaiheessa.

Kaupunginhallitus katsoo, että kaava-aineisto sisältää riittävän kuva- ja muun selvitysaineiston kaavan maisemavaikutusten arvioimiseksi. Osayleiskaava mahdollistaa maisemallisten ja merellisten arvojen säilymistä.

Virtausolosuhteet, veden vaihtuvuus, ym. ympäristöhaittojen vähentäminen

Muutoksia veden vaihtuvuuteen arvioidaan matemaattisilla malleilla asiantuntija-arvioita käyttäen. Kyseessä on keskeinen osa suunnittelu-tehtävää. Vesirakennustyöt edellyttävät vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia. Lupahakemuksiin tulee liittää luotettavat arviot mm. töiden vaikutuksista veden laatuun. Yleiskaava 2002 suunniteltaessa tehtiin Koivusaaren ympäristöön virtaus selvitys ja sen jälkeen selvitetiin mm. meriluonnon tilaa. Nämä ovat luonteeltaan perusselvityksiä, joiden pohjalta on voitu päätellä, että suunnittelun jatkamiselle ei ole pakottavaa estettä. Rakentamiseen tähtäävästä suunnitelmasta tehdään aikoinaan tarkemmat selvitykset. Vaikutuksia meriveden virtauksiin ja veden vaihtuvuuteen on selvitetty vuosina 2000 ja 2010 virtausmallitarkasteluina. Muutoksia ei voida pitää näiden perusteella merkittävästi heikentävinä. Rakentamisesta johtuva veden samentuminen, muutokset veden vaihtuvuuteen ja ravinteiden lisääntyminen voivat aiheuttaa paikallista rehevöitymistä. Vaikutuksia voidaan lieventää rakentamalla virtausaukkoja ja –tunneleita sekä käsittelemällä hulevesiä luonnonmukaisesti piholla ja yleisillä alueilla. (Kaavaselostus, s. 69-71; vuorovaikutusraportti, s. 132)

Koivusaaren lounaispuolelle on suunnitelmissa rakentaa pienten saarten ryhmä, jonka tarkoituksena on ylläpitää tai lisätä vedenalaisen luonnon monimuotoisuutta ja korvata osaltaan täyttömaiden alle jääviä luontotyyppisiä. Useita vuosia kestävät vesityöt aiheuttavat vedenalaisia melua ja samentumista, mikä voi rakentamisen aikana karkottaa kaloja ja tukahduttaa mätiä. Vaikutuksia kevätkutuisiin kalalajeihin ja silakkaan voidaan vähentää rauhoittamalla huhti-kesäkuu vesistö rakentamiselta. Alueen lähiluonnolle aiheutuu rakentamisen johdosta ja rakentamisen aikana väliaikaista haittaa. Näitä haittoja pyritään korjaamaan esimerkiksi suunnittelemalla osa Koivusaaren rantaviivasta ja rannan merenalaisista osista luonnonmukaiseksi niin, että rantaekosysteemit palautuvat mahdollisimman nopeasti. Saaren eteläkärjen suoje-lualue ja korttelialueet on sijoitettu niin, että avoin merisektori suoje-lualueen edessä säilyy. (Vuorovaikutusraportti, s. 132)

Kaupunginhallitus katsoo, että MRL 39 §:n 2 momentin mukaiset ai-neelliset sisältövaatimukset on Koivusaaren osayleiskaavassa selvitet-ty, otettu asianmukaisesti huomioon ja sovitettu yhteen. Osayleiskaava on tehtyjen selvitysten ja tutkimusten, suoritettujen intressivertailujen ja kokonaisarvioinnin pohjalta optimaalinen alueenkäyttöratkaisu.

Yleiskaavan kohtuullisuus

MRL 39 §:n 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maano-mistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavan kohtuullisuuden arvioiminen on yksittäistapauksellista har-kintaa, joten sen suhteen ei ole esitettävissä yleisiä sääntöjä. Lähes poikkeuksetta yleiskaavaan liittyvät kohtuullisuuskysymykset johtuvat kaavan maanomistajan taloudelliseen asemaan heikentävästi kohdistu-vista vaikutuksista, mutta säännöksen mukainen haitta voi olla myös esimerkiksi ympäristöhäiriö. Yleiskaavan kohtuullisuutta koskevassa harkinnassa on otettava huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaa-vamääräysten muodostama kokonaisuus ja niiden vaikutus maanomis-tajan taloudelliseen asemaan. Kokonaisarvioinnissa merkitystä on luon-nollisesti myös kaavan maanomistajalle tuomalla hyödyllä. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 239)

Valittajan kiinteistö sijaitsee noin 140 metrin etäisyydellä Koivusaaren suunnitellusta rantaviivasta. Koivusaaren lähimmät 4-5-kerroksiset asuinrakennukset sijoittuvat istutettavan alueen taakse noin 170 metrin päähän valittajan kiinteistöstä.

Koivusaaren uuden metroasema sijainti Katajaharjunniemen ja Koivu-saaren välissä, lisääntyvät julkiset ja yksityiset palvelut, jotka on suun-niteltu myös Katajaharjun asukkaiden käyttöön, todennäköisesti nosta-vat kiinteistöjen arvoa.

Koivusaaren osayleiskaavan ei siten voida katsoa aiheuttavan kohtuu-tonta haittaa valittajalle.

Oikeudenkäyntikulut

Kaupunginhallitus kiistää valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Vedoten hallintolainkäyttölain 74 §:n 2 momenttiin kaupunginhallitus katsoo, että oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä eikä päätös ole virheellinen eikä puutteellinen.

Valituksissa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, jonka perusteella kau-pungin voitaisiin katsoa rikkoneen MRL 9 tai 39 §:n säännöksiä. Kaava-päätös ei ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheelli-nessä järjestyksessä eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksissa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella osayleiskaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 39 §:n sisältövaatimukset ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, eikä se ole MRL 39 §:n 4 momentin tarkoittamalla tavalla kohtuuton. Kaavapäätös ei siten ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja sen jättämistä tutkimatta päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen kohdistuvilta osin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Korkeimman hallinto-oikeuden selityspyyntö 2.5.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut lausunnon korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimittamista varten

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Selitys valituksen johdosta

Korkein hallinto-oikeus pyytää kaupunginhallituksen selitystä Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä tehtyyn valitukseen. Selitykselle on saatu lisää aikaa 31.8.2016 asti.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa valituksen johdosta korkeimmalle hallinto-oikeudelle päätöksestä ilmenevä selitys, jonka kaupunginkanslian oikeuspalvelut on laatinut yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Korkeimman hallinto-oikeuden selityspyyntö 2.5.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Oikeuspalvelut lausunnon korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimittamista varten

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Oikeuspalvelut 9.8.2016

HEL 2015-002863 T 03 01 01

Korkein hallinto-oikeus Dnro 1183/1/16, selityspyyntö 2.5.2016

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Helsingin kaupunginvaltuusto on 14.1.2015 (§ 18) hyväksynyt 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen 11.12.2012 päivätyn ja 8.4.2014 sekä 28.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12180 mukaisena ja osayleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Helsingin hallinto-oikeus on 17.3.2016 päätöksellä nro 16/0216/5 hylännyt valtuuston päätöksestä tehdyt valitukset. Hallinto-oikeuden päätöksestä on valitettu. Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt valituksen johdosta kaupunginhallituksen selitystä.

Valituksessa esitetyt vaatimukset ja niiden keskeiset perusteet

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeuden yllä mainittu päätös ja sillä hyväksytty Helsingin 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskeva osayleiskaava kumotaan ja että Helsingin kaupunki määrätään korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti laillisine korkoineen.

Valittajan mukaan tehdyt selvitykset ovat liian yleispiirteisiä. Vaikutus selvitysten lykkääminen asemakaavan ja lupamenettelyn yhteyteen on MRL 9 §:n vastaista. Selvitysten riittämättömyydestä johtuen kaava ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia MRL 39 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Valittajan mukaan Koivusaaren osayleiskaavan suunnittelualue ulottuu välittömästi valittajan kiinteistön edustalle. Kaavan tavoitteena on siten rakentaminen, joka mitoitukseltaan ja tehokkuudeltaan räikeästi poikkeaa Lauttasaaren länsirannan matalasta ja väljästä rakennustavasta. Maisemavaikutukset kohdistuisivat erityisen voimakkaana Katajaharjuntien länsipuolisiin asuinkortteleihin, joiden nykyinen pitkäkö merinäkymä menetettäisiin kaavan toteutumisen seurauksena. Ruoppauksilla ja täyttöillä on ilmeisen pysyviä vaikutuksia pohjelaimeutumiseen ja kaloihin ja ne heikentäisivät vesiympäristön laatua. Ympäristö- ja maisemavaikutukset kohdistuisivat Katajaharjun ranta-alueen kiinteistöjen käyttö- ja vaihdanta-arvoon, maisema-arvoihin ja niiden muihin vesisidonnaisiin käyttömahdollisuuksiin. Kaava-aineisto ei sisällä selvitystä kaavan kokonaisvaikutuksista. Kaavalla tavoitellun rakennusoikeuden ympäristökustannukset kanavoituisivat vaikutusalueen kiinteistöjen omistajien kannettavaksi epätasa-arvoisella ja kohtuuttomalla tavalla.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Kuntalain (365/1995) 97 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä jatkovalitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Pykälän 2 momentin mukaan valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu. Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisäännästä.

22.08.2016

on valittanut kaupunginvaltuuston päätöksestä 14.1.2015 (§ 18) hallinto-oikeuteen, joten hänellä on jatkovalitusoikeus. Päätös on annettu 17.3.2016. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 18.4.2016. Valitus on tehty määräajassa.

Selitys valituksen johdosta

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa valituksen johdosta korkeimmalle hallinto-oikeudelle seuraava selitys. Selitys on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden, kaupunginvaltuuston päätöksestä 14.1.2015 (§ 18) ilmenevien perusteiden sekä muiden valmisteluasiakirjoista ilmenevien seikkojen perusteella valituksen hylkäämistä ja hallinto-oikeuden päätöksen (nro 16/0216/5, 17.3.2016) pysyttämistä voimassa. Hallinto-oikeuden päätös on oikea ja perusteltu.

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten, vaikutusten selvittämistä koskevien säännösten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen. Lisäksi kaupunginhallitus viittaa kaavaselostukseen, jossa on MRL 40 §:n 2 momentin mukaisesti esitetty yleiskaavan perusteet.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se kohdistuu valtuuston päätöksen 14.1.2015 (§ 18) ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Perusteet

Koivusaaren suunnittelun tavoitteet (osayleiskaavan selostus, s. 21-23)

Helsingin kaupunkisuunnittelu on viime vuosina pyrkinyt yhä voimakkaammin tukeutumaan hyviin joukkoliikenneyhteyksiin, ja kaupunkirakenteen hajaantumista entistä laajemmalle alueelle pyritään hillitsemään. Kaupunkirakennetta tiivistämällä ja joukkoliikenneyhteyksien varsille rakentamalla voidaan vähentää liikenteen energiankulutusta ja

muita liikenteen haittoja. Länsimetron rakentaminen luo mahdollisuuksia ja perusteita kaupunkirakenteen tiivistämiselle uuden metrolinjan asemien tuntumaan.

Tavoitteena on säilyttää maiseman saaristomainen perusrakenne. Kaupunkirakenteelle suunnitellaan hallittu ja tasapainoinen reuna avoimien maisematilojen suuntaan. Koivusaaren virkistysmahdollisuudet pyritään avaamaan kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Rantareitistöstä luodaan julkista kaupunkitilaa. Rannoilta avautuvia näkymiä pyritään korostamaan luomalla erityisiä oleskelutiloja saaren kärkeen. Merellisen virkistyskäytön kehittäminen alueella otetaan suunnittelun tavoitteeksi.

Koivusaaren toteuttaminen monipuolisena asunto- ja työpaikkapainotteisena kaupunginosana parantaa seudun asuntotarjontaa. Koivusaaren ainutlaatuinen luonne meren äärellä kantakaupungin kupeessa tarjoaa huippuluokan asumisen edellytyksiä. Asumisympäristön suunnittelussa pyritään tarjoamaan tiivis kaupunkimainen vaihtoehto pientalorakentamiselle. Koivusaaren järjestetään tarvittavat julkiset ja kaupalliset peruspalvelut. Tavoitteena on, että Koivusaaren palvelut ovat myös Katajaharjun alueen asukkaiden käytettävissä.

Toimitilojen kannalta alue on hyvä sekä saavutettavuuden että osaavan työvoiman saatavuuden suhteen ja sijainti keskustan kupeessa on houkutteleva monelle eri alalle. Helsinkiin tarvitaan lisää pieniä ja keskisuuria toimitiloja keskustan läheisyyteen, hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Paikallisuutta korostaa veneilyalan yritysten sekä venekerhojen toiminnan jatkuminen alueella.

Osayleiskaavassa tavoitellaan entistä tehokkaampaa alueen käyttöä. Tehostamisvelvoitteita tulee mm. valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VNp Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, 30.11.2008, s. 14-15), joissa Helsingin seutua koskevien erityistavoitteiden mukaan alueiden käytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan (Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Ympäristöministeriö 2014, KHO 1770/2016) mukaan metropolimaakunnan kasvu ohjataan keskuksiin, ratojen varsille ja rannikon myötäisesti, joukkoliikenne on avainasemassa ja nykyistä yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja täydennetään, asumista ja työpaikkoja on tulossa etenkin laajentuvan metroverkon vyöhykkeelle. Samansuuntaisia tavoitteita on myös Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa ja asumisen ja maankäytön ohjelmassa (Kotikaupunkina Helsinki, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016, kaupunginvaltuusto 22.6.2016 § 189), jotka osaltaan ohjaavat kaavoitusta. Alue on Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa merkitty tiivistettäväksi alueeksi.

Yleiskaavan tarkoitus

MRL 4 §:n mukaan yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet kunnassa. MRL 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavan keskeinen tehtävä on tavoitellun kehityksen periaatteiden esittäminen. Periaatteet ohjaavat yksityiskohtaista kaavoitusta, rakentamista ja muuta maankäyttöä. Säännöksessä korostuu yleiskaavoitukselle tyypillinen erilaisten toimintojen yhteen sovittava luonne. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 222)

Kaavaratkaisua tehtäessä tavoitellaan kokonaisratkaisua, joka on alueen käytön muutostarpeen vaatima ja jossa silloin suhteutetaan keskenään erilaiset intressit ja arvot ja niiden painotukset, esimerkiksi julkinen ja yksityinen etu. Julkisen edun vaatimuksia on asetettu kaavan sisältövaatimuksia koskevassa MRL 39 §:ssä useita, ja ne on otettava huomioon. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maanäyttö- ja rakennuslaki, 2014, s. 65; Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 234)

Kaavoitukseen on sen yhteensovittavan luonteen vuoksi aina kuulunut eri tekijöiden keskinäinen punninta. Sen tekemiseksi on arvioitava eri tekijöiden vaikutuksia. Kaavoituksessa sovitaan yhteen erilaisia usein ristiriitaisia alueiden käyttötarpeita. Eri tekijöiden punninta edellyttää, että kaikki vaikuttavat tekijät on selvitetty. Riittävällä vaikutusten selvittämisellä rajataan tarkasteltavat toteuttamisvaihtoehdot ja vaikutukset. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maanäyttö- ja rakennuslaki, 2014, s. 170-171)

Koivusaaren osayleiskaavaa koskevat selvitykset

Valittaja on katsonut, että päätöksen pohjana olevat selvitykset ovat puutteellisia.

MRL 9 §:n (L202/2005) mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaan MRL 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Säännös korostaa jo laistakin ilmenevää joustavuuden periaatetta. (Hallberg, Haapanala, Koljonen, Ranta, Reinikainen, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s.1341)

Lain esitöiden (HE 101/1998 vp, s. 68; HE 243/2004 vp, s. 34) mukaan riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin kuuluvat muun muassa kaavoitettavan alueen ja sen lähiympäristön luonnonoloja, rakennettua ja muuta kulttuuriympäristöä, väestön oloja, ympäristön tilaa, olevia ja suunniteltuja toimintoja, alueen kehitysnäkymiä ja muita kaavoituksessa tehtäviin ratkaisuihin vaikuttavia asioita koskevat tutkimukset ja selvitykset. Vaikutusten riittävän selvittämisen ja arvioinnin kannalta on katsottava, että kaavoitusmenettelyyn yleensä kuuluu vähintään mahdollisten maankäytön muutosten ja nykyisen tilanteen välinen vaikutusten vertailu.

Riittävyys suhteen on joskus mahdollista käyttää kaavojen sisältövaatimussäännöksiä lähtökohtana, sillä vaikutusarvioinnin pohjalta on mahdollista selvittää, täyttääkö kaava sisällölliset vaatimukset. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 53) Ympäristöministeriön ohjeessa (Ympäristöhallinnon ohjeita 10/2006, Vaikutusten arviointi kaavoituksessa, s. 45) todetaan, että riittävyys arviointi on ensisijaisesti kunnan vastuulla.

Eri kaavalajit edellyttävät eritasoisia selvityksiä. Koivusaaren osayleiskaavan osalta selvitykset ovat riittävät ja osoittavat sen, että yleiskaavan sisältövaatimukset täyttyvät.

Koivusaaren osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset (Kaavaselostus, s. 84-85) :

-Koivusaaren-Hanasaaren maankäyttöselvitys, Arkkitehtitoimisto A6 Oy, 1999, Helsingin ja Espoon yhteistyönä Helsingin yleiskaava 2002 valmistelua varten

-Koivusaaren-Hanasaaren maankäyttöselvitykseen liittyvä lisäselvitys, Arkkitehtitoimisto A6 Oy, 2001

-Koivusaaren viitesuunnitelma, Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2010

-Koivusaaren viitesuunnitelma, jatkotyö, Arkkitehtitoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2012

-Koivusaari, metroaseman ympäristön julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, LOCI Maisema-arkkitehdit Oy, 2012

-Koivusaaren keskusta-alueen viitesuunnitelma, Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd Oy, 2013

-Koivusaaren metroaseman viereisten rantakortteleiden viitesuunnitelma, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 2014

Lisäksi on tehty erillisselvityksiä luonto-, maisema-, rakennushistoria-, liikenne-, melu-, päästö-, metroliikenne- ja elinkeinovaikutuksista sekä lukuisia teknisiä selvityksiä ja järjestetty arkkitehtuurikilpailuja. (Kaavaselostus, s. 84-85) Myös vaihtoehtotarkasteluja on tehty. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Koivusaaren osayleiskaavan suunnittelun lähtökohdat ja suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi 15.5.2008.

Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on tehty kiinteää viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen, kiinteistöviraston tonttiosaston ja geoteknisen osaston, kaupunginkanslian, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston, liikuntaviraston, pelastuslaitoksen, sosiaaliviraston, opetusviraston, Helsingin Energian, Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ja Espoon kaupungin kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu käytiin 11.3.2008. Viranomaisneuvottelussa esitettiin Koivusaaren suunnittelun tavoitteita ja suunnitteluperiaatteita. Lisäksi esiteltiin osayleiskaavaprosessin tavoiteaikataulua ja valmisteilla olleen Koivusaaren yleisen kansainvälisen ideakilpailun tavoitteita ja aikataulua.

Viranomaisneuvottelussa ja viranomaisyhteistyössä nousi esiin mm. seuraavia asioita (kaavaselostus, s. 77; vuorovaikutusraportti 7.4.2011, täyd. 21.10.2014, s. 2-5):

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyvin laadittu. On hyvä, että suunnittelualueen joukkoliikenne perustuu raideliikenteeseen. Osayleiskaavan lähtökohdat ja periaatteet ovat maakuntakaavan tavoitteiden mukaiset. Maakuntakaavassa on Lauttasaaren taajamatoimintojen aluetta jatkettu yhtenäisenä alueena Koivusaaren asti ja tehty varaus raideliikenneyhteydelle. Kokonaisuutena suunnitelma on hyvä. Joukkoliikenteen kannalta Koivusaaren kehittäminen on hyvä asia. Metrolinjaa ympäröivillä alueilla tulisi olla tiivistä maankäyttöä. Maisemallisten ja merellisten arvojen säilyttäminen tulee olla lähtökohtana.

Uudenmaan Ely-keskus on osayleiskaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa (11.3.2013) todennut, että osayleiskaava toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden Helsingin seudun erityistavoitteita mm. yhdyskuntarakenteen tiivistämisen osalta ja että maakuntakaava on ollut riittävästi yleiskaavoituksen ohjeena.

Osayleiskaavan sisältövaatimukset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Valittajan mukaan kaava ei täytä yleiskaavan sisältövaatimuksia MRL 39 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

MRL 39 §:n 3 momentin mukaan pykälän 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Harkinnassa on näin ollen otettava huomioon mm. suunnittelun tavoitteet ja tarkkuus. Huomioon ottamiseen liittyy suhteellisen paljon liikku-mavaraa, joka on laajimmillaan ehkä silloin, kun laadittavaan kaavaan liittyy selvästi ristiriitaisia sisältöä koskevia vaatimuksia. Tällöin kysymys on erilaisten arvojen painottamisesta. (Ekroos, Majamaa, Maan-käyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 234) Koivusaaren osayleiskaavan ta-voitteista on kerrottu edellä kohdassa Koivusaaren suunnittelun tavoit-teet ja osayleiskaavan selostuksessa s. 21-23.

Rakentamisen mitoitus ja määrä

Kuten edellä kohdassa Koivusaaren suunnittelun tavoitteet on todettu, maankäytön tehostamispaineita ja vaatimuksia tiiviimmästä rakentami-sesta tulee useasta velvoittavasta lähteestä. Koivusaaren aluetta ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa yhtä väljästi kuin Lauttasaarta, mutta alueen mittakaava on kuitenkin pysynyt maltillisena, vaikka ympäristö on Lauttasaarta kaupunkimaisempi. Periaatteena on ollut, että Koivu-saaren itäreunaa rajaava rakennusrintama olisi kauttaaltaan suhteelli-sen matala ja korkeammat rakennukset sijoittuisivat sen taakse. Koivu-saareen ei ole esitetty torneja. Kaavan mitoitusta on tarkistettu alkupe-räisestä (n. 4000 asukasta ja n. 2000 työpaikkaa), koska kaupunki-suunnittelulautakunnan näkemyksen mukaan metroaseman ympäristö on tarkoituksenmukaista rakentaa riittävän tehokkaasti uusi joukkolii-kenneyhteys mahdollisimman hyvin hyödyntäen. Osayleiskaavan tek-nistaloudelliset tarkastelut ovat niin ikään osoittaneet, että kaavan to-teuttaminen tulee kaupungille kannattavaksi suuruusluokaltaan muute-tun osayleiskaavaehdotuksen mukaisella mitoituksella. Rakennusten korkeuksia ei määrätä osayleiskaavassa vaan asemakaavavaiheessa, joten niitä on mahdollista tarkistaa jatkosuunnittelussa. Rakennusoi-keutta ei määritellä osayleiskaavassa vaan laadittavissa asemakaavas-sa tai -kaavoissa. (Vuorovaikutusraportti s. 123, 187-188)

Yleiskaavoituksen tehtävänä on yrittää sovittaa keskenään usein ristirii-taisia tavoitteita yhteen ja luoda paras mahdollinen kokonaisuus. Osay-leiskaavan tavoitteena on ollut esimerkiksi Lauttasaaren kaupunkira-kennetta kaupunkimaisempi ympäristö, jossa eri toimintoja on suunni-teltu suhteellisen tiiviiseen tilaan. Toisaalta paineita on ollut pitää ra-kennettu alue sellaisena, että meritäytöt eivät kasva ympäristövaikutuk-siltaan kohtuuttomaksi ja alueen rakentamisen mittakaava on suhtees-

sa ympäristöönsä ja maisemaan. Tiiviyden ansiosta koko alueelta on kävely- ja pyöräilymatka metroasemalle. Metroaseman tehokas käyttö ja alueen rakentamistalous luovat puolestaan paineita rakentamishokkuuden ja mitoituksen kasvattamiselle. Tiivis kaupunkimainen ympäristö, kuten esimerkiksi Helsingin kantakaupunki on viime vuosina tullut yhä halutummaksi asuinympäristöksi. (Vuorovaikutusraportti, s. 203)

Maiseman vaalimista koskevat sisältövaatimukset

Käytyjen viranomaisneuvottelujen johtopäätöksenä oli, että maisemallisten ja merellisten arvojen säilyttäminen tulee olla Koivusaaren suunnittelun lähtökohtana. (Kaavaselostus, s. 77)

Koivusaaren rakentamisen maisemavaikutukset on arvioitu kaavaselostuksessa s. 68. Selostuksen mukaan Koivusaaren rakentaminen muuttaa kaupunkikuvaa lähiympäristössään merkittävästi. Matalahkokin rakentaminen Koivusaareissa näyttäytyy ympäristössä suhteellisen kauaksi, koska se sijoittuu maisemalliseen solmukohtaan avoimeen merimaisemaan Laajalahdenselän ja saaristovyöhykkeen rajapintaan. Merkittävin muutos on avoimen vesialueen muuttuminen rakennetuksi.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on selvittänyt maisemallisia näkökohtia Koivusaaren suunnittelussa vuonna 2000. (Koivusaari, maisemalliset ja ympäristölliset näkökohdat, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2000:6; vuorovaikutusraportti, s. 11-12) Selvityksen mukaan suunnittelussa keskeiseksi tarkastelualueeksi tulee ottaa koko maisemallinen ympäristö. Suurmaisemassa runsaampikin rakentaminen maastoutuu ja se mielletään osaksi Helsingin pitkää siluettia. Selvityksen mukaan maisemavyöhykkeiden rajalta avautuu vain muutamista kohdista laaja avomerinäky. Sen sijaan kapeita viistoja näkyviä avomerelle on useista kohdista saarten välistä.

Katajanharjunniemeltä katsottuna merimaisema muuttuu nykyisestä, mutta kapeimmillaan noin 80 metrin levyisenä ja niemen kärkeä kohden levenevänä edustan vesialuetta ei kuitenkaan voi kutsua kanavaksi. Katajahanharjunniemen vastainen korttelirakenne suunnitellaan matalaksi ja sen eteen on suunniteltu näkymää pehmentävä rantapuisto. Rakennukset korottuvat terassoinnin tavoin saaren sisäosia kohti. (Vuorovaikutusraportti, s. 190) Rakentaminen on enimmäkseen suhteellisen matalaa, joten sen varjostava vaikutus ei ulotu kovinkaan pitkälle rakennuksista. (Vuorovaikutusraportti, s. 133) Saaren eteläkärjessä säilytetään täysikasvuista puustoa (entinen Leppäsaari), joka pehmentää alueen julkisivua myös Katajahanharjun asuinkortteleiden suuntaan. Eteläisimmät korttelialueet jäivät osittain Leppäsaaren puiston taakse Katajahanharjusta tarkasteltuna. (Vuorovaikutusraportti, s.206)

Hankkeen vaikutuksia kaupunkikuvaan ja maisemaan on selvitetty laajasti jo osayleiskaavavaiheessa.

Kaupunginhallitus katsoo, että kaava-aineisto sisältää riittävän kuva- ja muun selvitysaineiston kaavan maisemavaikutusten arvioimiseksi. Osayleiskaava mahdollistaa maisemallisten ja merellisten arvojen säilymistä.

Virtausolosuhteet, veden vaihtuvuus, ym. ympäristöhaittojen vähentäminen

Muutoksia veden vaihtuvuuteen arvioidaan matemaattisilla malleilla asiantuntija-arvioita käyttäen. Kyseessä on keskeinen osa suunnittelu-tehtävää. Vesirakennustyöt edellyttävät vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia. Lupahakemuksiin tulee liittää luotettavat arviot mm. töiden vaikutuksista veden laatuun. Yleiskaava 2002 suunniteltaessa tehtiin Koivusaaren ympäristöön virtaus selvitys ja sen jälkeen selvitetiin mm. meriluonnon tilaa. Nämä ovat luonteeltaan perusselvityksiä, joiden pohjalta on voitu päätellä, että suunnittelun jatkamiselle ei ole pakottavaa estettä. Rakentamiseen tähtäävästä suunnitelmasta tehdään aikoinaan tarkemmat selvitykset. Vaikutuksia meriveden virtauksiin ja veden vaihtuvuuteen on selvitetty vuosina 2000 ja 2010 virtausmallitarkasteluina. Muutoksia ei voida pitää näiden perusteella merkittävästi heikentävinä. Rakentamisesta johtuva veden samentuminen, muutokset veden vaihtuvuuteen ja ravinteiden lisääntyminen voivat aiheuttaa paikallista rehevöitymistä. Vaikutuksia voidaan lieventää rakentamalla virtausaukkoja ja –tunneleita sekä käsittelemällä hulevesiä luonnonmukaisesti pihoiden ja yleisillä alueilla. (Kaavaselostus, s. 69-71; vuorovaikutusraportti, s. 132)

Koivusaaren lounaispuolelle on suunnitelmissa rakentaa pienten saarten ryhmä, jonka tarkoituksena on ylläpitää tai lisätä vedenalaisen luonnon monimuotoisuutta ja korvata osaltaan täyttömaiden alle jääviä luontotyyppisiä. Useita vuosia kestävät vesityöt aiheuttavat vedenalaisia melua ja samentumista, mikä voi rakentamisen aikana karkottaa kaloja ja tukahduttaa mätiä. Vaikutuksia kevätkutuisiin kalalajeihin ja silakkaan voidaan vähentää rauhoittamalla huhti-kesäkuu vesistö rakentamiselta. Alueen lähiluonnon aiheutuu rakentamisen johdosta ja rakentamisen aikana väliaikaista haittaa. Näitä haittoja pyritään korjaamaan esimerkiksi suunnittelemalla osa Koivusaaren rantaviivasta ja rannan merenalaisista osista luonnonmukaiseksi niin, että rantaekosysteemit palautuvat mahdollisimman nopeasti. Saaren eteläkärjen suoje-lualue ja korttelialueet on sijoitettu niin, että avoin merisektori suoje-lualueen edessä säilyy. (Vuorovaikutusraportti, s. 132)

Kaupunginhallitus katsoo, että MRL 39 §:n 2 momentin mukaiset ai-neelliset sisältövaatimukset on Koivusaaren osayleiskaavassa selvitet-ty, otettu asianmukaisesti huomioon ja sovitettu yhteen. Osayleiskaava on tehtyjen selvitysten ja tutkimusten, suoritettujen intressivertailujen ja kokonaisarvioinnin pohjalta optimaalinen alueenkäyttöratkaisu.

Yleiskaavan kohtuullisuus

MRL 39 §:n 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maano-mistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavan kohtuullisuuden arvioiminen on yksittäistapauksellista har-kintaa, joten sen suhteen ei ole esitettävissä yleisiä sääntöjä. Lähes poikkeuksetta yleiskaavaan liittyvät kohtuullisuuskysymykset johtuvat kaavan maanomistajan taloudelliseen asemaan heikentävästi kohdistu-vista vaikutuksista, mutta säännöksen mukainen haitta voi olla myös esimerkiksi ympäristöhäiriö. Yleiskaavan kohtuullisuutta koskevassa harkinnassa on otettava huomioon yleiskaavan aluevarausten ja kaa-vamääräysten muodostama kokonaisuus ja niiden vaikutus maanomis-tajan taloudelliseen asemaan. Kokonaisarvioinnissa merkitystä on luon-nollisesti myös kaavan maanomistajalle tuomalla hyödyllä. (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2015, s. 239)

Valittajan kiinteistö sijaitsee noin 140 metrin etäisyydellä Koivusaaren suunnitellusta rantaviivasta. Koivusaaren lähimmät 4-5-kerroksiset asuinrakennukset sijoittuvat istutettavan alueen taakse noin 170 metrin päähän valittajan kiinteistöstä.

Koivusaaren uuden metroasema sijainti Katajaharjunniemen ja Koivu-saaren välissä, lisääntyvät julkiset ja yksityiset palvelut, jotka on suun-niteltu myös Katajaharjun asukkaiden käyttöön, todennäköisesti nostavat kiinteistöjen arvoa.

Koivusaaren osayleiskaavan ei siten voida katsoa aiheuttavan kohtuu-tonta haittaa valittajalle.

Oikeudenkäyntikulut

Kaupunginhallitus kiistää valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Vedoten hallintolainkäyttölain 74 §:n 2 momenttiin kaupunginhallitus katsoo, että oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä eikä päätös ole virheellinen eikä puutteellinen.

Valituksissa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, jonka perusteella kau-pungin voitaisiin katsoa rikkoneen MRL 9 tai 39 §:n säännöksiä. Kaava-päätös ei ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheelli-nessä järjestyksessä eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksissa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella osayleiskaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 39 §:n sisältövaatimukset ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, eikä se ole MRL 39 §:n 4 momentin tarkoittamalla tavalla kohtuuton. Kaavapäätös ei siten ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja sen jättämistä tutkimatta päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen kohdistuvilta osin.

Kaupunginkanslia Oikeuspalvelut 8.5.2015

Lisätiedot

Taina Lehtinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 18.05.2015 § 548

HEL 2015-002863 T 03 01 01

Helsingin hallinto-oikeus Dnrot 00917/15/4102 ja 01233/15/4102.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginvaltuusto on 14.1.2015 (§ 18) hyväksynyt 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen 11.12.2012 päivätyn ja 8.4.2014 sekä 28.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12180 mukaisena ja osayleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Lauttasaari-Seura ry on 17.2.2015 ja ***** 4.3.2015 tehnyt valituksen kaupunginvaltuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valitusten johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon.

Valitusten keskeinen sisältö

Lauttasaari-seura ry:n tekemässä valituksessa vaaditaan, että kaupunginvaltuuston päätös tulee kumota ja Koivusaaren osayleiskaava tulee ensisijaisesti hylätä ja toissijaisesti palauttaa uuteen valmisteluun.

Valittajan mukaan valtuuston päätös on lainvastainen, koska se ei täytä MRL 39:2 §:n mukaisia yleiskaavan sisältövaatimuksia. MRL 39:3 §:n mukaan 39:2 §:ssä tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Kaupunginvaltuuston päätös hyväksyä Koivusaaren osayleiskaava perustuu kaupunginhallituksen päätösehdotukseen. Päätösehdotuksen sisältö on osa päätöstä. Siten kaupunginhallituksen päätöksessä oleva lausuma "Koivusaaren alueen toteuttamisen edistämiseksi tulee alueen asemakaavoituksen yhteydessä selvittää mahdollisuudet Länsiväylän muuttamiseksi kaduksi ja siitä aiheutuvat kustannukset ja veloitteet." on osa hyväksyttyä yleiskaavaa.

Koivusaaren osayleiskaavan valmistelussa Koivusaaren läpi kulkevaa Länsiväylää ja sen vaikutuksia on tarkasteltu moottoritienä. Kaavaselosteissa todetaan, että Länsiväylä on jatkossakin moottoritie (kaavaseloste sivu 35, kohta 7.9.1), nopeusrajoitus säilyy ennallaan 80 km tunnissa ja väylällä on varauduttu 3 + 3 kaistaan sekä moottoritien edellyttämiin eritasoliittymiin.

Valtuuston päätöksessä todettu Länsiväylän muuttaminen kaduksi poikkeaa oleellisesti osayleiskaavan moottoritiestä. Sillä, kulkeeko Koivusaaren läpi moottoritie tai tavallinen katu, on erittäin oleellinen merkitys kaavan sisällölle, vaikutuksille ja kustannuksille. Katuvaihtoehtoa ei ole selvitetty MRL 39 §:n mukaisesti ja eikä siitä ole tiedotettu MRL 6 §:n vaatimalla tavalla osayleiskaavan laatimisen yhteydessä.

Lauttasaari-seura on Lauttasaarta edustava rekisteröity asukas- ja kaupunginosayhdistys. Sen kotipaikka on Helsinki. Sillä on kuntalain mukainen oikeus tehdä kunnallisvalitus kunnan jäsenenä sekä kunnan alueella toimivana paikallisena rekisteröitynä yhteisönä.

Yksityishenkilön tekemässä valituksessa vaaditaan, että Helsingin kaupungin kaupunginvaltuuston yllä mainittu päätös ja Koivusaaren osayleiskaava kumotaan ja että Helsingin kaupunki veloitetaan korvaamaan hänelle muutoksenhausta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Koivusaaren osayleiskaavan suunnittelualaue ulottuu valittajan kiinteistön edustalle. Valittajan mukaan kaavan tavoitteena on rakentaminen, joka mitoitukseltaan ja tehokkuudeltaan poikkeaa räikeästi Lauttasaaren länsirannan matalasta ja väljästä rakennustavasta. Kaava heikentäisi ranta-alueen ympäristöolosuhteita, mikä heijastuisi merkittäväällä tavalla alueen kiinteistöjen arvoon.

Kaavan toteuttaminen edellyttää mittavia vesi- ja maanrakennustöitä, jotka muuttavat alueen ympäristöä ja maisemaa poikkeuksellisella tavalla. Maisemavaikutukset kohdistuvat erityisen voimakkaana Katajaharjuntien länsipuolisiin asuinkortteleihin, joiden merinäkyvä menetettäisiin.

Kaavan ympäristövaikutukset kohdistuvat myös vesistöön, ilmanlaatuun, kasvillisuuteen, kalastoon ja pohjaeläimistöön.

Yhdessä nämä ympäristö- ja maisemavaikutukset kohdistuisivat merkittävällä tavalla varsinkin rantakiinteistöjen käyttö- ja vaihdanta-arvoon.

Valittajan mukaan osayleiskaava ei täytä MRL 39 §:n sisältövaatimuksia ja on samalla pykälän kohtuuttomuuskiellon vastainen.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat poikkeuksellisen voimakkaasti myös suunnittelualueen itäpuolella olevaan rakennettuun ympäristöön suunnittelualueen ulottuessa kohtuuttoman lähelle Lauttasaaren länsirantaa.

Kaavan vaikutuksia ranta-alueen kiinteistöihin ei ole selvitetty riittävästi, jotta suunnittelussa olisi kyetty ottamaan huomioon riittäväällä tavalla yleiskaavan sisältövaatimuksia. Näillä perustein valittaja katsoo, että kaava aiheuttaisi MRL 39 §:n vastaisesti varsinkin lähimpien rantakiinteistöjen omistajille kohtuutonta haittaa ja johtaisi maanomistajien epätasa-arvoiseen kohteluun. Kaavan haitalliset vaikutukset jäisivät merkittävällä tavalla Lauttasaaren länsirannan kiinteistönomistajien kannettavaksi. Näin osayleiskaava johtaisi valittajan kiinteistön arvon olennaiseen alenemiseen. Kiinteistöön kohdistuva huomattava haitta muodostuisi haitallisten maisema- ja ympäristömuutosten muodostamasta kokonaisuudesta.

Koivusaaren kaavatavoitteiden ja suunnittelualueen ylityksen ja kohtuuttomien vaikutusten osalta valituksessa viitataan myös valittajan Koivusaaren kaavoituksesta aiemmin antamaan muistutukseen (22.6.2014).

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta yleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenellä. MRL 191 § 2 momentin mukaan myös rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan on oikeus valittaa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

Muutoksenhakijoiden kotipaikka on Helsinki, joten heillä on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 14.1.2015 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 29.1.2015. Valitukset on toimitettu hallinto-oikeudelle 17.2.2015 ja 4.3.2015. Valitukset on toimitettu määräajassa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n yleiskaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen. Kunnallisvalitusta ei voi kuntalain 90 §:n 2 momentin mukaan tehdä päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvillä perusteilla.

Perustelut valituksen hylkäämiselle

Kaupunginhallitus viittaa asiassa kaupunginvaltuuston päätöksen 14.1.2015 § 18 perusteluihin ja muihin valmisteluasiakirjoista ilmeneviin seikkoihin sekä jäljempänä mainittuihin perusteisiin. Lisäksi kaupunginhallitus viittaa kaavaselostukseen, jossa on MRL 40 §:n 2 momentin mukaan esitetty osayleiskaavan perusteet.

Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisuus ja selvitysten riittävyys

Kummankin valituksen osalta kaupunginhallitus haluaa perusteluinaan valitusten hylkäämiseksi todeta, että valituksenalainen kaava on yleiskaava. Yleiskaava on kuntaa koskeva yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Siinä esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja se ohjaa alueen asemakaavojen laatimista ja toimii muun suunnittelun ja rakentamisen perustana. MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Yleiskaavan sisältövaatimukset on ilmaistu MRL 39 §:n erityissäännöksessä. MRL 39.3 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa huomioon

otettavat seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Sisältövaatimukset voivat olla ristiriidassa keskenään. Yleiskaavan tehtävä on näiden vaatimusten yhteensovittaminen.

Asemakaavoituksella tullaan järjestämään Koivusaaren osayleiskaava-alueen maankäyttö ja rakentaminen osayleiskaavan ohjausvaikutukseen perustuen, mutta osayleiskaavaa yksityiskohtaisemmin. Asemakaavoitus perustuu Koivusaaren osayleiskaavoitusta tarkempaan selvitykseen ja vaikutusten arviointeihin. Asemakaavoituksessa osoitetaan ja selvitetään tarkemmin mm. asemakaavan eri osa-alueiden rajat, rakentamisen määrä ja sijoitus, virkistysalueet ja luontokohteet sekä selvitetään vielä tarkemmin luonto- ja ympäristövaikutukset ja vaikutukset kaupunki- ja maisemakuvaan. Asemakaavan pohjalta laadittavissa mm. liikenne-, katu- ja puisto- ja virkistysreittisuunnitelmissa kehitetään edelleen liikennejärjestelyjä ja alueiden käyttöä.

Maankäytön erilaisista vaihtoehdoista ja järjestelyistä, rakentamisen tarpeellisuudesta ja sijoittumisesta sekä kaupunkikuvallisista seikoista päättäminen kuuluvat kaavoituksen tavoitteita, sisältövaatimuksia ja hallinnon oikeusperiaatteita koskevien säännösten rajoissa kunnan päätäntävaltaan. Näitä koskeviin, valituksissa esitettyihin tarkoituksenmukaisuusharkintaan kuuluviin seikkoihin ei siten voida vedota kunnallisvalitusmenettelyssä muutoksenhaun perusteina ja ne tulee jättää tutkimatta.

Koivusaaren osayleiskaavan sisältövaatimukset on selvitetty ja otettu huomioon MRL:n 9 §:ssä, MRA 1 §:ssä ja MRL 39 §:ssä tarkoitettulla tavalla siinä määrin kuin yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Osayleiskaavan laatimiseen liittyvät selvitykset on lueteltu selostuksen sivuilla 84–85. Kuten jäljempänä ilmenee, voidaan selvitysten katsoa kohdentuvan nimenomaan osayleiskaavan vaikutuksiin ja erityisesti muuttuviin alueisiin ja näin niiden on katsottava olevan osayleiskaavatasolla riittäviä ja oikein kohdennettuja. Osayleiskaavan valmistelu on tehty yhteistyössä kaupungin asiantuntijavirastojen ja liikelaitosten sekä muiden viranomaistahojen kesken. Asiassa on järjestetty MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu. Kaavoituksen eri vaiheissa on saatu kannanottoja ja lausuntoja eri viranomaistahoilta.

Liikenteen järjestämistä koskevat sisältövaatimukset

Länsiväylä on tällä hetkellä liikenneviraston hallinnoima moottoritie. Tätä tosiseikkaa ei suunnittelun lähtökohtana voida sivuuttaa.

Länsiväylän muuttamista tulevaisuudessa moottoritiestä bulevardimaiseksi kaduksi on alustavasti tutkittu osana vireillä olevaa koko Helsinkiä koskevaa uuden yleiskaavan suunnitteluprosessia. Uuden yleiskaavan

valmistelua on tehty rinnan Koivusaaren osayleiskaavatyön kanssa. Kaupunkibulevardien suunnittelua jatketaan edelleen yhteistyössä mm. Espoon kaupungin kanssa yleiskaavaan liittyen. Koivusaaren osayleiskaavan selostuksessa on sivulla 78 todettu, että Koivusaaren osayleiskaava ei ole ristiriidassa Länsiväylän katumaiselle toteuttamiselle. Väylän erilaiset toteuttamistavat ovat siten mahdollisia tulevaisuudessa.

Koko Helsinkiä kattava yleiskaavan valmistelutyö on edelleen käynnissä. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi yleiskaavan vision 3.12.2013. Lautakunta päätti 16.12.2014 asettaa nähtäville 25.11.2015 päivätyn Helsingin yleiskaavaluonnoksen. Lisäksi lautakunta hyväksyi tuolloin (16.12.2014) seuraavat vastaehdotukset:

- yleiskaavan toteutusohjelman valmistelun yhteydessä selvitetään kaupunkibulevardien teknistaloudellinen toteuttamisaikataulu ja kustannukset.

- yleiskaavan toteutusohjelman valmistelun yhteydessä selvitetään se, miten kaupunkibulevardit vaikuttavat katuverkon välityskykyyn ja toimivuuteen.

Asemakaavoituksella järjestetään alueen maankäyttö ja rakentaminen osayleiskaavan ohjausvaikutukseen perustuen, mutta osayleiskaava yksityiskohtaisemmin. Asemakaavoitus perustuu osayleiskaavoitusta tarkempiin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin.

Valittajan väite siitä, että kaupunginhallituksen päätöksessä oleva lausuma ”Koivusaaren alueen toteuttamisen edistämiseksi tulee alueen asemakaavoituksen yhteydessä selvittää mahdollisuudet Länsiväylän muuttamiseksi kaduksi ja siitä aiheutuvat kustannukset ja veloitteet.” olisi vastoin maankäyttö- ja rakennuslakia, on perusteeton. Kuten edellä lausuttu huomioon ottaen voidaan todeta, niin Länsiväylän muuttamista katualueeksi on tarkasteltu Koivusaaren osayleiskaavaa laadittaessa ja asia on myös tarkasteltavana vireillä olevassa Helsingin yleiskaavatyössä. Päätöksenteon yhteydessä esitetty kehoitus tukeutuu osayleiskaavan tavoitteeseen ja tarkoitukseen. Kehotuksella ei ole oikeudellista vaikutusta osayleiskaavan sisältöön, vaan se on myöhemmän asemakaavojen laadintaan kohdistuva valmisteluohje. Kehotuksella ei ole oikeudellista sitovuutta myöhemmässä päätöksenteossa. Kaupunki on ottanut MRL:n 39 §:n mukaiset sisältövaatimukset huomioon siinä määrin kuin ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Ympäristö- ja maisemavaikutukset

Mitoitus ja tehokkuus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Yksityishenkilön valituksen mukaan kaavan tavoitteena on rakentaminen, joka mitoitukseltaan ja tehokkuudeltaan poikkeaa räikeästi Lauttasaaren länsirannan matalasta ja väljästä rakennustavasta.

Kaupunginhallitus toteaa, että Koivusaaren kaupunkirakenteen tehokkuus on korkeampi kuin Lauttasaarella, koska kysymyksessä on uusi kaupunginosa, jonka rakentamisen keskeisenä perusteena on metroaseman läheisyys ja uuden joukkoliikenneyhteyden tehokas hyödyntäminen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan tavoitteena on luoda Koivusaarelle tunnistettava luonne hienojen saaristonäkymien ja sisääntuloväylien äärellä. (s. 3) Koivusaari muodostaa saarena oman kokonaisuutensa, joka ei ole Lauttasaaren täydennysrakentamista. Siksi Koivusaarella voi olla omanlaisensa rakentamistapa ja ilme kuten Lauttasaarellakin on verrattuna muihin kaupunginosiin. (Kaavaselostus s. 21-22., 68-69, vuorovaikutusraportti s. 199-200)

Rakentaminen kaupunkirakennetta sisältä päin tiivistäen tehokkaaseen raidejoukkoliikenneyhteyteen tukeutuen on ympäristön ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta perusteltua sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

Maisema

Yksityishenkilö on valituksessaan myös vedonnut siihen, että kaavan vaikutuksia Katajajarjun ranta-alueen kiinteistöihin ei ole selvitetty riittävästi ja osayleiskaavan ympäristö- ja maisemavaikutukset johtaisivat valittajan kiinteistön arvon olennaiseen alenemiseen.

Näin lähellä pääkaupungin keskustaa on jo nykyisin pääosin rakennettua kaupunkiympäristöä. Näkymät kyseiseltä paikalta eivät avaudu koskemattomaan luontoon, vaan Länsiväylän moottoritieympäristöön.

Koivusaaren rakentamisen vaikutusta alueen merelliseen maisemaan on käsitelty selostuksen sivulla 66 ja vuorovaikutusraportin sivuilla 206-207. Nykyinen merinäkökatajajarjun länsipuolisista asuinkortteleista muuttuu rajatummaksi merinäkökymäksi, jonka taustalla näkyy rakennettu Koivusaaren rantajulkisivu. Koivusaaren rakentamisen korkeudet on pyritty pitämään kohtuullisen matalana, niin että muodostuva uusi kaupunkisilhuetti on ulkopuolelta tarkasteltuna horisontaalinen. Sen polveileva muoto pehmentää rakentamisen suhdetta maisemaan. Koivusaaren keskusta erottuu hieman muuta rakennetta korkeampana.

Valittajan kiinteistö ja siihen liittyvä vesialue sijoittuvat Lauttasaaren Katajajarjun länsirannalle osayleiskaava-alueen ulkopuolelle.

Etäisyys valittajan kiinteistön rantaviivasta Koivusaaren uuteen rantaviivaan on n. 140 metriä. Osayleiskaavan havainnekuviissa esitetty 4-5-kerroksisten rakennusten rintama on istutettavan vihervyöhykkeen takana n. 170 metrin päässä samasta Katajajarjun rantaviivasta. Koivusaaren ja Lauttasaaren välinen vesialue laajenee tästä pohjoiseen päin mentäessä niin, että näkymä avartuu. Koivusaaren ja Katajajarjunniemen väliin syntyy salmi.

Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on arvioitu kaavan toteuttamisen edellyttämien täyttöjen vaikutuksia Koivusaaren ja Lauttasaaren välisen sekä muun Koivusaarta ympäröivän vesialueen virkistyskäyttöön arvioimalla vaikutuksia veden virtauksiin ja laatuun (Kaavaselostuksen luku 9 Vaikutusten arviointi, kohdat 9.5 Vaikutukset luontoon ja 9.6 Vaikutukset veden virtauksiin ja vaihtuvuuteen) sekä vaikutuksia kasvillisuuteen, kalastoon ja pohjaeläimistöön. Vaikutusten arvioidaan olevan merkittävimpiä Koivusaaren pohjoispuolisella merialueella, mutta jäävän kuitenkin vähäisiksi. Meriveden laadun ei myöskään arvioida merkittävästi heikentyvän ja virtaamiin voidaan vaikuttaa parantavasti esimerkiksi Länsiväylän kannaksen alittavalla kanaalilla Vaskilahdessa ja Koivusaaren länsipuolella. Vaskilahden kohdalla alitettava yhteys palvelee myös virkistyskäyttöä.

Edellä olevaan viitaten kaupunginhallitus katsoo, että kaavan vaikutuksia Katajajarjun ranta-alueen kiinteistöihin on selvitetty riittävästi eikä osayleiskaavan toteuttaminen vaikuta olennaisesti Katajajarjun ranta-kiinteistöjen ja niiden edustalla olevien yksityisten vesialueiden käyttömahdollisuuksiin.

Yleiskaavassa ei osoiteta rakennusoikeutta ja täyttöjen tarkkaa sijaintia, vaan ne määräytyvät asemakaavoituksessa ja myöhemmässä vesilupamenettelyssä. Rakennusoikeudet, rakennusten korkeudet, sijainti ja massoittelu osoitetaan asemakaavoissa. Kaupunkikuvallisia ja maisemallisia vaikutuksia arvioidaan näiden ratkaisujen pohjalta tarkemmin asemakaavan valmistelun ja rakennuslupamenettelyn yhteydessä.

Valittajan kiinteistö ei sijaitse yleiskaava-alueella. Maiseman muutos ja tähän liittyvä kaava-alueen ulkopuolella olevan kiinteistön mahdollinen käyttö- ja vaihdanta-arvon aleneminen eivät ole sellaisia seikkoja, jotka aiheuttaisivat yleiskaavoituksessa MRL 39 §:n mukaista kohtuutonta haittaa. (Vuorovaikutusraportti s. 200)

Oikeuskäytännössä (mm KHO 2013:184) ei ole katsottu MRL 39 §:ssä tarkoitetuksi kohtuuttomaksi haitaksi pelkästään sitä, että maisemavai-
kutukset voisivat vaikuttaa kiinteistöjen arvoon, kun maankäytöllä ei ollut kiinteistön käyttöä rajoittavia vaikutuksia.

Osayleiskaavan toteuttamisella ei arvioida olevan olennaista merkitystä lähialueiden kiinteistöjen tontinarvoon. Osayleiskaava-alueen rakentamisella ja kehittämisellä ja metroyhteydellä tulee todennäköisesti olemaan Katajajarjun alueen tontinarvoja ylläpitävä vaikutus. (Vuorovaikutusraportti s. 200.)

Valituksessa aiempaan muistutukseen esitetyn viittauksen osalta kaupunginhallitus viittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 28.10.2014 muistutukseen antamaan kunnan perusteltuun kannanottoon vuorovaikutusraportin sivuilla 198 – 200. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että Katajajarjun alueen maankäytön kehittämisen periaatteista tullaan päättämään valmisteilla olevan koko kaupunkia koskevan uuden yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä.

Melu, ilmanlaatu, vesistö, kasvillisuus, kalasto ja pohjaeläimistö

Melun ja ilmansaasteiden vaikutusta on käsitelty kaavaselistukseen kuuluvassa meluselvityksessä sivuilla 47 ja 52-59 sekä vuorovaikutusraportin sivuilla 174-175 ja 204. Meluselvityksen mukaan Länsiväylän päälle rakennettava kansi, suunnitellut rakennusmassat sekä meluesitteet parantavat nykyisten asuinkorttelien melutilannetta. Lauttasaaren nykyisten asuinalueiden ilmanlaatuun vaikuttaa eniten Länsiväylän moottoriajoneuvoliikenteen aiheuttamat päästöt. Koivusaaren rakentaminen ei heikennä ilmanlaatua nykyisillä asuntoalueilla. Asemakaavotuksessa tehdään melun ja ilmanlaadun osalta tarkemmat selvitykset ja asemakaavassa annetaan haittojen torjumiseksi tarpeelliset määräykset.

Ruopattaviksi suunnitelluilla merialueilla on osayleiskaavan laatimisen aikana selvitetty sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia. Tiedot haitta-aineista ovat tarpeen arvioitaessa ruoppausmassojen läjityskelpoisuutta, massojen käsittelyn aiheuttamia kustannuksia ja työnaikaisia ympäristövaikutuksia. Periaatteena on, ettei meriympäristöön palauteta sieltä ruoppaamalla poistettuja massoja, joiden haitta-ainepitoisuudesta arvioidaan olevan haittaa läjitysalueen vesiympäristössä. Haitallisiksi arvioidut massat on tarvittaessa tuotava maalle käsiteltäväksi ja sijoitettavaksi hyväksyttävällä tavalla. Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksen mukainen vesirakentaminen ei siten lisäisi, vaan vähentäisi alueen merenpohjassa olevien haitta-aineiden kokonaismäärää. Koivusaaren sedimenttien haitta-aineet ovat Helsingin olosuhteissa tyypillisesti esiintyviä, eikä kohde erotu kemialliselta laadultaan huonompana verrattuna Helsingin muihin rantarakentamisalueisiin. (Kaavaselistus s. 15-17, 45-47 ja 69, Vuorovaikutusraportti s. 217-220)

Ruoppauksen yhteydessä poistetaan merenpohjan haitta-ainepitoinen sedimentti. Haitallisiksi arvioidut, meriläjitykseen kelpaamattomat mas-

sat toimitetaan asianmukaiseen paikkaan. Läjitysalueiden ympäristövaikutuksia on arvioitu omissa prosesseissaan, kuten niitä koskevassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (Helsingin Satama, Ruoppausmassojen meriläjitysalue Helsingin edustalla, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, Ramboll Finland Oy, 27.12.2012) ja vesilain mukaisten lupien hakemisen yhteydessä. Myös vesirakentamiskohteessa tarvitaan vesilainmukainen lupa ruoppauksiin, massojen läjitykseen ja meritäyttöihin. Lupaehdoissa annetaan tarpeelliset määräykset myös ruoppausten työnaikaisten ympäristöhaittojen torjunnasta.

Kaava-alueella tehtävien täyttöjen ja ruoppausten mahdolliset vaikutukset veden vaihtuvuuteen ja viipymiin on tunnistettu kaavoitusprosessissa ja niitä on tutkittu erillisillä simuloinneilla (Suomen Ympäristövaikutusten Arviointikeskus Oy, 2010 ja 2014). Simulointia ja tuloksia on käsitelty selostuksen sivuilla 69-71 kohdassa 9.6. Simuloinnit pohjautuvat matemaattiseen virtaus- ja kulkeutumismalliin sekä alueella tehtyihin luotauksiin. Koivusaaren lähialue on kuvattu mallissa 10 metrin erotustarkkuudella ja sisälahtien kattama tutkimusalue 50 metrin erotustarkkuudella. Simuloinnin yksinkertaistuksien ja epävarmuustekijöiden vaikutus tutkimustulosten luotettavuuteen on asiantuntijaraportissa nähty pienenä.

Lintujen pesimäalueille ei tehtyjen selvitysten mukaan aiheudu merkittävää pysyvää haittaa, kun huolehditaan, että lähimmille pesimäluodoille ei ole kulkuyhteyttä ja etäisyys korttelirakenteeseen on riittävä. Alueella esiintyville lepakoille suunnitelman polveileva rantaviiva tarjoaa hyviä saalistusympäristöjä ja rantarakenteet levähdyspaikkoja.

Valitusten tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää valitusten tutkimatta jättämistä siltä osin kun ne kohdistuvat valtuuston päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen. Kunnallisvalitusta ei voi kuntalain 90 §:n 2 momentin mukaan tehdä päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvillä perusteilla.

Yhteenveto

Valituksissa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella osayleiskaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 39 §:n sisältövaatimukset ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavoin virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

Valitukset on jätettävä osin tutkimatta ja tutkituilta osin hylättävä.

22.08.2016

Kaj/3

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Saara Nirkko, lakimies, puhelin: 310 366 68
saara.nirkko(a)hel.fi

§ 716

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2017-2019

HEL 2016-007330 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteinä 1 - 3 olevat HSY:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2017-2019 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmat vuosille 2017 - 2026.

Kaupunginhallitus päätti todeta lausuntonaan, että

- lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä investointiohjelmissä tulee ottaa huomioon Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän HSY:lle asettamat tulostavoitteet toukokuun loppuun jatkuvalla valtuustokaudelle,
- Helsingin kuntaosuus tulee mitoittaa kaupungin määrärahavarauksen (2,050 milj. euroa) mukaiseksi, eikä kuntaosuus voi reaalisesti kasvaa myöskään taloussuunnitelmakaudella, ja
- Ekokemin kauppahinta tulee kohdentaa investointiohjelmaan sisältyvien investointien rahoittamiseen lainarahoitustarpeen pienentämiseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017-2019
- 2 Vesihuollon investointiohjelma
- 3 HSY, jätehuollon investointiohjelma 2017-2026
- 4 HSY:n lausuntopyyntö 17.6.2016
- 5 Ote HSY hallitus § 83

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitus pyytää kaupungin lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2017 - 2019 sekä vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmista vuosille 2017 - 2026. Lausunto pyydetään 2.9.2016 mennessä.

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2017-2019

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n lausuntopyyntö on liitteenä 4 ja ote hallituksen pöytäkirjasta liitteenä 5.

Laadinnan lähtökohtia

PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 kuluvalle valtuustokaudelle HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon lopullisessa taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmiaan:

Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.

Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä.

Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle.

Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun.

Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014. Tästä päätetään vuosittain.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2017 - 2019 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään strategiaan 2020, joka osaltaan perustuu koordinaatioryhmän HSY:lle asettamiin tavoitteisiin.

Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:

- Ympäristön tila on parantunut;
- Toimintavarmuus on korkea ja verkostojen toiminta on optimoitu
- ;- HSY:n palvelut vastaavat asiakasryhmien tarpeisiin ja asukaskokemus on parantunut;
- HSY:llä on merkittävä rooli alueen materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisessa sekä materiaalivirtojen hyödyntämisessä;
- Tuottavuus on merkittävästi ja mitattavasti parantunut ja rahoituksen hallittu tasapaino on saavutettu niin, että myös investointimenot katetaan tulorahoituksella.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen vähintään 1,5 %:n tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon talousmallioletukset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2017 on käytetty 1,2 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2017 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 22.4.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2017 - 2026, joista jäsenkunnilta pyydetään lausuntoa alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

HSY:n vesihuollon ja jätehuollon investointiohjelmat vuosille 2015 - 2024

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen 22.4.2016 hyväksymiin investointiohjelmiin 2017 - 2026, joista pyydetään jäsenkuntien lausuntoja TTS -lausuntopyynnön yhteydessä. Vuonna 2017 investoinnit ovat yhteensä 167,7 miljoonaa euroa, josta 150,3 miljoonaa on vesihuollon ja 12,4 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investointisuunnitelman rakenne perustuu suoraan kaupunkien kehittymisen mukaisiin investointeihin (kaupunkilähtöiset investoinnit) ja vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen mukaisiin investointeihin (vesihuoltolähtöiset investoinnit).

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämät investoinnit suunnitelmakaudelle 2017 – 2019 ovat yhteensä 108 milj. euroa. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita ovat mm. Finnoo ja Suurpelto Espoossa, Jätkäsaari, Kalasatama ja Pasila Helsingissä sekä Kehäradan asemaseudut Vantaalla. Haja-asutusalueiden vesihuoltoa rakennetaan mm. Kotimäessä Espoossa sekä Syväojan alueelle Vantaalla.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle 2017 - 2019 ovat yhteensä 19,8 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit kaudella ovat Pitkälän vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja rakennustekninen saneeraus sekä Kuninkaanlähteen pohjavedenottamon uudistaminen.

Vedenjakelun ja viemäroinnin investoinnit suunnittelukaudelle 2017 - 2019 ovat yhteensä 148,6 milj. euroa.

Jätevedenpuhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudella 2017 - 2019 ovat yhteensä 268,4 milj. euroa. Merkittävin investointi suunnitelmakaudella on Blominmäen jätevedenpuhdistamo, jonka rakentamiseen on suunnitelmakaudella varattu 251,3 milj. euroa. Lisäksi rejektivesien erilliskäsittelyn tehostamiseen liittyvät investoinnit käynnistetään ja Viikinmäen puhdistamon toiminnan kannalta kriittinen purkutunneliyhteys välillä Viikinmäki-Viikki kahdennetaan.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia euroa, minkä lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2016 ennusteen mukaan noin 300 miljoonaa, mikäli vuoden 2016 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosienusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 331 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 83 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 587 miljoonaa euroa.

Lähi vuosien erittäin suurista investoinneista johtuen HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2019 lopussa 23,6 % kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 25,1 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavasta ulkopuolisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Valmistelu

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus perustuu HSY:n strategia 2020:een ja erillisiin vuosille 2015 - 2024 laadittuihin HSY:n vesihuollon ja jätehuollon investointistrategioihin ja -ohjelmiin.

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2017 talousarvioraamissa HSY:n kuntaosuus on 2,071 milj. euroa. Kaupunginhallituksen raamin yhteydessä tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 2017 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta ja väestönkasvusta.

Tuoreimpien ennusteiden perustella menoraamia tulisi tarkistaa noin 1 % alaspäin. Talousarvion valmistelussa HSY-kuntaosuuteen ollaan vaa- raamassa 2,050 milj. euroa. HSY:n ja siten myös kuntaosuudella rahoitettavan seutu- ja ympäristötiedon henkilöstömenoissa syntyy säästöä kilpailukykyopimuksen johdosta.

Lopuksi

Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa ei ole otettu huomioon Ekokem Oyj:n osakekauppaa. Tämä sisällytetään syksyllä laadittavaan lopulliseen talousarvioesitykseen. Esittelijä katsoo, että kauppahinta olisi perusteltua kohdentaa investointiohjelman rahoittamiseen velkaantumisen hillitsemiseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017-2019
- 2 Vesihuollon investointiohjelma
- 3 HSY, jätehuollon investointiohjelma 2017-2026
- 4 HSY:n lausuntopyyntö 17.6.2016
- 5 Ote HSY hallitus § 83

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Kaj/5

§ 717

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 32 ja 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunkisuunnittelulautakunta	16.8.2016
kiinteistölautakunta	11.8.2016
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	10.8., 15.8. ja 18.8.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

Stj/1

§ 718

Sosiaali- ja terveystieteiden uudet virat

HEL 2016-001751 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti sosiaali- ja terveystieteiden perustettavista uusista virastoista 1.9.2016 lukien seuraavasti:

perustaa uudet virat seuraavien toimien tilalle palkan pysyessä ennallaan

vakanssi 039273 terveystieteidenlääkäri
uusi virka ja palkka terveystieteidenlääkäri 3468,16

vakanssi 030012 terveystieteidenlääkäri
uusi virka ja palkka terveystieteidenlääkäri 3468,16

vakanssi 022816 terveystieteidenlääkäri
uusi virka ja palkka terveystieteidenlääkäri 3455,05

vakanssi 024767 terveystieteidenlääkäri
uusi virka ja palkka terveystieteidenlääkäri 3455,05

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden tavoitteena on parantaa terveystieteiden hoitoon pääsyä enemmän kuin talousarvion sitova tavoite, 4 viikkoa, edellyttäisi. Sekä sosiaali- ja terveystieteidenlautakunta että kaupunginhallitus ovat korostaneet hoitoon pääsyn parantamisen tärkeyttä.

Kaupunginhallitus edellytti kokouksessaan 18.1.2016 § 43, että sosiaali- ja terveystieteiden virasto valmistele

sosiaali- ja terveyslautakunnalle toimintasuunnitelman, missä esitetään vaihtoehtoiset toiminnalliset muutokset ja niiden vaatimat resurssit vahvistetun vuoden 2016 budjetin sisällä, jotta kiireettömään hoitoon pääsy kaikilla terveysasemilla toteutuisi pääsääntöisesti kahdessa viikossa ottaen huomioon valtuustostrategian keskeinen tavoite terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisesta. Toimintasuunnitelma on tuotu tiedoksi kaupunginhallitukselle erillisenä asiana HEL 2016-004426.

Terveys- ja päihdepalveluiden vs. osastopäällikkö on 29.1.2016 siirtänyt neljä lääkärin vakanssia lisävahvistukseksi psykiatria- ja päihdepalvelut -toimistosta terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -toimistoon. Näiden vakanssien palkkarahat on huomioitu terveys- ja päihdepalvelut -osaston tulosbudjetissa 2016. Vakanssien nimikkeet muutettiin 29.1.2016 sairaalalääkäristä terveyskeskuslääkäriksi, ja ovat sen vuoksi toimia. Vakanssien nimike, hinnoittelutunnus ja työaikamuoto muuttuivat ja euromääräinen tehtäväkohtainen palkka laski aiemmasta.

Tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska terveyskeskuslääkärit joutuvat tekemään viranomaispäätöksiä, kuten potilaan tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä.

Esittelijä toteaa, että kuntalain 44 § 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Kaupunginhallitus päättää muiden kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Uusien virkojen perustamisen johdosta kustannukset eivät kasva sosiaali- ja terveysvirastossa ja esitetyt muutokset toteutuvat sosiaali- ja terveysviraston määrärahojen puitteissa. Kaupunginkanslialla ei ole esityksen osalta huomautettavaa. Viraston esitys on päätöshistoriassa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysvirasto

22.08.2016

Stj/1

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.08.2016 § 696

HEL 2016-001751 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.08.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimi 17.2.2016

HEL 2016-001751 T 01 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää muuttaa viroiksi neljä (4) terveyskeskuslääkärin toimea parantamaan terveysasemien hoitoon pääsyä.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystoimilla on tavoitteena parantaa terveysasemien hoitoon pääsyä enemmän kuin talousarvion sitova tavoite (4 viikkoa) edellyttäisi. Myös sekä sosiaali- ja terveystoimien että kaupunginhallituksen ovat korostaneet hoitoon pääsyn parantamisen tärkeyttä. Tavoitteeseen pääsyä tuetaan myös lisäresurssien siirtämisellä terveysasemille. Terveystoimi- ja päihdepalveluiden vs. osastopäällikkö on 29.1.2016 siirtänyt neljä (4) lääkärin vakanssia lisävahvistukseksi psykiatria- ja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

päihdepalvelut -toimistosta terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -toimistoon. Näiden vakanssien palkkarahat on huomioitu terveys- ja päihdepalvelut –osaston tulosbudjetissa 2016. Vakanssien nimikkeet muutettiin 29.1.2016 sairaalalääkäristä terveyskeskuslääkäriksi, ja ovat sen vuoksi toimia. Vakanssien nimike, hinnoittelutunnus ja työaikamuoto muuttuivat ja euromääräinen tehtäväkohtainen palkka laski aiemmasta.

Sosiaali- ja terveysvirasto esittää, että kaupunginhallitus perustaisi uudet virat seuraavien toimien tilalle palkan pysyessä ennallaan 1.4.2016 lukien

vakanssi 039273 terveyskeskuslääkäri
uusi virka ja palkka terveyskeskuslääkäri 3468,16

vakanssi 030012 terveyskeskuslääkäri
uusi virka ja palkka terveyskeskuslääkäri 3468,16

vakanssi 022816 terveyskeskuslääkäri
uusi virka ja palkka terveyskeskuslääkäri 3455,05

vakanssi 024767 terveyskeskuslääkäri
uusi virka ja palkka terveyskeskuslääkäri 3455,05

Tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska terveyskeskuslääkärit joutuvat tekemään viranomaispäätöksiä, kuten potilaan tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä.

Uusien virkojen perustamisen kokonaiskustannusvaikutus vuositasolla on n. 350 630,35 euroa. Arvio paikallisen lääkärisopimuksen mukaisista toimenpidepalkkioista vuositasolla on 81 416,89 euroa. Kustannukset on huomioitu Terveys- ja päihdepalvelut –osaston tulosbudjetissa 2016.

Sosiaali- ja terveysvirastossa on tarve perustaa uusia virkoja. Vakanssit ovat avoimia ja ne laitetaan hakuun.

Kuntalain 44 § 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Terveyskeskuslääkärit käyttävät julkista valtaa muun muassa tahdonvastaista M1-tarkkailulähetteitä tehdessään, joten toimien muuttaminen viroiksi on välttämätöntä.

Kaupunginhallitus päättää muiden kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esitetyt muutokset toteutuvat sosiaali- ja terveysviraston määrärahojen puitteissa.

Kaupunginkanslian henkilöstöosastolla ei ole esityksen osalta huomautettavaa.

Lisätiedot

Saila Savela, henkilöstöasiantuntija, puhelin: 310 44260
saila.savela(a)hel.fi

22.08.2016

Stj/2

§ 719

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 33 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta	16.8.2016
- ensimmäinen jaosto	18.8.2016
- toinen jaosto	18.8.2016
varhaiskasvatuslautakunta	16.8.2016

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717 ja 719 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 718 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

22.08.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

22.08.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Terhi Peltokorpi

Laura Rissanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 30.08.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566